

Kaikukortti

Kaikukortti-kysely Kainuussa

Kaikukortin haltijoiden ja Kaikukortti-kumppaneiden
kokemuksia Kaikukortti-kokeilusta Kainuussa vuonna 2016
sekä kehittämisideoita

Teksti: Mira Haataja 21.5.2018

www.kulttuuriakaikille.fi
www.kulturforalla.fi
www.cultureforall.fi

www.kulttuuriakaikille.fi
www.kulturforalla.fi
www.cultureforall.fi

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

Kaikukortti-kysely Kainuussa – Kaikukortin haltijoiden ja Kaikukortti-kumppaneiden kokemuksia Kaikukortti-kokeilusta Kainuussa vuonna 2016 sekä kehittämisideoita
Kulttuuria kaikille -palvelun julkaisuja 2/2018

Kirjoittaja: Mira Haataja

Toimitus: Mira Haataja ja Aura Linnapuomi

Kustantaja: Kulttuuria kaikille -palvelu / Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry

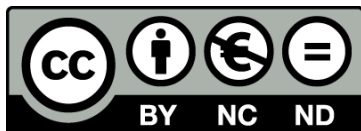
Kannen kuva: Jenny Lucander

1. painos

ISBN (PDF) 978-952-6677-39-2

ISBN (DOC) 978-952-6677-40-8

ISSN 2341-913X

Tämä teos ja sen kuvat on lisensoitu Creative Commons Nimeä-EiKaupallinen-EiMuutoksia 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä.

Tarkastele lisenssiä osoitteessa: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0>.

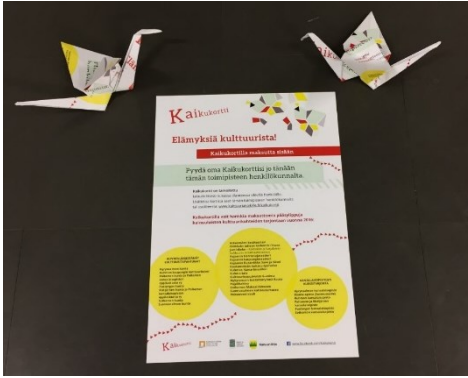
Tiivistelmä

Kulttuuria kaikille -palvelu toteutti Kainuun Kaikukortti-kokeiluun liittyen loppusyksyllä 2016 kaksi kyselyä, joiden tarkoituksena oli arvioida ja kehittää Kaikukortti-toimintaa. Toinen kysely oli suunnattu kainuulaisille Kaikukortin haltijoille ja toinen Kaikukortti-verkostossa mukana oleville sosiaali- ja terveysalan sekä kulttuurialan kumppaneille. Kyselyt pohjaavat Espoossa syksyllä 2015 ensimmäisen Kaikukortti-kokeilun aikana toteutettuihin kyselyihin (Haataja 2016). Raportin johdantoa on hieman päivitetty tuoreella tutkimustiedolla. Kyselyissä selvitettiin kokemuksia ja mielipiteitä Kaikukortista sekä Kaikukortin käytettävyyttä, vaikuttavuutta ja merkitsevyyttä. Kyselyiden lähtökohtana oli se, miten Kaikukortti, joka on suunnattu taloudellisesti tiukassa tilanteessa oleville sosiaali- ja terveysalan toimijoiden asiakkaille, palvelee niin käyttäjiänsä kuin kortin verkostoon kuuluvia tahoja. Kyselyt toteutettiin suomen- ja englanninkielisinä kyselyinä internetissä ja Kaikukortin haltijoille oli lisäksi saatavilla suomen- ja englanninkieliset paperiversiot kyselyistä. Paperiversiot olivat esillä Kaikukortti-verkoston sosiaali- ja terveysalan toimipisteissä.

”Toivottavasti vastaavanlainen palvelu jatkuu jossain muodossa Kainuussa!” (Kortinhaltijoiden kyselyyn vastannut henkilö)

Kortinhaltijoiden kyselyyn tuli 31 vastausta. Kaikukortti koettiin tarpeellisenä ja sille toivottiin jatkoa. Yleisimmät syyt hankkia Kaikukortti oli mahdollisuus mielekkääseen tekemiseen, mahdollisuus maksuttomaan ajanvietteeseen, mahdollisuus lähteä ihmisten pariin ja mahdollisuus saada taide- ja kulttuurielämyksiä. Kaikukortti oli lisännyt varsin lyhyessä ajassa vastaajien osallistumista kulttuuritilaisuuksiin ja jopa houkutellut useita ensikertalaisia kulttuurin pariin. Vastaajat kokivat Kaikukortista myönteistä vaikutusta hyvinvointiinsa, erityisesti elämänlaatuunsa ja vaikutuksen uskottiin jatkuvan tulevaisuudessa. Kaikukortin kulttuuritarjontaa koettiin kiinnostavana, mutta sitä toivottiin lisää. Esteinä kortin käytölle koettiin muun muassa liikkumiseen liittyvät ongelmat, kuten oman auton tai julkisen liikenteen puute. Kaikukortti koettiin pääosin helppokäyttöisenä, mutta jatkossa on tärkeä varmistaa, että kortinhaltijat löytävät riittävän helposti tietoa kulttuuritarjonnasta.

Kaikukortti-verkostolle osoitettuun kyselyyn vastasi 18 sosiaali- ja terveysalan työntekijää ja 12 kulttuurialan työntekijää.

Kuva 1 Kainuun Kaikukortti-toiminnan juliste 2016

Osa Kaikukortti-verkostosta koki kokeilun suunnittelutyön vieneen paljon aikaa, mutta toisaalta yhteistyön sosiaali- ja terveysalan ja kulttuuritoimijoiden välillä nähtiin jo hieman kasvaneen. Korttia jakavat sosiaali- ja terveysalan toimijat kokivat, että Kaikukortti on hyödyllinen työväline asiakastyön kannalta esimerkiksi koska se antaa keinoja tukea asiakasta paremmin. Kortin koettiin edistäneen jonkin verran asiakkaiden elämänlaatua ja osallisuutta, auttavan *”asiakasta sosiaalisempaan elämään”*. Kortista aiheutuva työmäärä koettiin sopivana, mutta kortista ei vielä kerrottu kaikille kohderyhmään kuuluville asiakkaille. Osa toimijoista oli eri mieltä siitä, että kortin hyödyntäminen asiakastyössä olisi helppoa, joten perehdytykseen on jatkossakin syytä panostaa. Joidenkin mielestä Kaikukortin kulttuuritarjonta koettiin osin suppeana ja sitä toivottiin lisää.

Kaikukortti-verkoston kulttuurialan toimijat kokivat kyselyn mukaan Kaikukortin lisänneen oman palvelunsa saavutettavuutta ja houkuttelevuutta. *”Kynnys osallistua kulttuuripalveluiden tarjoamaan ohjelmaan madaltuu huomattavasti.”* (Kaikukortti-verkoston kyselyyn vastannut kulttuurialan työntekijä). Vastanneiden kulttuurialan työntekijöiden enemmistön mukaan kortti on hyödyllinen työväline, joka on tuonut uusia yleisöjä ja edistänyt asiakkaiden osallisuutta ja elämänlaatua. Kaikukortin lipunmyynnissä, Kaikukortti-hankintojen kirjaamisessa ja tilastoinnissa oli joidenkin kulttuurialan työntekijöiden mukaan kehitettävää.

Kyselyn tuloksia käytetään osana Kaikukortti-toiminnan kehittämistyötä. Kainuun Kaikukortti-kokeilun kysely vahvistaa Espoon Kaikukortti-kokeilun kyselyn (Haataja 2016) tuloksia ja kyselyt antavat vahvaa pohjaa jatkaa Kaikukortti-toimintaa yleisesti. Sosiaali- ja terveyspalvelut ovat keskellä muutosta (Alueuudistus 2017). On tärkeä varmistaa, että kulttuuriset oikeudet toteutuvat myös terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen eteen tehtävässä työssä (ks. esim. Lehikoinen ja Rautiainen 2016). Kaikukortti on yksi keinoa tukea kuntien ja maakuntien työtä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Sisällys

Tiivistelmä	3
1. Johdanto	6
1.1 Teoreettista taustaa: Köyhyydestä ja oikeudesta kulttuuriin.....	6
1.2 Kyselyn ja Kaikukortin tavoitteista	8
2. Kysely kainuulaisille Kaikukortin haltijoille 30.10.–15.12.2016	12
2.1 Vastaajien taustatietoja	12
2.2 Kaikukortin käytettävyys.....	14
2.3 Mitä Kaikukortti merkitsee kortinhaltijalle	17
2.3.1 Syyt hankkia Kaikukortti	17
2.3.2 Kulttuuritilaisuuksissa käymisen määrä.....	18
2.3.3 Tekijät, jotka estävät käyttämästä Kaikukorttia	21
2.3.4 Kaikukortti-verkoston kulttuurikohteiden kiinnostavuus ja riittävyys ...	22
2.3.5 Kaikukortti ja hyvinvointi	23
2.4 Kortinhaltijoiden toiveita ja kehittämisehdotuksia Kaikukortille	26
2.5 Kortinhaltijoiden kyselyn tulosten yhteenveto ja johtopäätökset.....	27
2.6 Kortinhaltijoiden kyselyn toteuttamisesta	33
3. Kysely Kainuun Kaikukortti-verkostolle 14.11.–15.12.2016.....	37
3.1 Kyselyyn vastanneet	37
3.2 Kysely Kaikukorttia jakaville sosiaali- ja terveysalan Kaikukortti-kumppaneille	37
3.2.1 Kaikukortin käytettävyys.....	37
3.2.2 Kaikukortti-toiminnan hyötyjä ja vaikutuksia	39
3.2.3 Yhteistyö kulttuuritoimijoiden kanssa	47
3.2.4 Suunnittelutyöhön osallistuminen.....	48
3.2.5 Kehittämisehdotuksia kyselyyn vastanneilta	50
3.3 Kysely kulttuurialan Kaikukortti-kumppaneille	50
3.3.1 Kaikukortin käytettävyys.....	51
3.3.2 Kaikukortti-toiminnan hyötyjä ja vaikutuksia	53
3.3.3 Yhteistyö sosiaali- ja terveysalan ja oman alan toimijoiden kanssa ...	57
3.3.4 Suunnittelutyöhön osallistuminen.....	59
3.3.5 Kehittämisehdotuksia kyselyyn vastanneilta	60
3.4 Kaikukortti-verkoston kyselyn tulosten yhteenveto ja johtopäätökset.....	61
3.4.1 Kaikukorttia jakavien sosiaali- ja terveysalan Kaikukortti-kumppanien kyselyn tulosten yhteenveto ja johtopäätöksiä	61
3.4.2 Kulttuurialan Kaikukortti-kumppanien kyselyn tulosten yhteenveto ja johtopäätöksiä	64
3.4.3 Kaikukortti-kokeilun muista tavoitteista	68
3.4.4 Kaikukortti-verkoston kyselyn toteuttamisesta	70
4. Lopuksi	71
Lähteet	75
Liite 1. Kyselylomake Kainuun Kaikukortin haltijoille	79
Liite 2. Kysely Kainuun Kaikukortti-kumppaneille	84

1. Johdanto

Tämä johdanto pohjaa Espoossa syksyllä 2015 tehdyn ensimmäisen Kaikukortti-kokeilun kyselyraportin johdantoon (Haataja 2016), mutta sitä on päivitetty tuoreella tutkimustiedolla.

Kyselyn on toteuttanut Kulttuuria kaikille -palvelu. Kulttuuria kaikille -palvelu toimii valtakunnallisesti taiteen ja kulttuurin alalla tehtävänäään tarjota tietoa ja tukea kulttuuritoimijoille saavutettavuuden ja moninaisuuden kysymyksissä. Saavutettavuus ja moninaisuus liittyvät käsitteisiin tasa-arvo ja yhdenvertaisuus. Tutkimuksissa on vakuuttavasti osoitettu, että mitä tasa-arvoisempi yhteiskunta, sitä korkeampi on sen ihmisten hyvinvointi (Hänninen, ym. 2010, 21). Kulttuurin monipuolisella harrastamisella on todetusti myönteisiä vaikutuksia ihmisen hyvinvointiin (esim. Hyypä 2002; Liikanen 2003; 2010; von Brandenburg 2008; Lehikoinen ja Rautiainen 2016). Raportin taustalla arvo, että taide ja kulttuuri ovat kaikkien oikeuksia. Taide- ja kulttuuripalvelujen olemassa olo on jo itsessään merkityksellistä. Lisäksi taide- ja kulttuuripalveluilla nähdään olevan arvoa myös esimerkiksi ihmisten elämänlaadun parantamisen kannalta. (Vrt. von Brandenburg 2008, 18.)

1.1 Teoreettista taustaa: Köyhydestä ja oikeudesta kulttuuriin

”Kaikkien yksilöiden tulee voida osallistua haluamaansa kulttuurielämään ja harjoittaa omaan kulttuuriinsa kuuluvia tapoja, kunnioittaen samalla ihmisoikeuksia ja perusvapauksia.” (Unesco 1982)

Köyhyys on Suomessa todellinen ja kasvava ongelma (Sironen ja Järvinen 2017, 3). Köyhyys ei ole yksiselitteinen ilmiö. Sen määritelmiä on useita, joten julkinen ja akateeminen keskustelu aiheesta on myös moninaista. (Eskelinen ja Sironen 2017, 4–5.) Yksi tapa määritellä köyhyyttä on jako absoluuttiseen ja suhteelliseen köyhyyteen. Absoluuttista köyhyyttä on tila, jossa ravinnon, vaatetuksen ja asumisen vähimmäisedellytykset eivät täyty. Se on yleisintä kehitysmaissa, mutta koskettaa myös läntisten demokraattisten maiden haavoittuvassa asemassa olevia ihmisryhmiä, kuten asunnottomia, romaneja ja paperittomia siirtolaisia. (Roser & Ortiz-Ospina 2016, Eskelisen ja Sironen, 2016, 4 mukaan.) Suomalainen köyhyys on kuitenkin pääasiassa suhteellista köyhyyttä (Eskelinen ja Sironen 2017, 5). Se on huono-osaisuutta verrattuna muun väestön elintasoon tai elämäntapaan, jolloin ihminen on kykenemätön

kamppailemaan elääkseen tavallista yleisten odotusten mukaista elämää, saavuttaakseen yhteiskunnan yleisesti määrittelemän vähimmäiselintason ja pystyäkseen osallistumaan yhteiskuntaan, kuten kulttuurisiin toimintoihin. (Sironen ja Saastamoinen 2014, 3–4; Eskelinen ja Sironen 2017, 5.)

Suhteellista köyhyyttä voidaan tarkastella köyhyysriskiraja-käsitteen kautta. Euroopan komission käyttämä köyhyysraja on 60 % mediaanitulosta, eli köyhyysrajan ylittää silloin kun nettotulot ovat alle 60 % keskimmäisen tulonsaajan nettotuloista (Hiilamo 2015). Ihmisten määrittelemisen köyhäksi pelkästään köyhyysrajan perusteella on kuitenkin ongelmallista. Rahaan ja tuloihin perustuvaa köyhyysmääritelmää voi kritisoida siitä, että se on liian karkea ja lisäksi haasteena on saada dataa tuloista (emt.). Väestön keskitulot myös pienenevät esimerkiksi laman aikana, eikä pienituloisuus kerro riittävästi muista köyhyys- ja syrjäytymisriskitekijöistä (Karjalainen 2016). Lisäksi suhteellista köyhyyttä kuvaavat mittarit eivät tavoita köyhyyden absoluuttista tai kokemuksellista ulottuvuutta (Eskelinen ja Sironen 2017, 7).

Köyhyyden vähentämiseen tähtäävässä Eurooppa 2020 -strategiassa köyhyys- tai syrjäytymisuhkaa mitataan niin sanotulla AROPE-indikaattorilla (At Risk of Poverty or Social Exclusion), jossa vakava aineellinen puute ja kotitalouden vajaatyöllisyys on nostettu pienituloisuuden ohelle köyhyyden ja syrjäytymisen vähentämistavoitteiden seurannan pääindikaattoreiksi (Kainu ja Niemelä 2014, 13).

Eurooppa 2020 -strategian köyhyyden vähentämisen tavoitteet eivät näytä toteutuvan (Eskelinen ja Sironen 2017, 1). Vaikka tuloerot ja köyhyysriski ovat Suomessa EU:n keskitasoa pienemmät (Tilastokeskus 2015a), elää yli 17 % suomalaisista köyhyys- tai syrjäytymisriskissä (Karjalainen 2016). Suomessa pienituloisia ja köyhyysriskissä eläviä ihmisiä oli vuonna 2012 noin 850 000 ja vuonna 2013 927 000 eli lähes pääkaupunkiseudun asukasmäärän verran (Sironen ja Saastamoinen 2014, 8; Karjalainen 2016). Vasta viime vuosina pienituloisten ja pitkittyneesti pienituloisten määrä on kääntynyt lievään laskuun. On kuitenkin huolestuttavaa, että jatkuvaluonteinen kuluttava köyhyys on lähes joka kymmenennen suomalaisen elämää. (Eskelinen ja Sironen 2017, 17–18.). Huolestuttavaa on myös tuoreen EAPN-Fin Köyhyysvahti-raportin mukaisesti useat viitteet siitä, että köyhyys on kääntynyt taas nousuun (Sironen ja Järvinen 2017, 3).

On hyvin ongelmallista, että huomattavalle osalle suomalaisista hyvinvointivaltion turvaama vähimmäistoimeentuloturva ei riitä takaamaan välttämätöntä toimeentuloa. Hyvinvointipalvelujärjestelmän kylkeen ovat yhteisöt, järjestöt ja kirkko synnyttäneetkin monenlaisia auttamisjärjestelmiä. (Eskelinen ja Sironen 2017, 15.)

Köyhyyskeskustelussa ollaan pohjimmiltaan ihmis- ja perusoikeuskysymysten äärellä (Eskelinen ja Sironen 2017, 14). Sosiologi Göran Therborn väittää eriarvoisuuden loukkaavan ihmisoikeuksia, koska se estää ihmisiltä mahdollisuuden täysipainoiseen inhimilliseen kehitykseen (Therborn 2013, emt. mukaan). Taloudellisesti vaikean tilanteen, pienituloisuuden ja palveluiden liian korkeana koetun hinnan on todettu olevan este esimerkiksi kulttuuripalvelujen käytölle (Sokka, ym. 2014, 35, 44; Isola, ym. 2007).

Taloudellisten esteiden vähentäminen kulttuuripalveluissa niiltä, joille hinta muodostaa esteen osallistua, on perusteltua ja tie tasa-arvoisempaan yhteiskuntaan. Useat kansainväliset sopimukset, kuten YK:n ihmisoikeuksien julistus (Yhdistyneet kansakunnat 1948, 27§), YK:n kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskeva yleissopimus (Finlex 1976, 27§), YK:n lasten oikeuksia koskeva yleissopimus (Finlex 1991, 31§), YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva yleissopimus (Finlex 2016, 30§) ja Suomen perustuslaki (Finlex 1999b, 16§, 17§) turvaavat ihmisten kulttuurisia perusoikeuksia, kuten osallistumista taiteisiin ja kulttuuriin ja mahdollisuutta kehittää itseään varattomuuden sitä estämättä.

1.2 Kyselyn ja Kaikukortin tavoitteista

Kulttuuria kaikille -palvelun koordinoimassa kulttuuripassin pilotointi- ja jatkohankkeissa kehitettiin uudenlainen Kaikukortti-niminen alennuskortti, jolla pienituloisten henkilöiden on mahdollista hankkia maksuttomia pääsylippuja kulttuuripalveluihin. Kaikukortin tavoitteena on parantaa taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevien nuorten, aikuisten ja perheiden mahdollisuuksia osallistua kulttuurielämäänsä sekä edistää pienituloisten henkilöiden ja perheiden elämänlaatua, terveyttä ja osallisuutta yhteiskuntaan. Kaikukortti-toiminnan tavoitteena on myös luoda uusia yhteistyömuotoja kulttuuri-, sosiaali- ja terveysalan toimijoiden välille, ja tuoda uusia yleisöjä kulttuuritarjonnan piiriin. (Kulttuuria kaikille -palvelu 2015; 2016.)

Kulttuuria kaikille -palvelu toteutti Kainuun Kaikukortti-kokeiluun liittyen loppusyksyllä 2016 kaksi kyselyä, joiden tarkoituksena oli arvioida ja kehittää Kaikukortti-toimintaa sekä Kainuussa että valtakunnallisesti. Kyselyiden tuloksia käytetään osana Kaikukortti-toiminnan kehittämistyötä. Kyselyt toistetaan Kainuussa syksyn 2017 aikana.

Ensimmäinen kysely Kaikukortti-toimintaan liittyen toteutettiin Espoossa syksyllä 2015 osana ensimmäistä Kaikukortti-kokeilua. Kaikukortti-toiminta on jatkunut Espoossa pysyvänä palveluna vuoden 2016 alusta alkaen. Kulttuuria Kaikille -palvelu toteutti Espoossa toisen kyselyn Kaikukortti-toiminnasta espoolaisille Kaikukortin haltijoille ja Kaikukortti-verkostolle syksyllä 2016.

Kulttuuripassin jatkohankkeen tavoitteena on edistää yhdenvertaisuutta ja kulttuurin saavutettavuutta. Tavoitteena on edistää pienituloisten nuorten, aikuisten ja perheiden mahdollisuuksia osallistua kulttuurielämään ja harrastaa taiteen tekemistä. Tavoitteena on parantaa pienituloisten henkilöiden elämänlaatua, terveyttä ja osallisuutta yhteiskuntaan. Kaikukortti-toiminnan näkökulma saavutettavuuteen on erityisesti taloudellisen mutta myös sosiaalisen saavutettavuuden edistäminen.

Kyselyiden lähtökohtana olivat kysymykset siitä, miten Kaikukortti, joka on suunnattu taloudellisesti tiukassa tilanteessa oleville sosiaali- ja terveystalouden yhteisöjen asiakkaille, palvelee niin käyttäjänsä kuin kortin verkostoon kuuluvia kortin jakajatahoja sekä kortin kulttuurikumppaneita.

Kyselyiden tarkoituksena oli tutkia melko keveässä muodossa Kainuun Kaikukortin käyttäjien ja verkoston kokemuksia ja ajatuksia Kaikukortista. Varsinaisesta tieteellisistä kriteerit täyttävästä tutkimuksesta ei tässä kyselyiden pohjalta tehdyssä raportissa ole kyse.

Kyselyissä selvitettiin Kainuun Kaikukortin haltijoiden sekä Kainuun Kaikukortti-verkoston kokemuksia ja mielipiteitä Kaikukortista sekä Kaikukortin käytettävyyttä, vaikuttavuutta ja merkittävyyttä. Kyselylomakkeiden kysymysten taustalla olivat Kulttuuripassin pilotointihankkeen (9/2014–12/2015) ja Kulttuuripassin jatkohankkeen (12/2014–12/2017) hankesuunnitelmissa hankkeille esitetyt tavoitteet, eli

1. edistää taloudellisesti heikommassa asemassa olevien henkilöiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia nauttia taiteesta ja kulttuurista ja osallistua kulttuurielämään,
2. uuden toimintatavan luominen,
3. yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja elämänlaadun edistäminen,
4. uusien yleisöjen tuominen kulttuuritarjonnan piiriin,
5. yhteisöllisyyden vahvistaminen
6. sosiaali- ja terveys- ja kulttuurialan yhteistyön edistäminen ja uusien yhteistyömuotojen synnyttäminen sekä
7. kulttuuritoimijoiden aseman ja tunnettuuden vahvistaminen. (Kulttuuria kaikille -palvelu 2014a, 1–2; 2014b, 1–2, 4.)

Tämän kyselyraportin arvioinnin taustalla ovat Kulttuuripassin jatkohankkeen hankesuunnitelmassa esitetyt kriteerit. Kyselyssä kiinnitetään erityisesti huomiota Kaikukortti-toiminnan toimivuuteen sekä vaikutuksiin, kuten siihen,

1. onko yhteistyö eri toimijoiden välillä lisääntynyt,
2. miten kulttuuri- ja sosiaali- ja terveysalan toimijat kuvailevat organisaatiolleen saamaansa hyötyä hankkeesta,
3. ovatko kortin käyttäjät tyytyväisiä malliin,
4. onko kortti houkutellut uusia kulttuuripalvelujen käyttäjiä osallistumaan,
5. onko uusien toimijoiden helppo ottaa malli käyttöön,
6. onko malli kustannustehokas ja
7. miten kortin käyttäjät kokevat mallin vaikuttaneen elämäänsä. (Kulttuuria kaikille -palvelu 2014a, 1–2; 2014b, 1–2, 4.)

Kaikukortin haltijoille suunnatun kyselyn käytettävyyteen liittyvät teemat olivat

1) tiedon saanti Kaikukortista ja Kaikukortin kulttuuritarjonnasta sekä 2) Kaikukortin helppokäyttöisyys. Vaikutuksiin, vaikuttavuuteen ja merkitsevyyteen liittyvät teemat olivat 1) kulttuuritilaisuuksissa käymisen määrä ennen ja nyt, 2) se, mitä Kaikukortti merkitsee kortinhaltijalle, 3) Kaikukortin käytön määrä, 4) syyt Kaikukortin käyttöön, 5) Kaikukortin kulttuuritarjonnan kiinnostavuus ja riittävyys sekä 6) Kaikukorttiin liittyvät kokemukset osallisuudesta, elämänlaadusta ja yhteisöllisyydestä (ks. tarkemmin kyselylomake, liite 1.)

Selvityksissä suomalaisten selviytymisestä köyhyydestä työttömät ja työkyvyttömät ovat raportoineet itselleen mieluisan ja merkityksellisen tekemisen ja itsensä toteuttamisen lisäävän omaa hyvinvointia ja tyytyväisyyttä sekä pystyvyyden ja kykeneväisyyden tunnetta (Isola, ym. 2007; 2015, 38–39, 79–80). Kainuun kokeiluun liittyvässä kyselyssä pidettiin tärkeänä selvittää,

mitä hyötyjä on siitä, että Kaikukortti mahdollistaa taiteen ja kulttuurin harrastamisen. Kaikukortti käy osaan Kainuun kansalaisopistojen kurssitarjonnasta.

Kaikukortti-verkostolle suunnattu kysely oli kaksiosainen. Osa kysymyksistä oli suunnattu erikseen sosiaali- ja terveysalan kumppaneille ja osa erikseen kulttuurialan kumppaneille. Kaikukortti-verkostolle suunnatun kyselyn käytettävyyteen liittyvät teemat olivat molemmille osioille yhteiset, eli 1) Kaikukortin helppokäyttöisyys työvälteenä, 2) Kaikukorttiin perehdyttäminen sekä 3) Kaikukortista aiheutuva työmäärä. Kaikukortin vaikutuksiin, vaikuttavuuteen ja merkitsevyyteen liittyvät teemat olivat jaoteltu erikseen sosiaali- ja terveysalan kumppaneille ja erikseen kulttuurialan kumppaneille.

Sosiaali- ja terveysalan kumppaneita koskevat Kaikukortin vaikutuksiin, vaikuttavuuteen ja merkitsevyyteen liittyvät teemat olivat 1) Kaikukortista keskustelu asiakaskontakteissa, 2) kulttuuritilaisuuksien tunnettuus soten keskuudessa, 3) ryhmäkäyntien järjestäminen, 4) yhteisön Kaikukortin hyödyllisyys ja merkitsevyys työvälteenä, 5) yhteistyön lisääntyminen oman alan ja kulttuurialan välillä, 6) Kaikukortin hyöty oman työn päämäärien ja oman organisaation kannalta sekä 7) Kaikukortin keinot tukea asiakasta ja edistää hänen yhdenvertaisuuttaan, osallisuuttaan ja elämänlaatuaan. (Ks. tarkemmin, kyselylomake liite 2.)

Kulttuurialan kumppaneita koskevat Kaikukortin vaikutuksiin, vaikuttavuuteen ja merkitsevyyteen liittyvät teemat olivat 1) yhteistyön lisääntyminen oman alan ja sosiaali- ja terveysalan välillä, 2) yhteistyö oman alan sisällä, 3) Kaikukortin hyöty oman organisaation kannalta (näkyvyys ja asema, uudet yleisöt), 4) Kaikukortin keinot edistää asiakkaiden yhdenvertaisuutta sekä 5) Kaikukortin kustannustehokkuus. (Ks. tarkemmin, kyselylomake liite 2.)

Molemmat kyselyt toteutettiin Google-lomakekyselyinä sähköisesti internetissä. Lisäksi Kaikukortin haltijoille oli saatavilla paperiversio kyselystä verkostoon kuuluvissa sosiaali- ja terveysalan toimipisteissä. Paperiseen kyselyyn vastanneiden kortinhaltijoiden oli mahdollista lähettää vastauslomake joko suoraan Kulttuuria kaikille - palveluun tai palauttaa kysely suljettavassa kirjekuoressa työntekijälle Kaikukortti-verkostoon kuuluvissa sosiaali- ja terveysalan toimipisteissä. Kyselystä tiedotettiin sähköpostitse Kainuun Kaikukortti-verkostolle, Kulttuuria kaikille -palvelun Kaikukortti-verkkosivulla sekä Kaikukortin Facebook-sivulla. Lisäksi Kaikukortti-verkostolle jaettiin Kaikukortti-kyselyjulisteet Kaikukortin haltijoiden tavoittamiseksi. Kaikukortin haltijoille suunnattu kysely oli auki Google-lomakekyselynä 30.10–15.12.2016.

Kaikukortti-verkoston kysely toteutettiin Google-lomakekyselynä ajalla 14.11.–14.12.2016.

Kainuun Kaikukortin haltijoille suunnattuun kyselyyn vastasi 31 henkilöä ja Kaikukortti-verkoston kyselyyn 30 työntekijää.

2. Kysely kainuulaisille Kaikukortin haltijoille 30.10.–15.12.2016

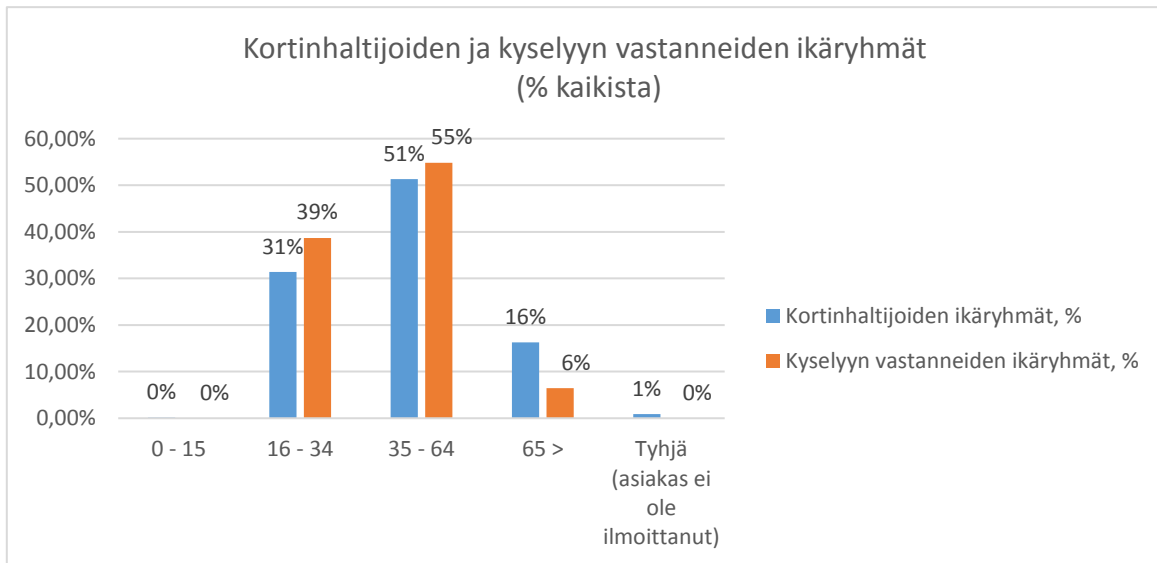
”Hyvä keksintö ☺ ISO PLUSA ☺”

2.1 Vastaajien taustatietoja

Kortinhaltijoiden kyselyyn tuli 31 vastausta. Kyselyn lomake on liitteenä (liite 1). Kortinhaltijoiden kyselyn toteuttamisesta enemmän luvussa 2.6.

Tähän lukuun on koottu vastaajien taustatietoja. Luvussa vertaillaan tietoja myös *kaikkiin* Kainuun Kaikukortti-kokeilun aikana *kortin hankkineiden* taustatietoihin.

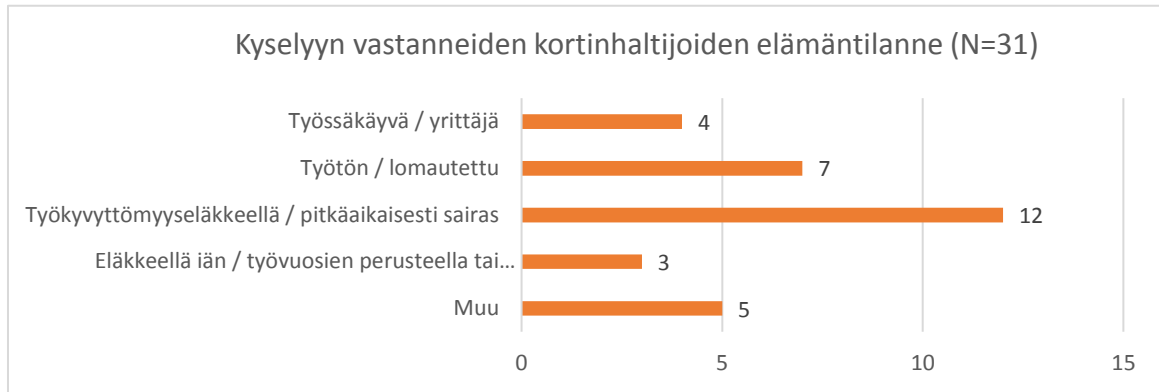
lältään kyselyyn vastaajat olivat enimmäkseen 35 – 64 -vuotiaita, toiseksi suurin ryhmä oli 16 – 34 -vuotiaat. Kaksi vastaajista oli yli 65-vuotiasta. Kyselyyn vastanneet olivat keskimäärin hieman nuorempia kuin *kaikki* Kaikukortin kokeiluvuonna ottaneet henkilöt. *Kaikista Kaikukortin haltijoista* Kainuun kokeiluvuonna oli enemmistö 35 – 64-vuotiaita (noin 51 %), 16 – 34-vuotiaita noin 31 % ja yli 65-vuotiaita noin 16 %. (Kaavio 1.)

Kaavio 1 Kortinhaltijoiden ja kyselyyn vastanneiden ikäryhmät (% kaikista)

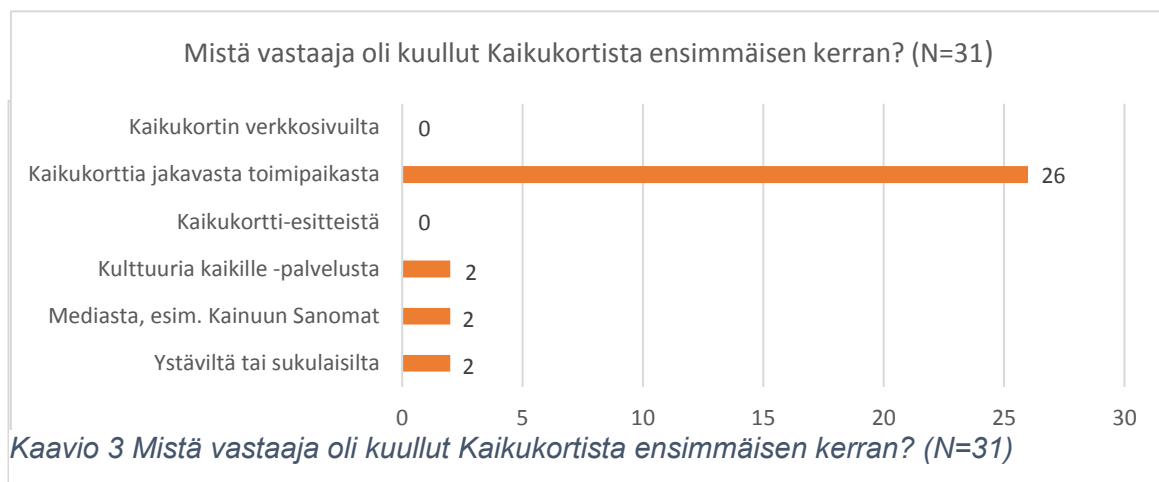
Kyselyyn vastanneista enemmistö oli naisia (18 henkilöä) ja miehiä vastaajista oli 13. Kyselyyn vastanneista miehiä oli suhteessa hieman enemmän kuin *kaikista kortinhaltioista*. *Kaikista Kaikukortin haltijoista* naisia oli Kainuun kokeiluvuonna noin 60 %, miehiä noin 39 %, yksi henkilö oli ilmoittanut sukupuolekseen muu ja 5 henkilöä oli jättänyt ilmoittamatta sukupuolensa.

Kaikukortin haltijoilta kysytään korttia annettaessa heidän elämäntilanteensa (kaavio 2.). Elämäntilanteen eri kategoriat ovat Tilastokeskuksen suosittelemat ja sen kulttuuri- ja ajankäyttötutkimuksen mukaiset, eli seuraavat: 1) työssäkäyvä tai yrittäjä, 2) työtön tai lomautettu, 3) opiskelija tai koululainen, 4) työkyvyttömyyseläkkeellä oleva tai pitkäaikaisesti sairas, 5) eläkkeellä iän tai työvuosien perusteella tai työttömyyseläkkeellä, 6) omaa kotitaloutta hoitava tai 7) muu (Tilastokeskus 2015b). Tässä kyselyssä käytettiin samoja elämäntilanteen kategorioita Kaikukortin haltijoiden taustatietoja kysyttäessä. Selvä enemmistö, eli noin kolmannes vastaajista ilmoitti elämäntilanteekseen työkyvyttömyyseläkkeellä oleva tai pitkäaikaisesti sairas. Seuraavaksi yleisin vastaajien elämäntilanne oli työtön/lomautettu ja kolmantena muu. *Kaikkien Kainuun kortinhaltijoiden* yleisin elämäntilanne oli työtön/lomautettu (39 %), toisena eläkkeellä iän tai työvuosien perusteella tai työttömyyseläkkeellä (22 %) ja kolmantena työkyvyttömyyseläkkeellä oleva tai pitkäaikaisesti sairas (19%). Kyselyyn vastanneet erosivat hieman elämäntilanteeltaan *kaikista* kokeiluvuonna Kaikukortin hankkineista henkilöistä: eläkkeellä olevat vastasivat suhteessa vähemmän kyselyyn.

Kaavio 2 Kyselyyn vastanneiden kortinhaltijoiden elämäntilanne (N=31)

Kyselyssä selvitettiin, mistä vastaaja oli kuullut Kaikukortista. Enemmistö (N=26/31) kyselyyn vastanneista Kaikukortin haltijoista oli kuullut Kaikukortista korttia jakavalta yhteisöltä. Kaksi vastaajaa oli kuullut Kaikukortista ensimmäisen kerran mediasta, kaksi Kulttuurista kaikille -palvelusta, kaksi ystäviltä tai sukulaisilta. Kukaan vastaajista ei kertonut kuulleensa Kaikukortista ensimmäisen kerran Kaikukortin verkkosivuilta tai Kaikukortti-esitteistä. (Kaavio 3.)

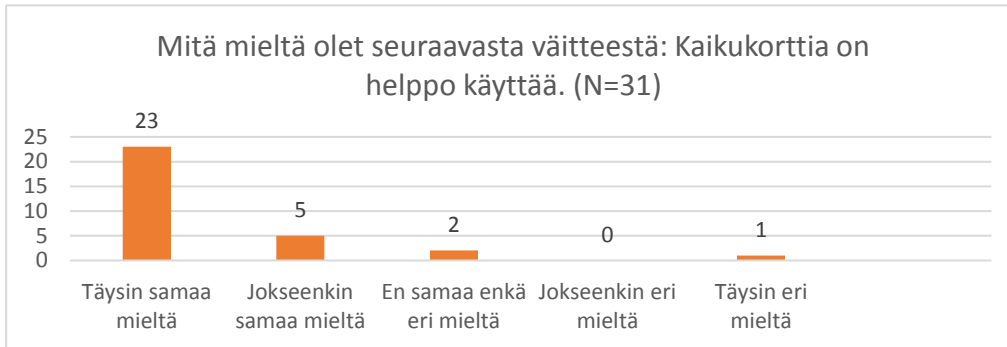
Kaavio 3 Mistä vastaaja oli kuullut Kaikukortista ensimmäisen kerran? (N=31)

2.2 Kaikukortin käytettävyys

"Minulla itselläni ei ole nettiä käytössä, joten en saa riittävästi informaatiota että mihin esityksiin [Kaikukortilla] pääsee."

Kaikukortista tavoitellaan asiakkaalle mahdollisimman helppokäyttöistä. Kaikukortti-toiminnan arvioinnissa kiinnitetään huomiota muun muassa siihen, ovatko Kaikukortin käyttäjät tyytyväisiä korttiin (Kulttuurista kaikille -palvelu

2014b, 4). Kyselyssä selvitettiin vastaajien mielipidettä väitteestä ”Kaikukorttia on helppo käyttää”. Seuraava kaavio (kaavio 4) osoittaa, että tähän kyselyyn vastanneiden joukossa Kaikukortti koetaan helpoksi käyttää. Väitteen kanssa täysin tai osittain samaa mieltä oli lähes kaikki vastaajat (28 henkilöä). Neutraaleja oli kaksi vastaajaa, ja vain yksi vastaaja oli täysin eri mieltä väitteen kanssa.

Kaavio 4 Mitä mieltä olet seuraavasta väitteestä: Kaikukorttia on helppo käyttää. (N=31)

Tiedon saaminen Kaikukortti-verkoston kulttuuritarjonnasta on yksi osa Kaikukortin käytettävyyttä (ks. luku 1.2, 10). Enemmistö vastaajista (N=24/30) koki saaneensa riittävästi tietoa Kaikukortin kulttuuritarjonnasta. Kuitenkin noin viidennes vastaajista ei ollut samaa mieltä väitteen ”Olen saanut riittävästi tietoa Kaikukortin kulttuuritarjonnasta” kanssa: kolme vastaajaa kokee, ettei ole saanut riittävästi tietoa Kaikukortin kulttuuritarjonnasta ja kolme henkilöä on vastannut, ettei osaa sanoa, onko saanut riittävästi tietoa Kaikukortin kulttuuritarjonnasta. Lisäksi yksi henkilö oli jättänyt vastaamatta kysymykseen. (Kaavio 5.)

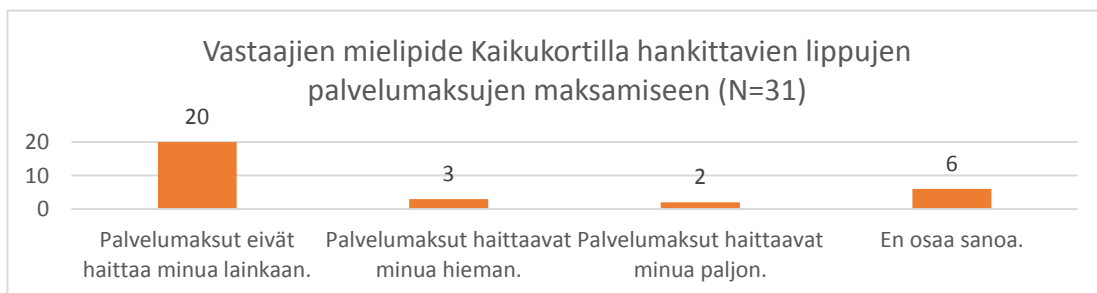

Kaavio 5 Mitä mieltä olet seuraavasta väitteestä: Olen saanut riittävästi tietoa Kaikukortin kulttuuritarjonnasta. (N=30)

Kaikukorttia annettaessa kortinhaltija sai mukaansa paperisen asiakasesitteen, jossa on lueteltu Kainuun Kaikukorttia jakavat sosiaali- ja terveysalan toimijat sekä Kaikukortin kulttuurikohteet. Esitteessä ohjataan tutustumaan kulttuuritarjontaan kulttuurikohteiden verkkosivuilta tai puhelimitse.

Kaikukortin haltijan kannalta on tavoitteena, että Kaikukorttiin liittyvä viestintä on selkeää ja johdonmukaista, ja että tieto korttiin liittyvästä kulttuuritarjonnasta löytyy helposti. Kaikukortti-verkoston kulttuurikohteilta toivotaan, että he viestivät selkeästi Kaikukortti-verkostossa mukana olemisestaan esimerkiksi verkkosivuillaan. (Haataja 2016, 14.) Enemmistö tähän kyselyyn vastanneista kortinhaltijoista oli saanut mielestään riittävästi tietoa Kaikukortti-verkoston kulttuuritarjonnasta. Kuitenkin viidennes vastaajista oli saanut riittämättömästi tietoa Kaikukortin kulttuuritarjonnasta.

Hinnoittelu liittyy myös Kaikukortin käytettävyyteen (ks. luku 1.2, 10). Kokeilun aikana Kaikukortilla hankittavat liput ja kurssipaikat olivat maksuttomia. Suurimpaan osaan Kaikukortti-verkoston kulttuuritarjonnasta oli mahdollista hankkia pääsylippuja ja kurssipaikkoja suoraan kulttuurikohteen oman myyntikanavan kautta ilman erillisiä palvelumaksuja. Kaupallisista lipunvälitystoimistoista hankittavien Kaikukortti-lippujen palvelumaksut täytyi maksaa itse. Kajaani Infon ja Lipputoimiston kautta hankittaviin lippuihin lisättiin palvelumaksu, joka on noin 0,50 €/lippu. Kysyimme, mitä mieltä kortinhaltijat ovat siitä, että Kaikukortilla hankittavien lippujen palvelumaksut täytyy maksaa itse (kaavio 6.). Noin kaksi kolmasosaa vastaajista (20 henkilöä) koki, etteivät palvelumaksut haittaa lipun hankkimista. Viisi vastaajaa toi esiin, että palvelumaksut haittaavat heitä, ja lisäksi kuusi vastaajaa ei osannut sanoa, mitä mieltä on asiasta.

Kaavio 6 Vastaajien mielipide Kaikukortilla hankittavien lippujen palvelumaksujen maksamiseen (N=31)

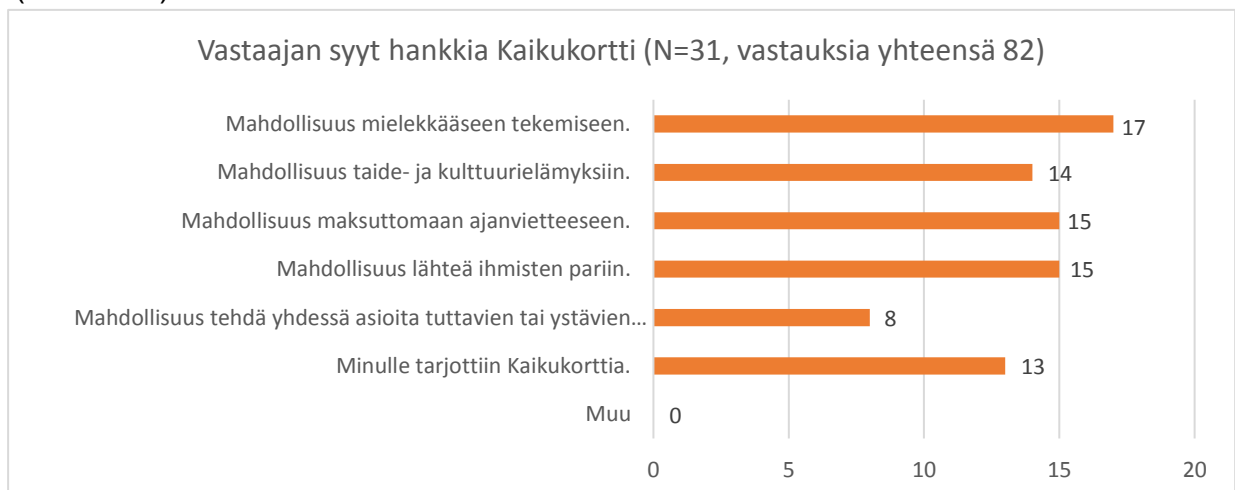
2.3 Mitä Kaikukortti merkitsee kortinhaltijalle

”Toivon että Kaikukortti tulee voimaan myöskin v. 2017.”

Kaikukortti-toiminnan tavoitteita ovat muun muassa osallisuuden ja elämänlaadun lisääminen sekä yhteisöllisyyden vahvistaminen. Kaikukortti-toiminnan arvioinnissa otetaankin huomioon se, miten kortinhaltijat kokevat Kaikukortin vaikuttaneen heidän elämäänsä. (Ks. luku 1.2, 10.) Kyselyssä selvitettiin lisäksi useamman kysymyksen avulla sitä, mitä Kaikukortti merkitsee kortinhaltijalle.

2.3.1 Syyt hankkia Kaikukortti

Vastaajilta kysyttiin monivalintakysymyksellä syitä hankkia Kaikukortti. Vastaajat (N=31) saivat valita useamman vaihtoehdon. Kaikki kyselyyn vastanneet henkilöt olivat vastanneet kysymykseen, suurin osa (22 henkilöä) valitsemalla useita vaihtoehtoja. Eniten valintoja saivat vaihtoehdot mahdollisuus mielekkääseen tekemiseen (N=17/31), mahdollisuus maksuttomaan ajanvietteeseen (N=15/31), mahdollisuus lähteä ihmisten pariin (N=15/31), mahdollisuus taide- ja kulttuurielämyksiin (N=14/31) sekä se, että vastaajalle tarjottiin Kaikukorttia (N=13/31). Kysymyksessä oli myös avovastausmahdollisuus, mutta kukaan vastaajista ei ollut vastannut siihen. (Kaavio 7.)

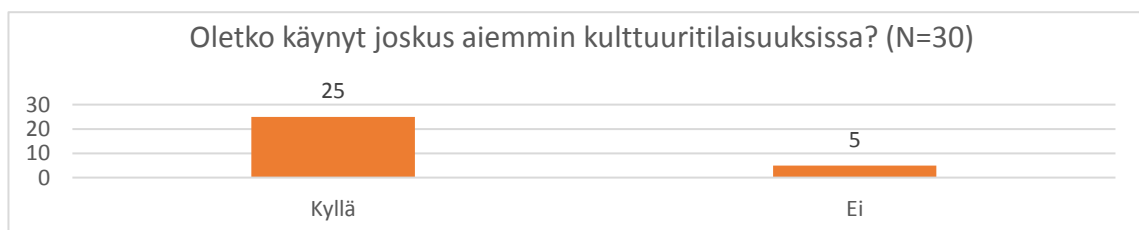
Kaavio 7 Vastaajan syyt hankkia Kaikukortti (N=31, vastauksia yhteensä 82)

2.3.2 Kulttuuritilaisuuksissa käymisen määrä

”[Olen käynyt aiemmin kulttuuritilaisuuksissa], mutta en koskaan aiemmin Kaukametsässä.”

Kaikukortin vaikutusten selvittämiseksi tarvitaan myös vertailevaa tietoa kulttuurin käytön lähtötilanteesta. Kyselyssä selvitettiin, onko vastaajien joukossa uusia kulttuuripalvelujen käyttäjiä. Jopa viisi vastaajaa (N=5/31, eli noin 16 % vastaajista) ilmoitti, että ei ole käynyt koskaan aiemmin kulttuuritilaisuuksissa. Näistä edellä mainituista viidestä vastaajasta, jotka eivät olleet koskaan aiemmin käyneet kulttuuritilaisuuksissa, neljä oli jo käyttänyt Kaikukorttiaan vähintään kerran – yksi heistä kuusi kertaa tai useammin – ja vain yksi vastaaja ei ollut käyttänyt vielä lainkaan Kaikukorttiaan.

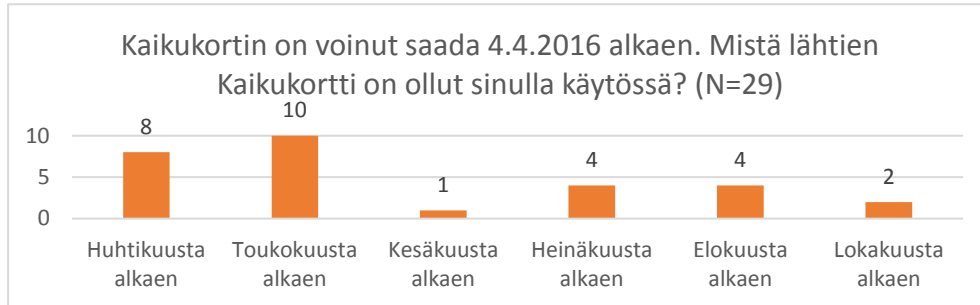
Kortinhaltijoilta kysyttiin lisäksi, kuinka paljon he ovat käyneet kulttuuritilaisuuksissa ennen Kaikukortin saamista edeltävän vuoden aikana ja nyt Kaikukortin saamisen jälkeen. Kaaviossa 8 näytetään vasemman puolen pylväissä Kaikukorttia edeltävä tilanne ja oikean puolen pylväissä tilanne Kaikukortin myötä. Pylväät eivät ole täysin rinnastettavia toisiinsa, sillä kokeiluvuonna kortti oli ehtinyt olla osalla vastaajista reilun puoli vuotta ja osa vastaajista oli saanut Kaikukortin vastikään. Kyselyyn vastanneista reilu puolet (N=23/31) oli käynyt kulttuuritilaisuuksissa Kaikukortin saamista edeltävän vuoden aikana ja enemmistö heistä oli käynyt kulttuuritilaisuuksissa enemmän kuin kerran. Viisi vastaajaa ei muistanut osallistumisensa lukumäärää. Kahdeksan vastaajaa ei ollut käynyt kulttuuritilaisuuksissa Kaikukortin saamista edeltävän 12 kuukauden aikana.

Kaavio 8 Oletko käynyt joskus aiemmin kulttuuritilaisuuksissa? (N=30)

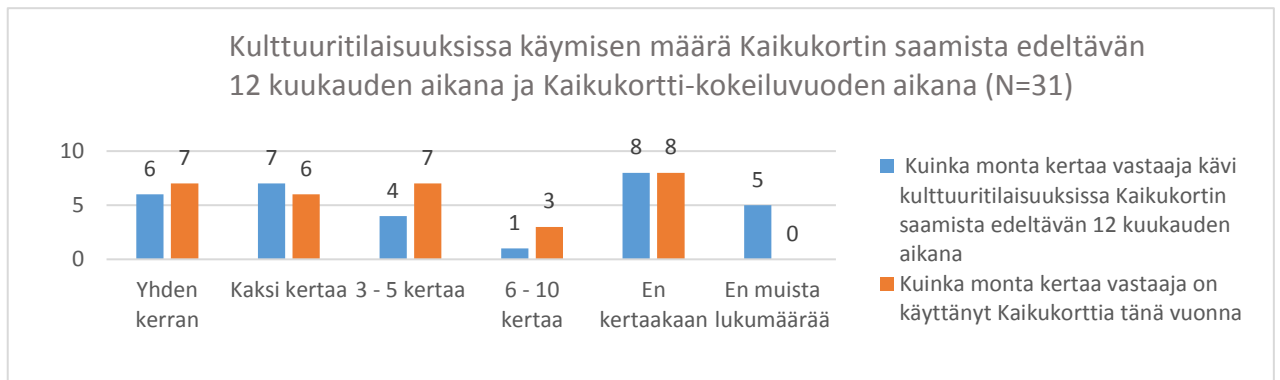
Kyselyyn vastanneet olivat melko aktiivisia Kaikukortin käyttäjiä. 23 vastaajaa (N=31) oli ehtinyt käyttää Kaikukorttia vähintään kerran ja kolme heistä oli käyttänyt korttiaan kuusi kertaa tai useammin. Kahdeksan vastaajaa ei ollut vielä käyttänyt Kaikukorttiaan.

Kaikukorttia alettiin jakaa 4.4.2016. Seuraava kaavio (9) näyttää, että enemmistöllä vastaajista (N=18/29) Kaikukortti oli ollut käytössä jo kevästä 2016 lähtien ja noin kolmanneksella vastaajista vasta syksystä lähtien 1–3 kuukauden ajan. Kaksi vastaajaa oli jättänyt vastaamatta kysymykseen.

Kaavio 9 Kaikukortin on voinut saada 4.4.2016 alkaen. Mistä lähtien Kaikukortti on ollut sinulla käytössä? (N=29)

Kaavion 10 mukaan kulttuuritilaisuuksissa käymisen määrä oli jo varsin lyhyessä ajassa hieman kasvanut edellisestä vuodesta, vaikka on hyvin luonnollista, että osalla kortinhaltijoista ei ehtinyt olla hankintoja Kaikukortilla.

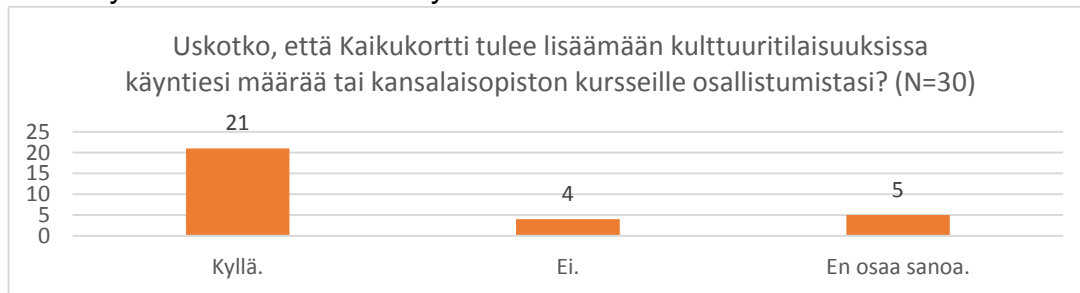
Kaavio 10 Kulttuuritilaisuuksissa käymisen määrä Kaikukortin saamista edeltävän 12 kuukauden aikana ja Kaikukortti-kokeiluvuoden aikana (N=31)

Kainuun Kaikukortti-kokeilun (4.4.–31.12.2016) kokonaistilastojen mukaan kortinhaltijat hankkivat itselleen pääsylipun tai kurssipaikan yhteensä 606 kertaa. Kaikista korttiaan käyttäneistä kortinhaltijoista (N=244, eli 35,8 % kaikista kortinhaltijoista) noin 59 % oli käyttänyt korttiaan vain kerran ja noin 10 % oli käyttänyt korttiaan yli kuusi kertaa (taulukko 1). Kaikukorttia käyttänyt kortinhaltija oli käyttänyt korttia keskimäärin 2,5 kertaa kokeilun aikana. Kyselyyn vastanneet ovat selvästi valikoituneita siten, että he ovat keskimäärin aktiivisempia Kaikukortin käyttäjiä kuin kaikki Kainuun Kaikukortti-kokeilun Kaikukortin haltijat. Tätä tulkintaa tukee se, että kyselyyn vastanneista vain noin neljännes (N=8/31) ei ollut vielä käyttänyt korttia lainkaan verrattuna kaikkiin kortinhaltijoihin, joista korttiaan ei ollut käyttänyt noin 64 %.

Kainuun Kaikukortti-kokeilun (4.4.–31.12.2016) aikainen Kaikukortin käyttömäärä/korttia käyttänyt kortinhaltija (N=244)*	
Kortin käyttömäärä	Prosenttia kaikista korttiaan käyttäneistä
1 kertaa korttiaan käyttäneitä	n. 59 %
2 kertaa korttiaan käyttäneitä	n. 17 %
3–5 kertaa korttiaan käyttäneitä	n. 14 %
yli 6 kertaa korttiaan käyttäneitä	n. 10 %
Yhteensä (* lisäksi kortin numero ei tiedossa 44 Kaikukortti-hankinnassa)	100 %

*Taulukko 1 Kainuun Kaikukortti-kokeilun (4.4.–31.12.2016) aikainen
Kaikukortin käyttömäärä/korttia käyttänyt kortinhaltija (N=244)*

Kortinhaltijoilta selvitettiin, uskovatko he, että Kaikukortti tulee lisäämään heidän kulttuuritilaisuuksissa käymistään tai kansalaisopiston kursseille osallistumistaan (kaavio 11). Enemmän kuin kaksi kolmesta (N=21/30) vastaajasta uskoi, että Kaikukortti tulee vaikuttamaan lisäävästi käynteihin kulttuuritilaisuuksissa tai osallistumiseen kansalaisopiston kursseille. Viisi vastaajaa oli epävarmoja mutta ainoastaan neljä vastaajaa ilmoitti, ettei usko, että Kaikukortti tulee lisäämään heidän kulttuuritilaisuuksissa käyntien tai kansalaisopiston kursseille osallistumisen määrään – samat neljä vastaajaa eivät myöskään olleet vielä käyttäneet lainkaan Kaikukorttiaan.

Kaavio 11 Uskotko, että Kaikukortti tulee lisäämään kulttuuritilaisuuksissa käyntiesi määrää tai kansalaisopiston kursseille osallistumistasi? (N=30)

2.3.3 Tekijät, jotka estävät käyttämästä Kaikukorttia

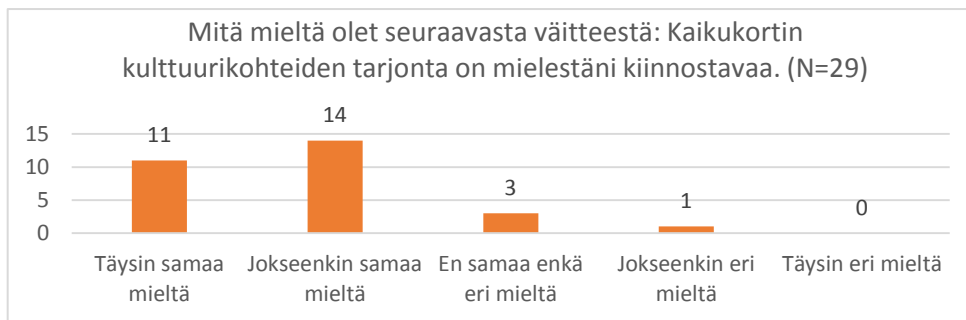
Tärkeä osa Kaikukortti-toiminnan arviointia on selvittää mahdollisia kortin käytön esteitä. Selvitimme mahdollisia esteitä Kaikukortin käyttöön monivalintakysymyksellä. Vastaajat (N=31) saivat valita monta vaihtoehtoa ja heillä oli mahdollisuus vastata myös omin sanoin kysymykseen. Vastaukset on ryhmitelty taulukossa 2 eniten valintoja saaneista vähiten valintoja saaneisiin vaihtoehtoihin. Eniten valintoja (17) sai vaihtoehto ”minulla ei ole autoa, jota voisin hyödyntää”. Muut yleisimmät vaihtoehdot olivat: ”liian pitkä matka” (N=9/31), ”julkisia liikennevälineitä on huonosti tarjolla” (N=8/31), ”matkakustannukset ovat liian suuret” (N=7/31) ja ”en löydä tietoa Kaikukortin kulttuuritarjonnasta riittävän helposti” (N=7/31), ”minulla ei ole sopivaa seuraa jonka kanssa jonka kanssa voisi käydä yhdessä (N=5/31) ja huono terveydentila (N=4/31). On huomioitavaa, että viisi vastaajaa ilmoitti, että mikään ei estä heitä käyttämästä Kaikukorttia ja neljä ei osannut sanoa, mitkä tekijät mahdollisesti estävät heitä käyttämästä Kaikukorttia. (Taulukko 2.)

Mitkä tekijät mahdollisesti estävät sinua käyttämästä Kaikukorttia? (N=31)	Valintojen määrä
Minulla ei ole autoa, jota voisin hyödyntää.	17
Liian pitkä matka.	9
Julkisia liikennevälineitä on huonosti tarjolla.	8
En löydä tietoa Kaikukortin kulttuuritarjonnasta riittävän helposti.	7
Matkakustannukset ovat liian suuret.	7
Minulla ei ole sopivaa seuraa jonka kanssa jonka kanssa voisi käydä yhdessä.	5
Ei mikään.	5
Huono terveydentila.	4
En osaa sanoa.	4
Muu	4
Ajan puute.	3
Kaikukortin kulttuuritarjonta ei kiinnosta minua.	3
Minua kiinnostava kulttuuritarjonta oli loppuunmyyty.	3
Kaikukortilla ei ollut enää saatavilla lippuja tai kurssipaikkoja minua kiinnostavaan kulttuuritarjontaan.	2
Lipun tai kurssipaikan hankkiminen Kaikukortilla on hankalaa.	2
Tarjonnan väärä ajankohta (esim.aukioloajat).	2
Kulttuuritilaisuuksiin osallistuminen tuntuu vieraalta ajatukselta.	1
Kaikukortin kulttuuritarjonta ei ole kannaltani riittävän esteetöntä ja saavutettavaa.	0
Tarjontaa ei ole omalla kielelläni.	0

Taulukko 2 Mitkä tekijät mahdollisesti estävät sinua käyttämästä Kaikukorttia? (N=31)

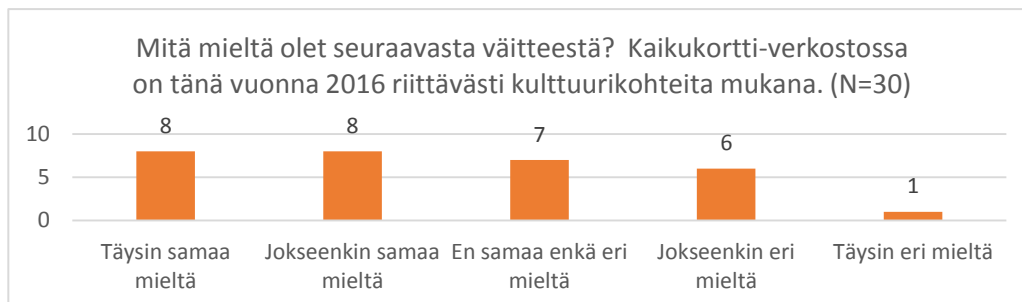
2.3.4 Kaikukortti-verkoston kulttuurikohteiden kiinnostavuus ja riittävyys

Jotta Kaikukortti olisi houkutteleva, olisi sen kulttuuritarjonnan oltava riittävän kiinnostavaa. Lisäksi Kaikukortin piirissä olisi hyvä olla runsaasti kulttuurikohteita mukana. Suurin osa vastaajista (N=25/29) koki Kaikukortin kulttuurikohteiden tarjonnan kiinnostavana. Vain yksi vastaaja oli jokseenkin eri mieltä väitteen ”Kaikukortti-verkoston kulttuurikohteiden tarjonta on mielestäni kiinnostavaa” kanssa ja vain kolme vastaajaa ei osannut sanoa, mitä mieltä edellä mainitun väitteen kanssa oli. (Kaavio 12.)

Kaavio 12 Mitä mieltä olet seuraavasta väitteestä: Kaikukortin kulttuurikohteiden tarjonta on mielestäni kiinnostavaa. (N=29)

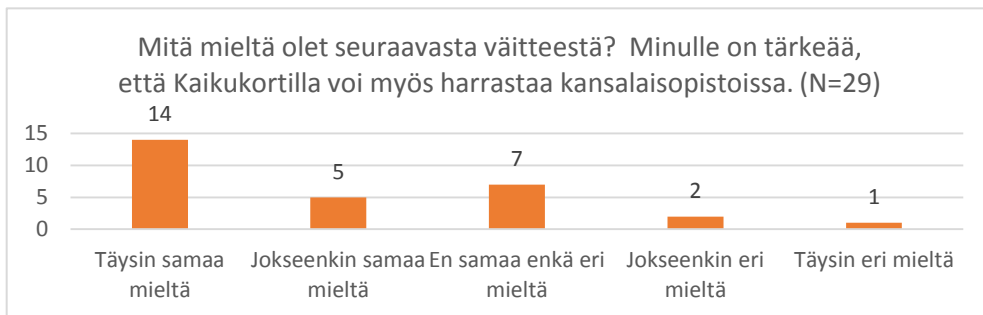
Vastaajilta kysyttiin mielipidettä väitteeseen ”Kaikukortti-verkostossa on tänä vuonna 2016 riittävästi kulttuurikohteita mukana” (kaavio 13). Vastauksessa oli enemmän hajontaa kuin Kaikukortti-kohteiden kiinnostavuudessa. Enemmistö, noin puolet vastaajista, oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä, siitä, että Kaikukortti-verkostossa on riittävästi kulttuurikohteita mukana. Seitsemän vastaajaa oli jokseenkin tai eri mieltä siitä, että Kaikukortti-verkostossa on riittävästi kulttuurikohteita mukana. Lisäksi seitsemän vastaajaa ei osannut sanoa, mitä mieltä edellä mainitun väitteen kanssa on.

Kaavio 13 Mitä mieltä olet seuraavasta väitteestä? Kaikukortti-verkostossa on tänä vuonna 2016 riittävästi kulttuurikohteita mukana. (N=30)

Kaikukortti-toimintaa muokattiin Kainuussa huomioimaan harvemmin asuttujen alueiden ominaispiirteitä kuten kulttuurin lähitarjonnan pienemmän määrän,

pitkien välimatkojen ja julkisen liikenteen niukkuuden tuomia haasteita (Kulttuuria kaikille 2017). Pienemmillä paikkakunnilla kansalaisopiston rooli on kulttuuritarjonnassa suuri. Kainuun Kaikukortti-kokeilussa kokeiltiin ensimmäistä kerran Kaikukortti-toiminnassa kansalaisopistojen kurssitarjonnan mukaan ottamista Kaikukortin piiriin. Tiedustelimme vastaajilta mielipidettä siitä, kuinka tärkeää heille on se, että kaikukortilla voi myös harrastaa kansalaisopistoissa (kaavio 14). Reilu kaksi kolmasosaa kysymykseen vastanneista kortinhaltijoista (N=19/29) oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että on tärkeää, että Kaikukortilla voi myös harrastaa kansalaisopistoissa. Vain kolme vastaajaa oli jokseenkin tai täysin eri mieltä väitteen kanssa. Neljännes vastaajista ei osannut sanoa, mitä mieltä edellä mainitun väitteen kanssa on.

Kaavio 14 Mitä mieltä olet seuraavasta väitteestä? Minulle on tärkeää, että Kaikukortilla voi myös harrastaa kansalaisopistoissa. (N=29)

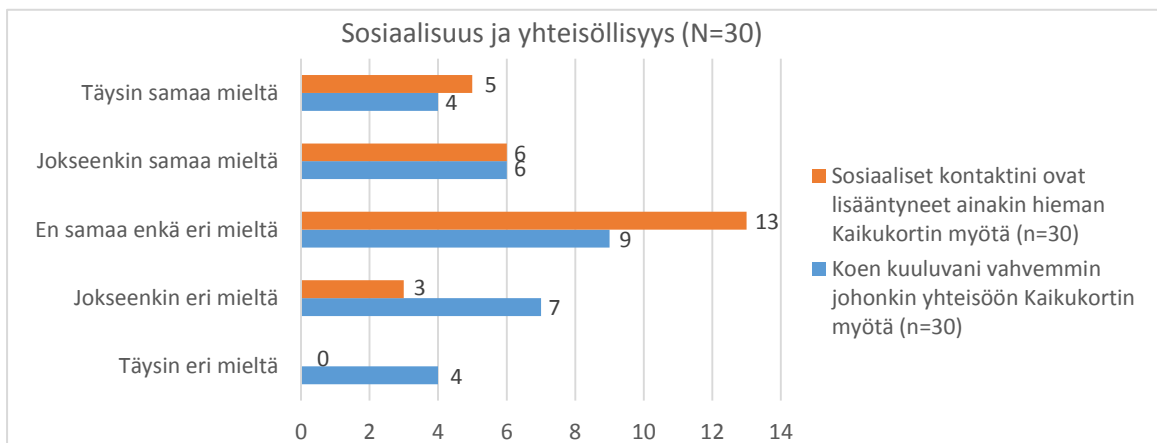
2.3.5 Kaikukortti ja hyvinvointi

Kaikukortti-toiminnan keskeiset tavoitteet liittyvät kortinhaltijoiden hyvinvointiin, kuten osallisuuden ja elämänlaadun edistämiseen ja yhteisöllisyyden vahvistamiseen (Kulttuuria kaikille -palvelu 2014a; 2014b). Tämän arvioimiseksi kyselyssä selvitettiin kortinhaltijoiden kokemuksia heidän hyvinvointiinsa, kuten sosiaalisuuden, yhteisöllisyyden ja elämänlaadun paranemiseen liittyen.

Kysymyksissä selvitettiin ensinnäkin mielipiteitä sosiaalisuuden ja yhteisöllisyyden kokemuksia koskeviin väitteisiin. Vain yksi henkilö ei vastannut näihin väitteisiin. Vastauksissa oli hajontaa, mutta enemmistö, eli reilu kolmannes vastaajista (N=13/30) vastasi en samaa enkä eri mieltä väitteen ”sosiaaliset kontaktini ovat lisääntyneet ainakin hieman Kaikukortin myötä”. Hieman pienempi osa, eli kolmannes vastaajista (N=11/30) oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä siitä, että heidän sosiaaliset kontaktinsa olivat lisääntyneet ainakin hieman Kaikukortin myötä. Osa vastaajista ei ollut

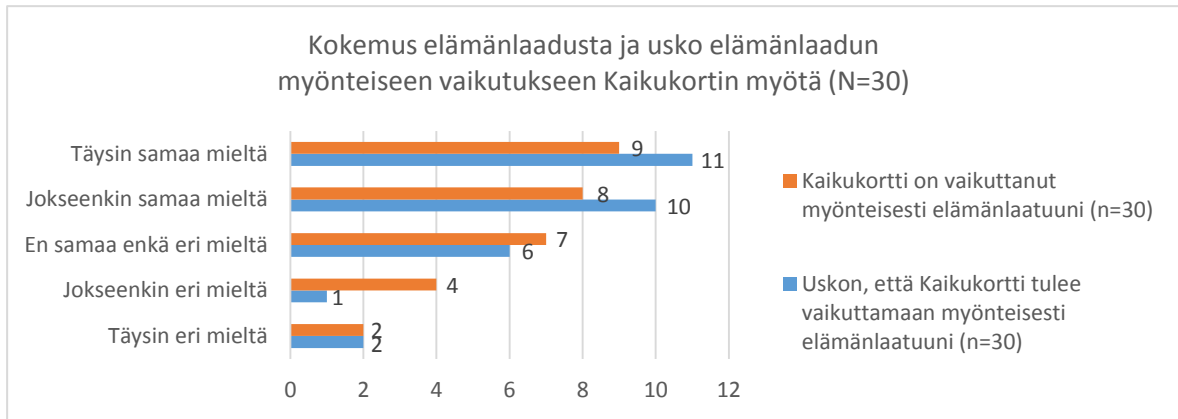
kokenut vaikutusta sosiaalisuuden lisääntymiseen: jokseenkin eri mieltä tämän väitteen kanssa oli kolme henkilöä, mutta toisaalta kukaan vastaajista ei ollut täysin eri mieltä väitteen kanssa. (Kaavio 15.)

Kolmannes vastaajista (N=10/30) oli jokseenkin tai samaa mieltä väitteen ”koen kuuluvani vahvemmin johonkin yhteisöön Kaikukortin myötä” kanssa. Tämän väitteen kanssa useampi oli eri mieltä kuin väitteen sosiaalisten kontaktien lisääntymisestä: reilu kolmannes (N=11/30) vastaajista ei kokenut kuuluvansa vahvemmin johonkin yhteisöön Kaikukortin myötä.

Kaavio 15 Sosiaalisuus ja yhteisöllisyys (N=30)

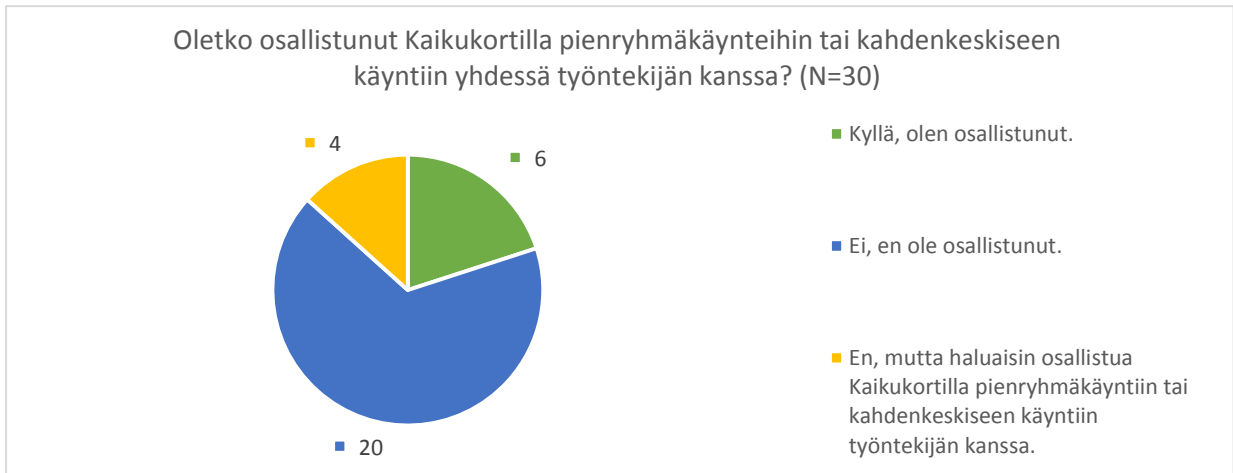
Kyselyssä selvitettiin myös vastaajien kokemuksia Kaikukorttiin liittyviin elämänlaatua koskeviin väitteisiin (kaavio 16). Vastauksissa oli vähemmän hajontaa kuin sosiaalisuutta ja yhteisöllisyyttä koskevissa kysymyksissä. Yksi henkilö ei vastannut näihin väitteisiin. Yli puolet vastaajista (N=17/30) oli sitä mieltä, että Kaikukortti on vaikuttanut myönteisesti heidän elämänlaatuunsa. Vielä useampi vastaaja (N=21/30) uskoi, että Kaikukortti tulee vaikuttamaan myönteisesti heidän elämänlaatuunsa tulevaisuudessa. Osa vastaajista (N=6/30) oli eri mieltä siitä, että Kaikukortti vaikuttaa kortinhaltijan elämänlaatuun nyt. Vain muutama vastaaja oli kuitenkin eri mieltä siitä, että kaikukortti vaikuttaisi kortinhaltijan elämänlaatuun tulevaisuudessa (N=3/30).

Kaavio 16 Kokemus elämänlaadusta ja usko elämänlaadun myönteiseen vaikutukseen Kaikukortin myötä (N=30)

Kaikukortti-toiminnassa pyritään madaltamaan osallistumisen esteitä eri tavoin. Kaikukorttia jakavilla sosiaali- ja terveysalan toimijoilla on käytössään niin sanottuja yhteisön Kaikukortteja. Yhteisön Kaikukortilla työntekijä voi hankkia itselleen maksuttoman sisäänpääsyn silloin, kun hän osallistuu yhdessä asiakkaan tai pienryhmän kanssa.

Kainuun Kaikukortti-kyselyssä selvitettiin, ovatko vastaajat osallistuneet Kaikukortilla pienryhmäkäynteihin tai kahdenkeskiseen käyntiin yhdessä työntekijän kanssa (kaavio 17). Enemmistö vastaajista (N=20/30) ei ollut osallistunut Kaikukortilla pienryhmäkäynteihin tai kahdenkeskiseen käyntiin yhdessä työntekijän kanssa. Kuusi vastaajaa kertoi osallistuneensa yhdessä työntekijän kanssa ja lisäksi neljä ilmoitti haluavansa osallistua yhteisiin käynteihin. Kainuun Kaikukortti-kokeilussa Kaikukorttia oli käytetty kaikkiaan 678 kertaa, ja niistä käyttökerroista oli 18 hankintaa tehty työntekijän yhteisön kortilla. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että ryhmäkäyntejä olisi ollut 18 kappaletta, sillä ainakin kaksi kertaa ryhmässä oli ollut useampi yhteisön Kaikukortin käyttäjä. Kainuun Kaikukortti-kokeilun tai yleisesti Kaikukortti-toiminnan tilastoissa ei ole kerätty tietoa siitä, kuinka moni Kaikukortin haltija on osallistunut kulttuuritapahtumaan yhdessä pienryhmän tai kaksin työntekijän kanssa. Kyselyyn vastanneiden voi sanoa kuitenkin valikoituneen, koska jopa viidennes vastaajista oli osallistunut yhdessä pienryhmän tai työntekijän kanssa kaksin.

Kaavio 17 Oletko osallistunut Kaikukortilla pienryhmäkäynteihin tai kahdenkeskiseen käyntiin yhdessä työntekijän kanssa? (N=30)

Kyselyssä selvitettiin vastaajien halukkuutta saada jatkossa Kaikukortti. Yksi kyselyn vastaaja ei vastannut kysymykseen. Vastanneiden enemmistö (N=23/30) kertoi aikovansa hankia jatkossa Kaikukortin. Osa vastaajista (N=5/30) ei osannut sanoa, haluaako kortin jatkossa. Vain kaksi vastaajaa ilmoitti, ettei haluaisi korttia jatkossa.

2.4 Kortinhaltijoiden toiveita ja kehittämisehdotuksia Kaikukortille

”Kajaanin Bio Rex mukaan, yleensäkin tarjonta saisi olla laajempi.”

Kaikukortti-kyselyn yhtenä tarkoituksena oli saada tietoa siitä, kuinka Kaikukorttia voisi kehittää. Tässä kyselyssä selvitettiin avokysymyksellä, tuleeko vastaajalla mieleen jokin ominaisuus, jonka hän haluaisi lisätä Kaikukorttiin. Kuusi vastaajaa oli antanut ehdotuksensa. Kolme vastaajaa toivoi Kaikukortin piiriin lisää ja monipuolisempaa kulttuuritarjontaa, esimerkiksi elokuvia toivoi useampi vastaaja. Kolme vastaajaa toivoi ylimääräisiä etuja Kaikukortilla, esimerkiksi kulttuuria: *”[a]lennuksia Kajaanin Biorexiin [elokuvateatteri]”*, tai muita etuja, kuten alennuksia *”uimahalliin”*, *”ruokakauppaan”* tai *”ruokalaan”*.

Kehittämisehdotuksena kaksi vastaajaa toivoi, että kulttuurikohteen verkkosivuilla voisi olla tarkemmin näkyvissä *”mihin näytöksiin/tapahtumiin Kaikukortti käy”*.

"[Kulttuurikohteen] tarjonnassa ja mainostamisessa tulisi olla maininta kaikukortista mihin tilaisuuksiin käy. - - [K]ysyminen - - vaikeuttaa ja tekee joskus ylitsepääsemättömäksi osallistua. Info lisää esim. Facebookiin tai kotisivuille ja esitteisiin tilaisuuksista joihin [Kaikukortti] käy."

Erään vastaajan mukaan tiedon saanti Kaikukortin kulttuuritarjonnasta on vaikeaa ilman omaa internetyhteyttä: *"Minulla itselläni ei ole nettiä käytössä, joten en saa riittävästi informaatiota että mihin esityksiin sillä pääsee."*

Kyselyssä oli mahdollisuus antaa myös palautetta Kaikukortista sanallisesti. Vain viisi vastaajaa oli antanut palautetta. Kaikukortti sai pääasiassa kiitosta ja sille toivottiin jatkoa

Kainuun Kaikukortti-kokeilun aikana Kaikukortin kulttuurikohteet sitoutuivat tarjoamaan Kaikukortin piiriin koko oman tarjontansa tai suurimman osan tarjonnastaan ja sen tarjonnan, mikä on saatavilla myös muille alennusryhmille. Kulttuurikohteen toivotaan ilmaisevan tarkasti verkkosivuillaan, mikä tarjonta on Kaikukortin piirissä. Eräs vastaaja valitteli, että *"[k]aikkiin tilaisuuksiin - - ei ole päässyt Kaikukortilla. - - Alussa oli monessa paikkaa epävarmuutta siitä, käykö Kaikukortti kyseiseen tilaisuuteen. - - Muuten on päässyt hyvin eri tapahtumiin."*

2.5 Kortinhaltijoiden kyselyn tulosten yhteenveto ja johtopäätökset

Kaikukortti-toiminnan arviointi pohjaa Kulttuuripassin pilotointi- ja jatkohankeen hankesuunnitelmissa määriteltuihin tavoitteisiin ja arviointikriteereihin, kuten Kaikukortin toimivuuteen sekä vaikutuksiin (Kulttuuria kaikille -palvelu 2014a; 2014b). Kainuun Kaikukortin haltijoille suunnatussa kyselyssä kiinnitettiin Espoossa vuonna 2015 toteutetun kyselyn (Haataja 2016, 26) tapaan huomiota muun muassa siihen, ovatko kortin käyttäjät tyytyväisiä korttiin, onko kortti houkutellut uusia kulttuuripalvelujen käyttäjiä osallistumaan ja miten kortin käyttäjät kokevat kortin vaikuttaneen elämäänsä (ks. myös tämä raportti luku 1.2, 10.) Johtopäätöksiä vertaillaan myös Espoon Kaikukortti-kokeilun kyselyn (Haataja 2016) johtopäätöksiin.

Kyselyyn vastanneiden perusteella Kaikukortista on saatu tietoa useimmiten siitä Kaikukorttia jakavasta sote-yksiköstä, jonne henkilöllä on asiakkuus. Tämä on luonnollista, koska Kaikukortti-toiminta oli uutta Kainuussa ja kortti toiminut varsin vähän aikaa. Kaikukortti-toiminnan perehdytyksessä

korostetaankin, että korttia jakavat työntekijät kertoisivat kortista kohderyhmään kuuluville asiakkailleen.

Kaikukortti-kokeilu saa kiitosta ja sille toivotaan jatkoa. Kainuun Kaikukortti-verkoston kulttuuritarjonta koetaan kyselyn mukaan kiinnostavana. Kaikukortti-kohteiden määrään toivoi moni vastaajista kuitenkin lisäystä samoin kuin Espoon Kaikukortti-kyselyssä (Haataja 2016, 26).

Espoon ensimmäisessä kyselyssä Kaikukortille oli mahdollista valita uusia ominaisuuksia monivalintakysymyksellä (ks. Haataja 2016, 25). Tässä kyselyssä haluttiin varoa ohjaavuutta, joten kysymykset tehtiin avokysymyksiksi.

Annettujen vapaamuotoisten vastausten perusteella Kaikukortille ehdotettiin uusia ominaisuuksia, kuten kortilla saatavia etuja ruokakauppaan, ravintolaan tai uimahalliin. Kortinhaltijat toivoivat lisää ja laajempaa kulttuuritarjontaa ja erityisesti elokuvatarjonnasta oli useampi maininta. Kainuussa ei ole elokuvateattereita kaikilla paikkakunnilla. Kaikukortti-verkostossa on kuitenkin kaksi pientä elokuvateatteria.

Kaikukortti-kohteita oli kokeiluvuonna Kainuun kahdeksassa kunnassa yhteensä 27 kappaletta, ja alusta asti ajatuksena on ollut laajentaa kulttuurikohteiden määrää jatkossa, jotta tarjonta olisi riittävän monipuolista ja houkuttelevaa eri puolella Kainuuta asuvien asiakkaiden kannalta. Ongelma on silti jatkossakin pienempien paikkakuntien niukempi kulttuuritarjonnan määrä. Yhtenä vastauksena ongelmaan on Kainuussa kokeiltu kansalaisopistojen kurssitarjonnan mukaan ottamista Kaikukortin piiriin. Kokeiluvuonna Kaikukortilla hankittiin 42 kurssipaikkaa tai kausikorttia Kainuun kansalaisopistoihin. Enemmistön vastaajista mukaan kansalaisopistossa harrastaminen koettiin tärkeänä. Neljännes vastaajista ei osannut sanoa, mitä mieltä on asiasta, mikä voi kertoa siitä, että kysymys kansalaisopistoista ei ollut keskeinen kyseisille vastaajille.

Lähes kaikki vastaajat kokivat Kaikukortin helppokäyttöisenä, ja enemmistö koki saaneensa riittävästi tietoa Kaikukortin kulttuuritarjonnasta. Vastausten perusteella tiedon saamisessa on silti kehitettävää, koska neljännes vastaajista ei löydä tietoa Kaikukortin kulttuuritarjonnasta ”riittävän helposti”. Myös Espoon Kaikukortti-kokeilun yhteydessä toteutetussa kyselyssä kortinhaltijat eivät löytäneet tarpeeksi helposti tietoa kortin tarjonnasta (Haataja

2016, 14). Tiedon saannin vaikeuteen voi olla useita eri syitä, kuten se, että kortinhaltijan käytettävissä ei välttämättä ole ollut tietokonetta tai älypuhelin, jolla pääsisi tarkastelemaan kulttuurikohteiden tarjontaa (emt). Syynä saattoi olla myös se, että kulttuuritoimijat eivät olleet vielä ehtineet laittaa tarkempaa tietoa verkkosivuilleen Kaikukortti-toiminnassa mukana olemisesta. (emt.). On tärkeää varmistaa jatkossa, että kortinhaltijat löytävät helposti tietoa Kaikukortilla saatavasta kulttuuritarjonnasta.

Kyselyn perusteella Kaikukortti on vaikuttanut myönteisesti kortinhaltijoiden hyvinvointiin. Kiinnostavaa on erityisesti se, että enemmistö vastaajista koki myönteisiä vaikutuksia omalle elämänlaadulle ja vielä suurempi määrä vastaajia uskoi elämänlaatunsa paranemiseen Kaikukortin myötä jopa varsin lyhyen kortin omistamisen myötä. Lisäksi reilu kolmannes vastaajista raportoi myönteisestä vaikutuksesta sosiaalisuuden ja yhteisöllisyyden kokemuksiin. Vastaajien kokemukset Kaikukortin vaikutuksista heidän hyvinvointiinsa ovat huomiota herättäviä jo varsin pienellä Kaikukortin käytöllä, mikä vahvistaa sitä käsitystä, että kulttuuritilaisuuksiin osallistuminen harvoin voi olla merkittävää ja lisätä hyvinvointia (vrt. Haataja 2016, 23). Tähän kyselyyn vastanneiden joukossa voi olla toki valikoitumista, eikä näin pieni kyselynäyte ole yleistettävä. Espoon Kaikukortti-kyselyssä tuli samansuuntaisia tuloksia, mutta vastaajien kokemukset kortin vaikutuksista sosiaalisuuteen olivat jopa yleisempiä siellä (Haataja 2016, 23).

Kaikukortti oli lisännyt jo varsin lyhyessä ajassa hieman vastaajien osallistumista kulttuuritilaisuuksiin verrattuna edelliseen vuoteen ja kaksi kolmasosaa kyselyyn vastanneista kortinhaltijoista uskoi, että Kaikukortti tulee jatkossa lisäämään heidän kulttuuriosallistumistaan. Tulos on merkittävä ja kannustaa jatkamaan kortin jakamista. Kiinnostavaa on, että Espoon ensimmäisessä Kaikukortti-kyselyssä vielä suurempi määrä (N=28/31) vastaajaa uskoi, että Kaikukortti tulee vaikuttamaan lisäävästi kulttuuritilaisuuksissa käymisen määrään (Haataja 2016, 18–19). Tähän eroon Kainuun ja Espoon vastauksissa voivat vaikuttaa monet erilaiset syyt, kuten Kainuun kulttuuritarjonnan pienempi määrä, Kainuun julkisten liikennevälineiden vähäisyys ja tai oman auton puute verrattuna Espooseen.

Kainuun Kaikukortti-kyselyssä kartoitettiin ensimmäisen kerran, onko korttia käyttänyt joku, joka ei ole aiemmin käyttänyt kulttuuripalveluja. Vastaajista, jotka olivat käyttäneet Kaikukorttia, neljä oli sellaista, jotka eivät olleet ennen

käyttäneet kulttuuripalveluja, ja yksi heistä oli ehtinyt käyttää Kaikukorttiaan kuusi kertaa tai useammin.

Kyselyyn vastanneet ovat selvästi valikoituneita siten, että he ovat keskimäärin aktiivisempia Kaikukortin käyttäjiä kuin kaikki Kainuun Kaikukortti-kokeilun Kaikukortin haltijat. On kuitenkin merkittävää, että Kaikukortti on houkuttellut ensikertalaisia – se on yksi Kaikukortti-toiminnan tavoitteista. Lisäksi moni kulttuuritoimijoista on tuonut Kaikukortti-verkoston palautekokouksissa esiin toiveen saada uusia yleisöjä Kaikukortin myötä. Kyselyssä ei kartoitettu erikseen, ovatko vastaajat hankkineet pääsylippuja tai kurssipaikkoja itselle ennestään vieraaseen kulttuuripalveluun, mutta muutama vastaaja kertoi avovastauksessaan käyneensä ensimmäistä kertaa jossakin tiettyssä kulttuurikohteessa. Jatkossa kannattaisi selvittää myös se, onko kulttuuritoimija saanut uusia yleisöjä sellaisista Kaikukortin käyttäjistä, jotka ovat tottuneita kulttuuripalvelun käyttäjiä mutta löytäneet uusia kulttuurikohteita Kaikukortin myötä.

Suurimmat esteet Kaikukortin käytölle olivat kulkemiseen liittyviä ja seuraavaksi suurimpana esteenä jo aiemmin mainittu tiedon löytämisen ongelma Kaikukortin kulttuurikohteiden tarjonnasta. Tässä on selkeä ero Espoon Kaikukortti-kokeilun kyselyn tuloksiin, jonka mukaan selvästi yleisimmät syyt miksi Kaikukorttia ei ollut käytetty ollenkaan tai enemmän liittyivät elämäntilanteeseen ja hyvinvointiin sekä Kaikukortti-kohteiden tarjontaan (Haataja 2016, 21). Kainuussa on luonnollisesti Espoota enemmän haasteita liikkua kulttuuripalvelun äärelle, koska välimatkat ovat pitkiä jo harvaan asutuilla paikkakunnilla saati paikkakunnalta toiselle. Kainuun kokeilussa korttia jakavia sote-toimijoita kannustettiin käyttämään mahdollisia työyhteisön autoja yhteisiin kulttuuriosallistumisen matkoihin. Lisäksi kortinhaltijoita kannustettiin kimpapakyyteihin. Liikkumisen esteet nousivat silti suurimmiksi esteiksi kortin käytölle. Myös Espoon kyselyssä yksittäinen vastaaja toi esiin esteenä kortin käytölle, että [julkisen liikenteen] matkakustannukset ovat liian suuret (Haataja 2016, 21), ja Espoon Kaikukortti-verkoston palautekokouksissa on nostettu esiin sama este kortin käytölle. Jatkossa on tärkeä pyrkiä varmistamaan mahdollisimman kattava kulttuurin lähitarjonta, mikä helpottaisi kortinhaltijoiden osallistumista kulttuuritarjontaan. Lisäksi on tärkeää selvittää erilaisia mahdollisuuksia liikkumisen tukemiseen, jotta voidaan vaikuttaa matkakustannuksiin tai kulkemiseen liittyviin osallistumisen esteisiin.

Sopivan seuran puute sai myös useita mainintoja esteenä kortin käytölle. Ihmisten pariin lähteminen ja mahdollisuus tehdä asioita yhdessä olivat yhdet suosituimmista syistä hankkia Kaikukortti, joten kulttuuritapahtumaan mukaan tulevaa seuraa pidetään selvästi tärkeänä osana kulttuuripalvelujen käyttöä. Myös Espoon kyselyssä muiden seuraa pidetään tärkeänä osana kulttuuriosallistumista (Haataja 2016, 26). Kaikukortti-toiminnassa pyritään madaltamaan osallistumisen esteitä eri tavoin. Yksi keino vähentää osallistumisen esteitä on tukea mahdollisuuksia lähteä yhdessä tapahtumiin yksin lähtemisen sijaan. Kaikukortti-toiminnassa on esimerkiksi tehty alusta asti yhteistyötä kulttuurikaveritoiminnan kanssa. Espoossa Kaikukortin haltijalla on mahdollisuus pyytää mukaan vapaaehtoista kulttuurikaveria. Kulttuurikaveri voi myös tarvittaessa varata tai lunastaa liput kortinhaltijan puolesta (Espoo 2016). Espoon vuoden 2015 Kaikukortti-kokeilun ja seuraavan vuoden 2016 aikana kulttuurikaveria pyydettiin kortinhaltijan mukaan yhteensä neljä kertaa. Vasta vuonna 2017 on Espoon kulttuurikaveritoiminta alkanut aktivoitua Kaikukorttiin liittyen, jolloin syyskuuhun 2017 mennessä oli kirjattu jo 18 kulttuurikaverin ja kortinhaltijan yhteistä kulttuurikäyntiä (Sarjakoski 2017).

Kainuun Sotkamolaisilla kortinhaltijoilla oli mahdollisuus pyytää mukaan vapaaehtoista kulttuuriluotsia. Sotkamon Kulttuuriluotseja ei kuitenkaan oltu pyydetty mukaan kulttuuritapahtumiin Kaikukortti-kokeilun aikana. Kokeilun aika oli toki lyhyt, ja mahdollisena esteenä saattoi olla se, ettei Sotkamon kulttuuriluotsia voinut pyytää mukaan muille paikkakunnille, joissa kulttuuritarjonnan määrä oli suurempi. Olisi kuitenkin tärkeä selvittää mahdollisia muita esteitä kulttuuriluotsien mukaan pyytämisestä. Lisäksi olisi tärkeä suunnitella ja kehittää kulttuurikaveritoimintaa yhteistyössä Kaikukortti-verkoston ja kortinhaltijoiden kanssa. Sotkamon kulttuuriluotsitoiminta oli hanketoimintaa, jonka jatkuminen on tauolla vuonna 2017 ja jatko myöhemmin epävarmaa. Kulttuurikaverimahdollisuus on tärkeää, mutta se ei yksin ratkaise tarvetta seuralaisen mukaan saamista kulttuuritapahtumiin. Olisi hienoa, jos Kainuun Kaikukortti-toiminnassa tehtäisiin lisäksi esimerkiksi yhteistyötä muiden jo olemassa olevien kaveritoimintojen kanssa. Usealla paikkakunnalla toimii esimerkiksi SPR:n ystäviä (Punainen risti 2017), Muistiliiton Muisti-KaVeReita (Muistiliitto 2017) sekä Pelastakaa Lapset ry:n tukihenkilöitä (Pelastakaa Lapset 2017).

Toinen keino tukea yhdessä osallistumista on Kaikukorttia jakavan työntekijän osallistuminen yhdessä asiakkaan kanssa. Kaikukorttia jakavilla sosiaali- ja

terveysalan toimijoilla on käytössään niin sanottuja yhteisön Kaikukortteja. Yhteisön Kaikukortilla työntekijä tai työyhteisön vapaaehtoinen edustaja voi hankkia itselleen maksuttoman sisäänpääsyn silloin, kun hän osallistuu yhdessä asiakkaan tai pienryhmän kanssa. Kainuun Kaikukortti-kyselyssä selvitettiin, ovatko vastaajat osallistuneet Kaikukortilla pienryhmäkäynteihin tai kahdenkeskiseen käyntiin yhdessä työntekijän kanssa. Yhteisön kanssa osallistuminen oli toteutunut jopa kuuden vastaajan kohdalla, ja lisäksi neljä vastaajaa ilmoitti haluavansa osallistua yhteisiin käynteihin. Vaikka kyselyyn vastanneet ovat selvästi valikoituneita, koska jopa viidennes vastaajista oli osallistunut yhdessä pienryhmän tai työntekijän kanssa kaksin, on yhteisön Kaikukortille vastaajien joukossa tilausta. Tätä vahvistaa aiemmin mainittu vastaajien kokema seuran puute esteenä osallistumiselle. Kulttuurilla kaikille -palvelun saamien käyttöraporttien mukaan Kaikukortti-kokeilun aikana yhteisön kortilla hankittiin lippu 17 kertaa, joista useammin kuin kerran ryhmässä oli ollut useampi yhteisön Kaikukortin käyttäjä. Yhteisön kortin käyttö voi myös helpottaa kulkemista kulttuuripalveluun. Yhteisön kortin käyttöä olisi tärkeä jatkossakin tukea myös siksi, että kulkemiseen liittyvät esteet nousivat vastauksissa suureen rooliin. (Yhteisön kortista ks. luku 2.3.5, 25.)

Kaikukortti-toiminnan yksi pääperiaatteista kokeilun aikana oli, että liput ovat hankittavissa suoraan mukana olevilta kulttuurikohteilta, eli ilman palvelumaksua. Osa lipuista oli kuitenkin hankittava lipunvälitystoimiston kautta palvelumaksulla. Osaa vastaajista Kaikukortin mahdolliset palvelumaksut haittasivat. Suhtautumista palvelumaksuihin on tärkeä jatkossakin kartoittaa. Riskinä on, että palvelumaksut ovat esteenä Kaikukortin käytölle. Otos on pieni, joten on tärkeää selvittää jatkossakin kortinhaltijoiden kokemuksia palvelumaksuista, sekä alkaa seurata tilastoja siitä, kuinka paljon Kaikukortti-lippuja hankitaan palvelumaksullisen lipunvälityksen kautta. Palvelumaksuihin on sekä Kainuun että Espoon Kaikukortti-kyselyiden perusteella olemassa ainakin jonkinlainen kynnys. Sen vuoksi Kaikukortti-toiminnan kehittämistyössä olisi tärkeää pyrkiä keskustelemaan kaupallisten lipunvälitystoimistojen kanssa mahdollisuudesta Kaikukortin haltijoiden palvelumaksujen pienentämiseen tai poistamiseen (Haataja 2016, 27–28).

Kyselyn lisäksi Kulttuurilla kaikille -palvelu keräsi Kainuun Kaikukortti-kokeilun aikana suullista ja kirjallista palautetta Kaikukortista kortinhaltijoilta. Palautteessa tuotiin esille esimerkiksi sitä, että maksuttomuus merkitsee paljon, koska se sekä antaa mahdollisuuden ajanvietteeseen että runsaampia mahdollisuuksia osallistua kulttuuriin. Lisäksi tuotiin esille, että kulttuurin

merkitys hyvinvoinnille on suuri. Palautteen mukaan tiedon saanti Kaikukortti-verkostoon kuuluvasta kulttuuritarjonnasta koettiin osittain puutteellisenä. Lisäksi Kaikukortin kulttuuritarjonnasta toivottiin monipuolisempaa, kuten lisää elokuvia ja erityisesti nuoria kiinnostavaa musiikkia ja kesäteattereita. Palaute vahvistaa kyselyssä esiin nostettuja asioita ja Espoon Kaikukortti-kyselyn tuloksia sekä Espoon Kaikukortti-kokeilun aikana kerättyä palautetta (ks. Espoon kokeilun aikaisesta palautteesta Linnapuomi 2016, 19).

Kaikista Kainuun Kaikukortinhaltijoista ei voi tehdä kyselyn perusteella päätelmiä johtuen siitä, että tutkittavana oli näyte, eikä kattava otos Kaikukortinhaltijoista (otoksen ja näytteen eroista, ks. Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto 2003). Kyselyaineisto antaa kuitenkin tärkeää laadullista tietoa Kaikukortin käytettävyydestä ja vaikuttavuudesta. Kyselyn pyrkimyksenä oli kuulla Kaikukortin haltijoiden yksilöllisiä kokemuksia ja nostaa esiin heidän ääntään. Lisäksi haluttiin selvittää, kokivatko kortinhaltijat Kaikukortin vaikuttaneen heidän elämäänsä ja mitä Kaikukortti merkitsee heille. Näissä tavoitteissa onnistuttiin.

2.6 Kortinhaltijoiden kyselyn toteuttamisesta

Kainuulaisille Kaikukortin haltijoille suunnattu kysely toteutettiin syksyllä 2016 ajalla 30.10–15.12.2016. Kysely ajoitettiin myöhäiseen syksyyn. Pyrkimyksenä oli tavoittaa mahdollisimman hyvin kortinhaltijoita, jotka olivat omistaneet Kaikukortin mahdollisimman pitkään ja ehtineet mahdollisesti käyttää Kaikukorttia kokeilujakson aikana (vrt. Haataja 2016, 10). Kysely kainuulaisille kaikukortin haltijoille oli käynnissä 47 päivää. Kyselyn pituutta kasvatettiin Espoon ensimmäisestä Kaikukortti-kyselystä (emt.) viisastuneena kahdesta viikosta kuukauteen. Kyselyä päätettiin kuitenkin jatkaa vielä kahdella viikolla, koska muutamalta Kaikukortti-verkoston sosiaali- ja terveysalan toimijan yhteyshenkilöltä tuli toive jatkaa kyselyä ja tavoittaa paremmin niitä asiakkaita, jotka käyvät harvoin toimipisteessä.

Kaikukortti-toiminnan yhtenä peruseriaatteena on, että kortinhaltijoista kerätään taustatiedot, mutta ei henkilötietoja (Linnapuomi 2016, 16). Suomen Henkilötietolain (Finlex 1999a) mukaan tieto siitä, että jollakin henkilöllä on Kaikukortti, on arkaluonteista. Käytännössä tämä johtuu siitä, että kaikki Kaikukortin haltijat ovat erilaisten sosiaali- ja terveysalan toimijoiden asiakkaita. Lain (emt., 11§) mukaan arkaluonteisia ovat muun muassa henkilön terveydentilaan ja sosiaalihuollon palveluihin tai tukitoimiin liittyvät

tiedot. Kortinhaltijan henkilötietojen kerääminen edellyttäisi hänen antamansa suostumuksen (emt., 12§), mutta tällöin asiakkaiden henkilötiedoista ja Kaikukortin käyttämisen tilastoinnista muodostuisi sellainen rekisteri, jossa sosiaalipalvelun asiakkaan palvelun käytöstä kertyisi dataa, joka on arkaluontoista ja henkilökohtaista. Sosiaali- ja terveysalan asiakkaiden henkilötiedoista muodostuvaan rekisteri tarvitsee luvan ja rekisterin ylläpitäminen edellyttäisi selvitystyötä ja tällä hetkellä näyttää EU:n vuonna 2018 voimaan astuvan uuden tietosuoja-asetuksen (Tietosuoja 2017) myötä siltä, että henkilötietorekisterejä tulee synnyttää entistä varovaisemmin.

Koska Kaikukortin haltijoista ei ole olemassa henkilötietorekisteriä, ei Kaikukortin haltijoiden perusjoukosta ollut mahdollista toteuttaa sellaista satunnaisotosta, että kaikilla kortinhaltijoilla olisi ollut samansuuruinen todennäköisyys tulla valituksi otokseen. Tästä syystä tutkimuksen kohteena on näyte perusjoukosta Kaikukortin haltijoita, eikä edustava otos perusjoukosta (otoksen ja näytteen eroista, ks. Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto 2003). Kyselyyn vastanneet ovat myös voineet osallistua kyselyyn erilaisista valikoituneista motiiveista lähtöisin, joten siitäkään syystä kaikista Kaikukortin haltijoista ei voida tehdä tämän kyselyn perusteella päätelmiä. Kyselyn markkinointi kohdistui kuitenkin koko Kaikukortti-verkostolle, mikä antoi mahdollisuuden tavoittaa mahdollisimman monipuolisesti kortinhaltijoita. (Haataja 2016, 10–11.)

Tieto kyselystä sähköisine linkkeineen ja mainosjulisteineen lähetettiin kaikille Kaikukortti-verkoston sosiaali- ja terveys- ja kulttuuripuolen yhteyshenkilöille ja saatekirjeessä esitettiin toive kyselystä informoimisesta sekä työyhteisön muille työntekijöille että Kaikukortin haltijoille. Kyselyyn vastanneet henkilöt valikoituivat kyselyyn lähinnä sen pohjalta, miten heitä onnistuttiin tavoittamaan muun muassa Kaikukortti-verkoston toimipisteissä. Kaikukorttia jakavat sosiaali- ja terveysalan kumppanit mainostivat kyselyä asiakkailleen ja sen lisäksi kyselyä mainostettiin Kaikukortin Facebook-sivuilla. Kainuun Kaikukortti-kokeilun pahvisissa Kaikukorteissa on painettuna Kaikukortin Facebook-osoite, minkä on ajateltu helpottavan kortinhaltijoiden tavoittamista (Haataja 2016, 28). Kyselyä mainostettiin kulttuuripuolen Kaikukorttikohteille sähköpostitse. Kyselystä mainittiin myös Kainuun Kaikukortti-verkoston kokouksissa kevään ja syksyn 2016 aikana. Lisäksi Kaikukortti-verkoston sosiaali- ja terveysalan toimijoille lähetettiin postitse valmiiksi tulostettuja suomen- ja englanninkielisiä kyselylomakkeita saatekirjeineen sekä suomen ja englannin kieliset julisteet kyselystä. (Vrt. Haataja 2016, 10.)

Toisissa Kaikukorttia jakavissa toimipaikoissa tavataan asiakkaita tiheämmin kuin toisissa. Asiakkaita saattoi olla myös vaikeaa kannustaa osallistumaan kyselyyn, koska kyselyyn vastaaminen vie aikaa, eikä kysely ole sosiaali- ja terveysalan toimijalle hakeutuvan asiakkaan pääasiallinen syy olla paikalla. Kysely pyrittiin kuitenkin rakentamaan mahdollisimman keveäksi, korkeintaan 5–10 minuuttia kestäväksi ja niin, että sähköisessä kyselyssä kaikkiin kysymyksiin ei ollut pakko vastata. Koska tavoitteena oli mahdollisimman kevyt kysely, olivat kyselyn kysymykset olivat pääasiassa strukturoituja ja nopeita vastata, mutta koska kyselyn yksi tarkoitus oli saada yksittäisten Kaikukortin haltijoiden ääni kuuluviin, oli joukossa myös avokysymyksiä. (Haataja 2016, 10–11.)

On vaikea arvioida, kuinka hyvin Kaikukortinhaltijat tavoittavat tietoa Kaikukortista Kaikukortti-verkkosivujen kautta. Kyselylle pyrittiin saamaan huomiota ja kortinhaltijoita kannustettiin osallistumaan kyselyyn sen yhteydessä suoritettavan kahden R-kioskin lahjakortin arvonnalla. Arvontaan osallistuminen vaati kuitenkin sitä, että asiakas lähetti yhteystietonsa arvontaan osallistumista varten. Lopulta vain neljä vastaajaa lähetti yhteystietonsa, joten kyselyyn vastaamisen suurimpana syynä ei selvästi ollut lahjakortin saaminen. Arvontaan ilmoittautumista saattoi karsia se, että kohderyhmässä olevat ihmiset eivät ehkä halunneet jakaa yhteystietojaan, vaikka ne luvattiinkin asiallisesti hävittää ja käyttää vain arvonnassa. (Ks. myös Haataja 2016, 10–11.)

Kyselyn haasteena oli tavoittaa Kaikukortin haltijoita. Kaikukortti-verkoston työntekijöiltä tuli palautetta, että osa työntekijöistä ei saanut tietoa ajoissa ja kyselyä olisi pitänyt mainostaa suuremmin. Kysely uusittiin syksyllä 2017, ja Kaikukorttia jakavat sosiaali- ja terveysalan toimijat sekä Kaikukortti-verkoston kulttuurikohteet ovat jatkossakin ensiarvoisen tärkeä apu kortinhaltijoiden tavoittamisessa. Lisäksi jatkossa pyritään selvittämään muita mahdollisia tapoja tavoittaa kortinhaltijoita, kuten kyselyn jakaminen asiakkaille tai tulevasta kyselystä tiedottaminen jo korttia jaettaessa. Kaikukortin Facebook-osoitteen näkyminen Kaikukortissa oli tarkoitus helpottaa kortinhaltijoiden tavoittamista, mutta osa Kaikukortin haltijoista on kuitenkin sosiaalisen median ulkopuolella, eivätkä kaikki sosiaalista mediaa käyttävät kortinhaltijat välttämättä seuraa aktiivisesti tai ollenkaan Kaikukortin Facebook-sivua.

Kyselylomake muokattiin kevyemmäksi Espoon kyselyn jälkeen priorisoimalla ja muokkaamalla joitakin kysymyksiä (ks. Haataja 2016, 28). Silti osa vastaajista ei ollut vastannut kaikkiin kysymyksiin. Kyselyä voisi yhä keventää, mikä voisi motivoida vastaajia vastaamaan enemmän. Esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan oppilaat voisivat hyvin toteuttaa tämän tyyppisiä kyselyitä eri alueiden Kaikukortti-verkostoissa. Jatkossa olisi myös tärkeä miettiä muita keinoja tutkia Kaikukortin vaikuttavuutta, kuten paikallisesti toteutetut syvä- tai teemahaastattelut esimerkiksi Kaikukorttia jakavissa kohteissa tällaisten kyselyiden lisäksi. On tärkeää, että Kaikukortin haltijoilla on jatkossakin anonyymi mahdollisuus antaa palautetta Kaikukortti-toiminnasta, joten kyselyn toistaminen tai palautteen kerääminen muilla tavoin on suositeltavaa.

Kyselyyn vastanneiden ja kaikista Kainuun Kaikukortin haltijoiden määristä

Kaikukortteja jaettiin Kainuussa koko 9 kuukautta kestävä kokeilun aikana 682 kappaletta. Raportoituja Kaikukortin käyttökertoja oli kokeilun aikana yhteensä 678, joista 606 hankintaa oli asiakkaan itselleen hankkimaa lippua tai kansalaisopiston kurssipaikkaa ja asiakas oli hankkinut lapselleen lipun 11 kertaa. Lisäksi Kaikukorttia jakaneen sosiaali- ja terveysalan toimijan työntekijä oli hankkinut itselleen 17 kertaa lipun osallistuessaan yhdessä asiakkaan tai pienryhmän kanssa. On kuitenkin huomioitava, että lisäksi oli 44 lippuhankintaa, joiden raportointi oli puutteellinen, eli niiden kohdalla ei ole tietoa siitä, oliko lippu hankittu asiakkaan Kaikukortilla asiakkaalle tai hänen lapselleen vai yhteisön Kaikukortilla työntekijälle. Enemmistö kortinhaltijoista oli käyttänyt korttiaan vain kerran, mutta noin 40 % useammin kuin kerran. Kaikista kortinhaltijoista korttiaan oli käyttänyt 244 henkilöä, eli noin 36 %.

Kaikukortin haltijoille suunnattuun kyselyyn tuli lopulta 31 vastausta. Enemmistö kyselyyn vastaajista (N=17/31), oli täyttänyt paperisen vastauslomakkeen ja loput 14 vastaajaa olivat täyttäneet sähköisen kyselyn. Englanninkieliseen kyselyyn ei tullut lainkaan vastaksia paperisena tai sähköisenä. Lähes kaikki Kulttuuria kaikille -palveluun postitetuista täytetyistä kyselylomakkeista lähetettiin Kaikukorttia jakavista sosiaali- ja terveysalan toimipaikoista, mutta muutama asiakas lähetti vastauksensa postitse itse. Kyselyyn vastanneiden määrää voidaan pitää kohtalaisen hyvänä, sillä keinot tavoittaa Kaikukortin haltijoita olivat edellä mainituista syistä johtuen hyvin rajalliset.

3. Kysely Kainuun Kaikukortti-verkostolle 14.11.–15.12.2016

3.1 Kyselyyn vastanneet

Kainuun Kaikukortti-kokeiluun liittyen toteutettiin kysely Kaikukortti-kumppaneille. Kysely toteutettiin Google-lomakekyselynä ajalla 14.11.–15.12.2015. Kyselyyn vastasi yhteensä 30 henkilöä, 18 sosiaali- ja terveysalan työntekijää ja 12 kulttuurialan työntekijää. Vastaajilta ei tiedusteltu anonymiteetin suojaamiseksi heidän taustaorganisaatiotaan. Kyselyssä oli kaksi osiota, toinen Kaikukorttia jakavien sosiaali- ja terveysalan ja toinen Kaikukortin kulttuurikohteiden työntekijöille. Kaikukortti-verkoston kyselyn tulosten yhteenveto ja johtopäätökset on koottu lukuun 3.4.

3.2 Kysely Kaikukorttia jakaville sosiaali- ja terveysalan Kaikukortti-kumppaneille

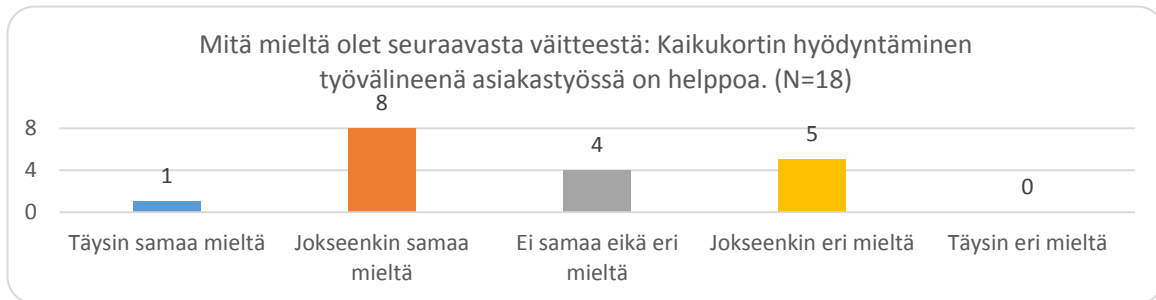
”[Kaikukortti] voi avittaa asiakasta sosiaalisempaan elämään ja erilaisiin elämyksiin kulttuurin tiimoilta.”

Kyselyyn vastanneista sosiaali- ja terveysalan työntekijöistä 13 oli Kaikukortti-verkoston yhteyshenkilöitä ja loput viisi muita työntekijöitä Kaikukorttia jakavassa kohteessa. Kainuun Kaikukortti-kokeilun aikana järjestettiin useita kokouksia, joihin kutsuttiin yhteyshenkilöt jokaisesta korttia jakavasta sote-kohteesta ja Kaikukortin kulttuurikohteesta. Verkoston sisäistä viestintää hoidettiin tiiviisti yhteyshenkilöiden kautta. Yhteyshenkilöillä on täten keskimäärin eniten tietoa Kaikukortista omassa organisaatiossaan, mikä saattaa vaikuttaa vastauksiin.

3.2.1 Kaikukortin käytettävyys

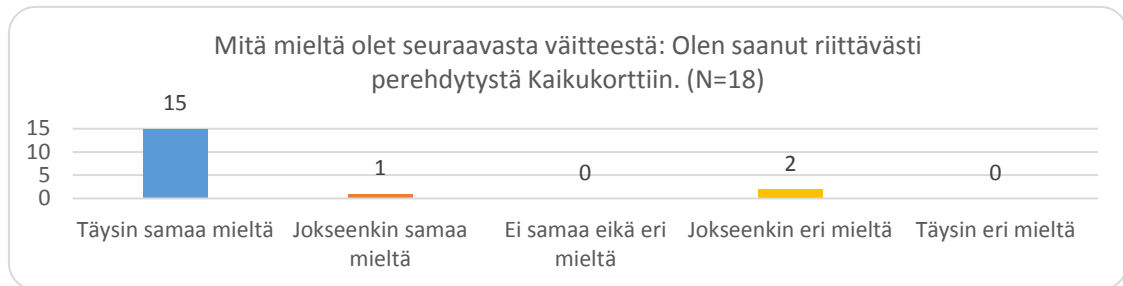
Kaikukortti-toimintamallista tavoitellaan mahdollisimman käyttökelpoista (Kulttuuria kaikille -palvelu 2014b, 4). Yksi Kaikukortti-toiminnan arvioinnin kriteereistä on se, onko Kaikukortti helppo ottaa käyttöön sosiaali- ja terveysalan asiakastyön työvälineeksi (Kulttuuria kaikille -palvelu 2014b, 4). Kaikukortin helppokäyttöisyys työvälineenä on olennaista esimerkiksi siksi, että Kaikukortti-toiminnassa mukana olevat sosiaali- ja terveysalan kumppanit kokisivat Kaikukortin käytön mielekkääksi eivätkä omaa työtään liikaa kuormittavaksi.

Kyselyssä selvitettiin sosiaali- ja terveystalouden työntekijöiden mielipidettä ensinnäkin siitä, onko Kaikukortin hyödyntäminen asiakastyössä helppoa (kaavio 18). Yksi vastaaja oli täysin samaa mieltä siitä, että Kaikukortin hyödyntäminen asiakastyössä on helppoa ja lähes puolet vastanneista (N=8/18) olivat täysin tai joihinkin samaa mieltä siitä. Viisi vastaajaa oli joihinkin eri mieltä asiasta ja neljä vastaajaa ei osannut sanoa, mitä mieltä asiasta ovat.

Kaavio 18 Mitä mieltä olet seuraavasta väitteestä: Kaikukortin hyödyntäminen työvälineenä asiakastyössä on helppoa. (N=18)

Kaikukortti-toimintaan kuuluu olennaisesti se, että kaikki Kaikukortti-verkoston työntekijät pyritään perehdyttämään mahdollisimman hyvin Kaikukorttia koskeviin toimintatapoihin. Kainuun Kaikukortti-toiminnan periaatteet luotiin Espoon Kaikukortti-kokeilun pohjalta syksyllä 2015 työpajoissa, joissa oli mukana Kainuun tulevan Kaikukortti-verkoston yhteyshenkilöitä. Lisäksi kaikki Kaikukortti-verkoston työntekijät perehdytettiin Kaikukortti-työskentelyyn perehdytystilaisuuksissa, joita järjestettiin Kainuun jokaisessa kahdeksassa kunnassa. Kaikki työntekijät eivät päässeet paikalle kyseisiin tilaisuuksiin, mutta jokainen yksikkö sai itselleen perehdytysmateriaalit, kuten kirjalliset ohjeet Kaikukortista sekä Power Point -perehdytysesityksen. Lähes kaikki vastaajat (N=16/18) kokivat saaneensa riittävästi perehdytystä Kaikukorttiin, ainoastaan kaksi vastaajaa oli joihinkin eri mieltä asiasta (kaavio 19).

Kaavio 19 Mitä mieltä olet seuraavasta väitteestä: Olen saanut riittävästi perehdytystä Kaikukorttiin. (N=18)

Kaikukortti-toiminnassa tuotetaan työntekijöille kirjalliset ohjemateriaalit osana perehdyttämistä. Kyselyssä selvitettiin, kokevatko vastaajat ohjemateriaalin toimivana ja selkeänä. Lähes kaikki vastaajat (N=16/18) kokivat ohjemateriaalin toimivana ja selkeänä, ainoastaan kaksi vastaajaa oli jokseenkin eri mieltä asiasta.

Kaikukortti-toiminnasta pyritään kehittämään sellaista, että kortista työntekijöille aiheutuva työmäärä olisi hyvin kohtuullinen. Kyselyn mukaan suurin osa vastaajista (N=12/18) koki, että kaikukortista aiheutuva työmäärä oli sopiva, viisi vastaajaa oli epävarma asiasta ja vain yksi vastaaja koki, että Kaikukortti vie liikaa työaika. (Kaavio 20.)

Kaavio 20 Kaikukortista aiheutuva työmäärä (N=18)

3.2.2 Kaikukortti-toiminnan hyötyjä ja vaikutuksia

"Kortti on hyvä asia eikä sen käyttäminen ole keneltäkään pois... Kiitos!"

Kaikukortti-verkoston sosiaali- ja terveysalan toimijoilta selvitettiin, miten merkityksellisenä tai vaikuttavana he kokivat Kaikukortti-toiminnan.

3.2.2.1 Kaikukortista kertominen asiakkaille

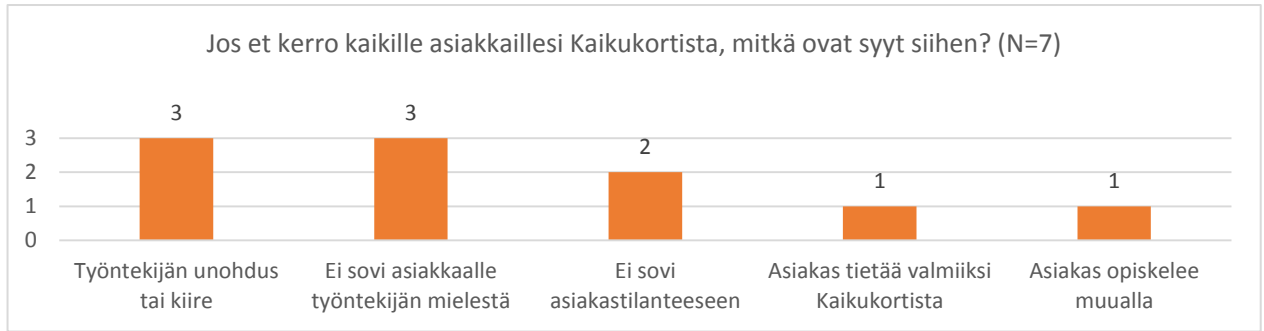
"Osa asiakkaista ei sairautensa vuoksi kykene osallistumaan tapahtumiin."

Kaikukortti-toiminnan tavoitteena on synnyttää sosiaali- ja terveysalalle uusi toimintamalli (Kulttuurilla kaikille -palvelu 2014a; 2014b). Tämän saavuttamiseksi on yhtenä tavoitteena se, että sosiaali- ja terveysalan Kaikukortti-kumppanit pyrkisivät kertomaan Kaikukortista kaikille Kaikukortin kohderyhmään kuuluville asiakkailleen. Tarkoituksena ja tavoitteena on, että työntekijät eivät valikoisi etukäteen asiakkaista niitä, joita Kaikukortti saattaisi kiinnostaa. Sosiaali- ja terveysalan työn ja asiakkaiden elämäntilanteiden moninaisen luonteen vuoksi on kuitenkin tilanteita, joissa Kaikukorttia ei ole luontevaa ottaa puheeksi. (Haataja 2016, 31.) Kyselyyn vastanneista sosiaali- ja terveysalan työntekijöistä useimmat (N=11/18) totesivat kertovansa kaikille asiakkailleen Kaikukortista ja loput vastanneista (N=7/18) kertovat Kaikukortista joillekin asiakkailleen. Kukaan vastanneista ei kertonut, ettei ottaisi koskaan Kaikukorttia puheeksi. (Kaavio 21.)

Kaavio 21 Kuinka usein kerrot Kaikukortista asiakkaillesi? (N=18)

Kaikukorttia jakavien kohteiden työntekijät eivät siis kyselyn mukaan kerro aina Kaikukortista kaikille asiakkailleen. Vastaajilta kysyttiin avokysymyksellä sitä, mitkä olivat syyt sille, jos he eivät kertoneet *kaikille* asiakkaille Kaikukortista. Osa työntekijöistä (N=7) vastasi useammalla syyllä. Vastaukset (10 kpl) voi jakaa viiteen kategoriaan (kaavio 22), joista yleisimmät liittyvät 1) unohtamiseen (3 vastaajaa), 2) työntekijän arvioon, että Kaikukortti ei sovi asiakkaalle (3 vastaajaa) ja 3) työntekijän arvioon, että Kaikukortti ei sovi asiakastilanteeseen (2 vastaajaa). Loput kategoriat saivat yksittäisiä vastauksia: 4) asiakas opiskelee muualla ja 5) asiakas tietää valmiiksi Kaikukortista.

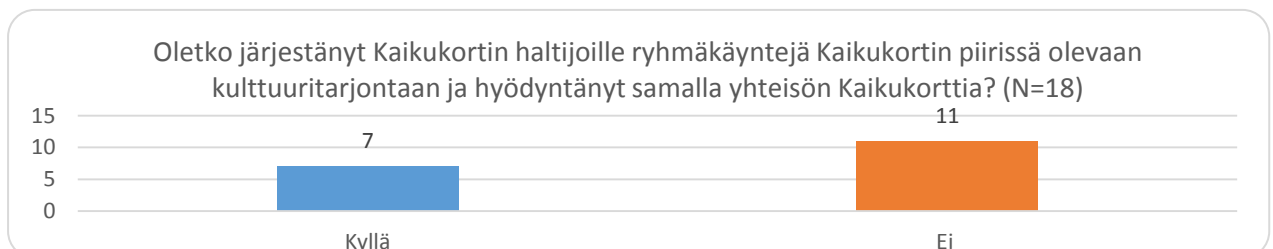

Kaavio 9 Jos et kerro kaikille asiakkaillesi Kaikukortista, mitkä ovat syyt siihen? (N=7)

Erään työntekijän mielestä ”[a]siakkaiden tilanteet vaihtelevat paljon. Kaikukortilla saatavat palvelut eivät tavoita asiakkaan tarpeita.” Kaikukortti ei sopinut työntekijän mielestä asiakastilanteeseen erityisesti ”-- jos joutuu tekemään kielteisen päätöksen.”

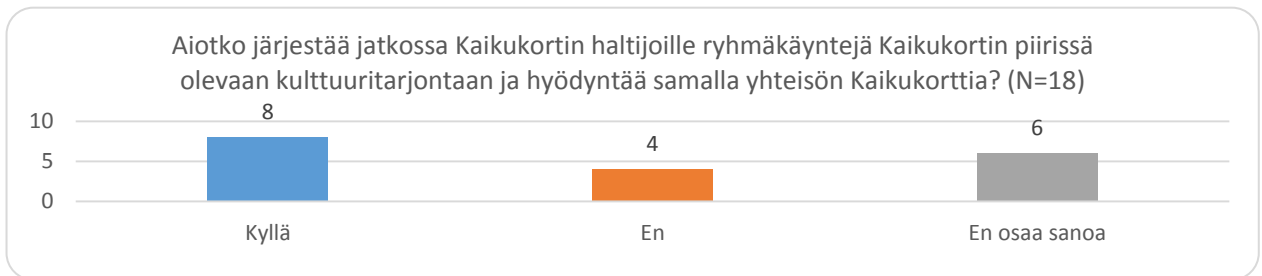
3.2.2.2 Ryhmäkäynnit yhteisön Kaikukortilla

Kaikukortti-toiminnassa pyritään löytämään myös muita keinoja tukea osallistumista, sillä raha ei ole ainut kulttuuripalveluihin osallistumisen este. Kaikukortti-kumppanit saavat käyttöönsä yhteisön Kaikukortteja, joilla työntekijä voi hankkia itselleen maksuttoman pääsylipun silloin kun hän osallistuu kulttuuritapahtumaan yhdessä Kaikukortin haltijan tai pienryhmän kanssa. Kyselyyn vastanneista työntekijöistä enemmistö (N=11/18) ei ollut järjestänyt asiakkailleen ryhmäkäyntejä yhteisön Kaikukortilla. Kuitenkin seitsemän työntekijää oli ehtinyt järjestää ryhmäkäyntejä asiakkailleen yhteisön Kaikukortilla. (Kaavio 23.) Kyselyyn vastanneet työntekijät ovat valikoituneita sikäli, että koko Kainuun Kaikukortti-kokeiluvuoden aikana yhteisön Kaikukorttia oli käytetty 18 kertaa. Kulttuuritilastojen mukaan pienryhmän kanssa on osallistunut joinakin kertoina useampi kuin yksi työntekijä, joten vaikka yhteisön Kaikukortilla oli tehty 18 hankintaa, on ryhmäkäyntejä ollut yhteensä kokeilun aikana vähemmän kuin 18.

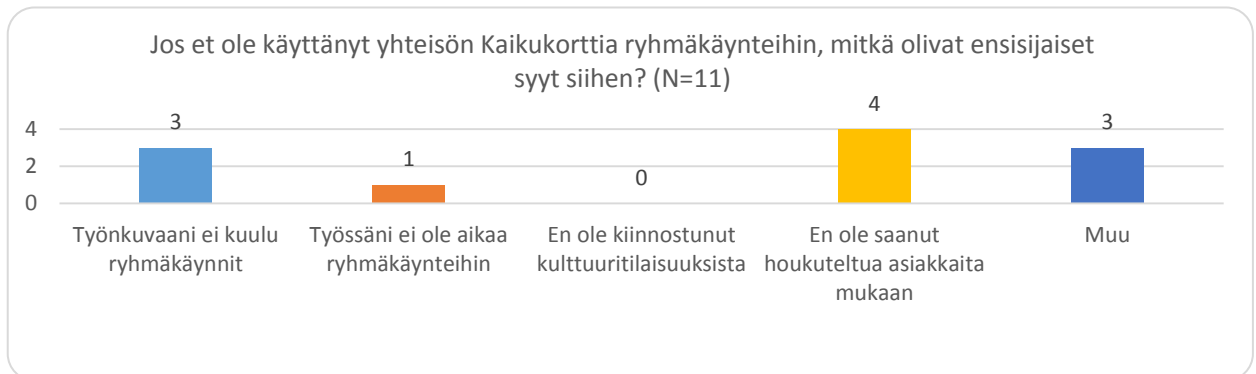
Kaavio 23 Oletko järjestänyt Kaikukortin haltijoille ryhmäkäyntejä Kaikukortin piirissä olevaan kulttuuritarjontaan ja hyödyntänyt samalla yhteisön Kaikukorttia? (N=18)

Kaikukortti oli ollut käytössä kyselyn aikaan vasta noin puoli vuotta, eikä ryhmäkäyntejä oltu välttämättä vielä ehditty järjestää mahdollisista aikeista huolimatta. Sen vuoksi kyselyssä selvitettiin, aikovatko työntekijät jatkossa käyttää yhteisön Kaikukorttia ryhmäkäynteihin. Vastaajista kahdeksan ilmoitti aikovansa käyttää yhteisön Kaikukorttia ryhmäkäynteihin, kuusi kertoi olevansa epävarma asiasta ja neljä ilmoitti, ettei aio käyttää yhteisön Kaikukorttia ryhmäkäynteihin. (Kaavio 24.)

Kaavio 24 Aiotko järjestää jatkossa Kaikukortin haltijoille ryhmäkäyntejä Kaikukortin piirissä olevaan kulttuuritarjontaan ja hyödyntää samalla yhteisön Kaikukorttia? (N=18)

Kyselyssä selvitettiin myös syytä sille, miksi työntekijä ei ollut käyttänyt yhteisön Kaikukorttia ryhmäkäynteihin (kaavio 25). Reilu kolmannes (N=4/11) ilmoitti, ettei ole saanut houkuteltua asiakkaita mukaan, kolme vastaajaa ilmoitti, etteivät ryhmäkäynnit kuuluneet heidän työnkuvaansa ja yksi vastaaja ilmoitti ajanpuutteen syyksi sille, etteivät ole käyttäneet yhteisön Kaikukorttia. Kukaan ei kertonut syyksi sitä, ettei ole itse kiinnostunut kulttuuritilaisuuksista. Monivalintakysymykseen oli mahdollisuus vastata myös omin sanoin. Yksi

Kaavio 25 Jos et ole käyttänyt yhteisön Kaikukorttia ryhmäkäynteihin, mitkä olivat ensisijaiset syyt siihen? (N=11)

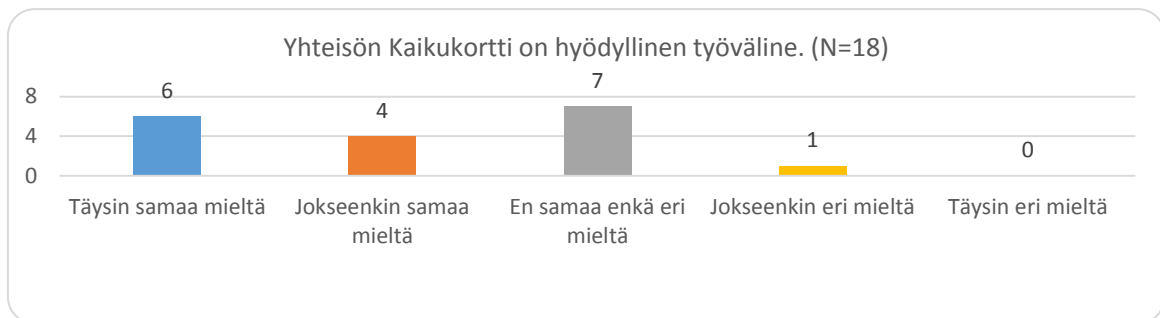
työntekijä viittasi ”työtilanteeseen”, toinen ilmoitti, että “[m]eillä on ollut mahdollisuus käyttää teatteri-reseptejä¹”, eli he ovat saaneet muuta kautta maksutonta osallistumista kulttuuripalveluihin Eräs työntekijä koki, että:

.....

¹ Kajaanin Kaupungintatterin tukiyhdistys ry:n tukemia maksuttomia teatteri-lippuja (ks. <https://yle.fi/uutiset/3-8702768>).

“Ryhmän muodostamisessa omat haasteensa. Asiakkaat käyvät aikavaruksella, joten pitäisi olla pitkälti ennalta suunniteltua toimintaa, että saisi ryhmän kokoon tiettyä esitystä varten. Kulttuuriryhmätoimintaa voisi jatkossa suunnitella kaikille esim. TYP-asiakkaille, joilla Kaikukortti.”

Yli puolet kaikista vastaajista oli sitä mieltä, että yhteisön Kaikukortti on hyödyllinen työväline. Osa vastaajista ei osannut sanoa, onko yhteisön Kaikukortti hyödyllinen työväline, mutta vain yksi vastaaja oli jokseenkin eri mieltä siitä, että yhteisön Kaikukortti on hyödyllinen työväline. (Kaavio 26.)

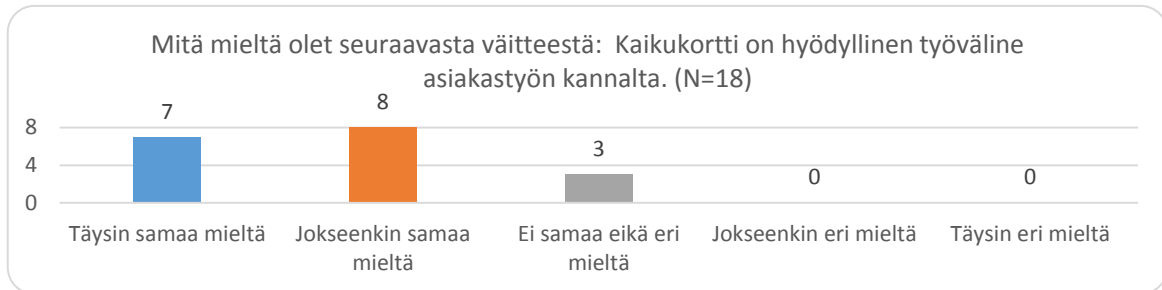
Kaavio 26 Yhteisön Kaikukortti on hyödyllinen työväline. (N=18)

Kiire on todellisuutta työpaikoilla, eikä työntekijä voi aina irrottautua ryhmäkäynteihin monesta eri syystä. Kaikukorttiin lisättiin Kainuun Kaikukortti-verkoston toiveesta ominaisuus, että yhteisön Kaikukorttia voi käyttää myös Kaikukorttia jakavaa toimipaikkaa edustava vapaaehtoinen, kuten opiskelija, joka järjestää kortinhaltijoille ryhmäkäyntejä. Kyselyssä selvitettiin, oliko kukaan vapaaehtoinen järjestänyt Kaikukortin haltijoille ryhmäkäyntejä ja hyödyntänyt siihen yhteisön Kaikukorttia. Vastaajien mukaan vapaaehtoinen ei joko ole järjestänyt (14 vastaajaa) tai vastaaja ei tiennyt, onko vapaaehtoinen järjestänyt ryhmäkäyntejä yhteisön Kaikukortilla.

3.2.2.3 Kaikukortti-toiminnan hyödyt omalle työlle ja organisaatiolle

”Sanonta ’hyvä kello kauas kuuluu’ toteutuu.”

Kaikukortti-toiminnan arvioinnissa selvitetään, kokevatko Kaikukortti-verkoston työntekijät Kaikukortin hyödylliseksi. Kyselyssä selvitettiin Kaikukortti-toiminnan hyötyjä oman työn päämäärien kannalta ja kokemuksia siitä, nähdäänkö Kaikukortti hyödylliseksi omille asiakkaille (kaavio 27). Kyselyssä kysyttiin, koetaanko Kaikukortti hyödyllisenä työvälineenä asiakastyön kannalta. Selvä enemmistö (N=15/18) vastaajista koki, että Kaikukortti on hyödyllinen työväline asiakastyön kannalta ja loput kolme vastaajaa olivat epävarmoja asiasta.

Kaavio 107 Mitä mieltä olet seuraavasta väitteestä: Kaikukortti on hyödyllinen työväline asiakastyön kannalta. (N=18)

Kaikukortin hyödyllisyyttä asiakkaille selvitettiin kysymällä onko Kaikukortti vastaajan mielestä työväline, joka antaa keinoja tukea asiakasta paremmin. Lähes kaikki vastaajat (N=16/18) pitivät Kaikukorttia työvälineenä, joka antaa keinoja tukea asiakasta paremmin, eikä kukaan vastaajista ollut eri mieltä asiasta, mutta kaksi vastaajaa oli epävarma asiasta.

Kaikukortti-toiminnan hyötyjä kysyttiin selvittämällä, kokeeko vastaaja Kaikukortti-verkostossa olemisen hyödyttävän omia työnsä asettamia päämääriä. Enemmistö kysymykseen vastanneista (N=6/8) oli sitä mieltä, että Kaikukortti-verkostossa olemisen hyödyttää omalle työlle asetettuja päämääriä, ja loput vastanneista eivät osanneet sanoa, mitä mieltä ovat. On huomioitava, että vain kahdeksan vastaajaa kahdeksastatoista vastasi tähän kysymykseen ja jopa 10 vastaajaa oli jättänyt tähän kysymykseen vastaamatta, mikä voi kertoa siitä, että kysymys ei ollut riittävän täsmällinen tai se ei ollut olennainen vastaajan omien työtehtävien kannalta.

Kaikukortti-toiminnan hyötyjä kysyttiin selvittämällä lopuksi myös kysymällä, kokeeko vastaaja työyhteisönsä ottaneen Kaikukortin hyvin osaksi perustyön menetelmiä. Suurin osa kysymykseen vastanneista (N=6/8) oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä siitä, että heidän työyhteisönsä on ottanut Kaikukortin hyvin osaksi perustyön menetelmiä. Myös tähän kysymykseen vastasi vain kahdeksan vastaajaa.

Kyselyssä kysyttiin avokysymyksellä, mitä lisäarvoa Kaikukortti toi vastaajien työlle tai organisaatioille. Vastauksissa toistui sana ”mahdollisuus”. Sosiaali- ja terveysalan työntekijöiden mukaan Kaikukortti on hyvä mahdollisuus tukea pienituloista asiakasta myönteisellä tavalla ja tarjota sellaisia kulttuurielämyksiä, joihin asiakkailla ei olisi muuten mahdollisuutta.

Organisaation kannalta Kaikukortin nähtiin antavan mahdollisuuden osallistua yhdessä asiakkaiden kanssa nykyistä useammin kulttuuritapahtumiin. Erään vastaajan mukaan hänen organisaatiossaan ilman Kaikukorttia ei yhteiseen osallistumiseen olisi lainkaan mahdollisuuksia. Työntekijät kertoivat myös asiakkaan aktivoinnin ja osallistumisen tukemisen helpottuvan Kaikukortin avulla.

Vastauksissa tuotiin esille, että Kaikukortti on uusi, tärkeä työväline omassa työssä. Kaikukortin nähtiin olevan *”[p]ositiivinen asia asiakastilanteessa”*, joissakin vastauksissa *”yksi etuus [muiden joukossa]”*. Kaikukortti on myös mahdollistanut asiakkaan ohjaamisen palvelujen piiriin. Eräs vastaaja kirjoitti siitä, että tavoittaa työssään kohderyhmää:

”Tavoitamme yhdessä verkoston kanssa juuri näitä asiakasryhmiä. [Kaikukortti on] yksi tapa päästä keskustelemaan, joskus kortti on ollut vaa’an kielenkin asemassa, toisin sanoen pelastanut tilanteen. 😊”

Osassa vastauksista tuotiin esille, että Kaikukortti olisi hyvä mahdollisuus, jos sille olisi aikaa asiakastapaamisissa – Kaikukortin jäämistä ”sivurooliin” esimerkiksi asiakaskäynneillä valiteltiin.

Yksi vastaaja koki, että oma organisaatio ei ole saanut Kaikukortista suurta hyötyä omalla paikkakunnallaan, koska *”[oma organisaatio, eli] työpaja tekee yhteistyötä valmiiksi kulttuuritoimijoiden kanssa ja paikallisen teatterin kanssa ollaan päästy sopimukseen, että ilmaiseksi päästään katsomaan kenraaliharjoitukset.”*

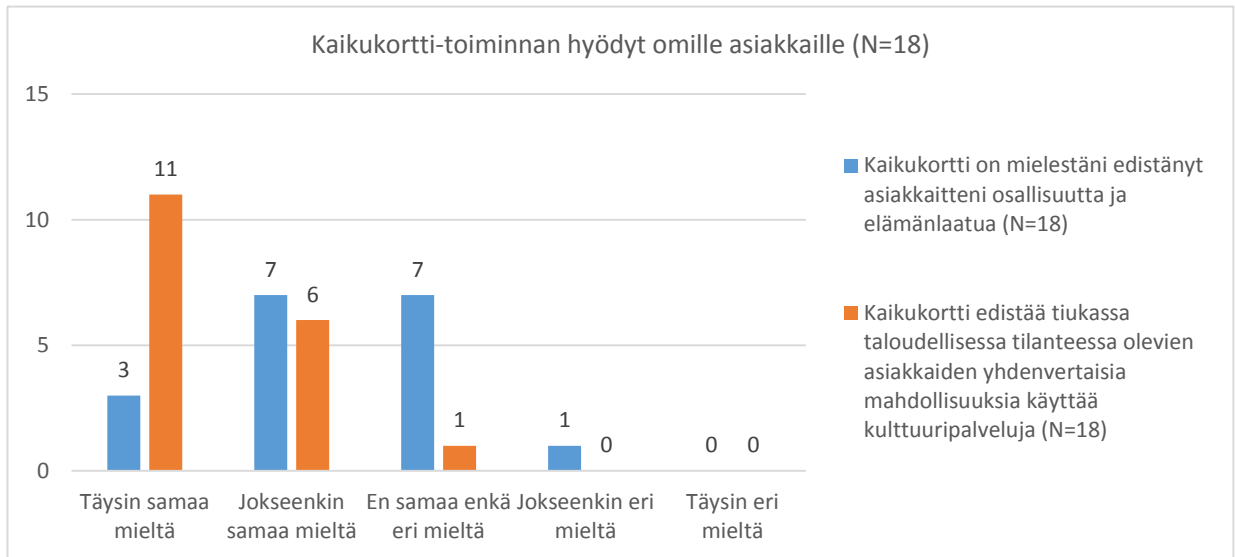
3.2.2.4 Kaikukortti-toiminnan hyödyt omille asiakkaille

”Asiakkaat kokevat tasavertaisuutta koska heidät otetaan huomioon tällaisella erityislaatuksella tavalla ja tarjotaan mahdollisuus kulttuuriin.”

Kaikukortti-toiminnan tavoitteena on ”edistää taloudellisesti heikommassa asemassa olevien henkilöiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia nauttia taiteesta ja kulttuurista ja osallistua kulttuurielämään” sekä edistää ”taloudellisesti

heikommassa asemassa olevien henkilöiden elämänlaatua ja terveyttä sekä osallisuutta yhteiskuntaan.”(Kulttuuria kaikille -palvelu 2014, 1.) Kyselyssä selvitettiin sosiaali- ja terveysalan kumppaneilta, kokivatko he Kaikukortti-toiminnalla olevan hyötyä asiakkaalle yhdenvertaisuuden, osallisuuden tai elämänlaadun suhteen.

Kaikki vastaajat (N=17/18) yhtä epävarmaa vastaajaa lukuun ottamatta olivat sitä mieltä, että Kaikukortti edistää heidän asiakkaidensa yhdenvertaisia mahdollisuuksia käyttää kulttuuripalveluja. Reilu puolet vastaajista (N=10/18) oli sitä mieltä, että Kaikukortti oli edistänyt heidän asiakkaidensa osallisuutta ja elämänlaatua. Tässä vastauksessa oli enemmän hajontaa: epävarmoja oli seitsemän vastaajaa, mutta vain yksi vastaaja oli jokseenkin eri mieltä asiasta. (Kaavio 28.)

Kaavio 28 Kaikukortti-toiminnan hyödyt omille asiakkaille (N=18)

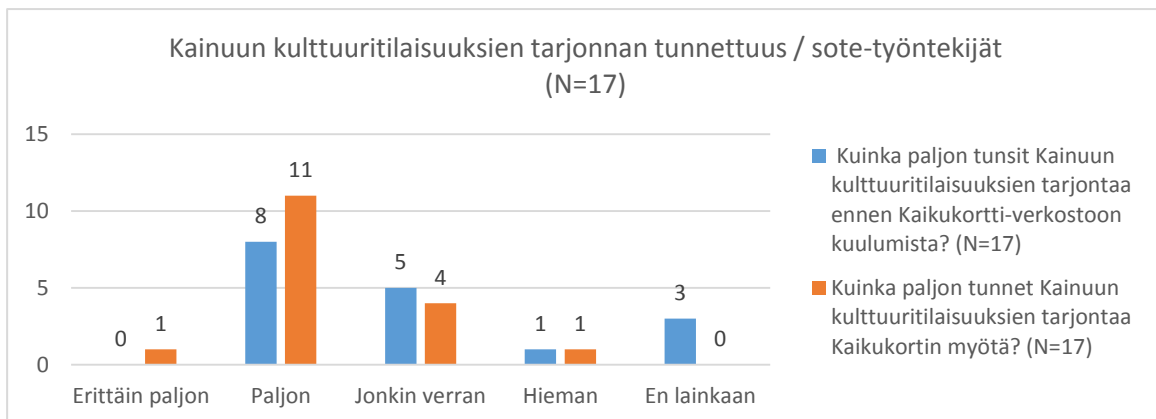
Vapaamuotoisissa vastauksissa Kaikukortin nähtiin tuovan mahdollisuuden tarjota asiakkaille elämyksiä, *“elämäniloa”*, sosiaalisempaa elämää ja osallistumista yhteiskunnalliseen toimintaan. Myös ryhmäkäyntien nähtiin olevan tärkeä mahdollisuus:

“Yhteisökäynnit olisivat hyvä väline saada mukaan asiakkaita, jotka eivät muutoin rohkene lähetä kulttuuritilaisuuksiin, mutta työaika on rajallisesti käytettävissä tällaiseen työhön.”

3.2.3 Yhteistyö kulttuuritoimijoiden kanssa

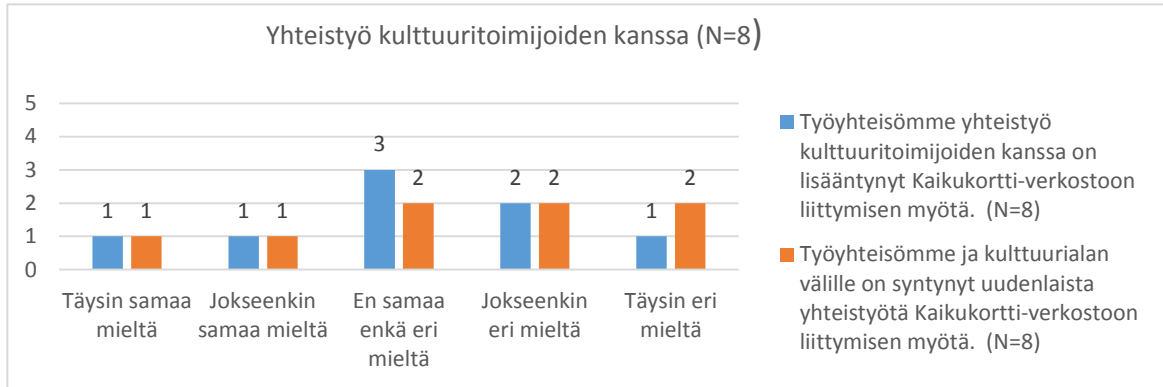
Kaikukortti-toiminnan yksi tavoite on synnyttää sektorirajat ylittävää yhteistyötä sosiaali- ja terveys- ja kulttuurialan välille (Kulttuuria kaikille -palvelu 2014a, 1). Yksi yhteistyön kriteeri on se, tuntevatko toimijat toisiaan (Haataja 2016, 33). Kyselyssä selvitettiin sitä, kuinka paljon Kainuun Kaikukortti-verkoston sosiaali- ja terveysalan toimijat tunsivat Kainuun kulttuuritarjontaa ennen verkostoon liittymistä. Lisäksi selvitettiin, miten tilanne on muuttunut Kaikukortti-verkostoon liittymisen myötä.

Kysymykseen vastanneista (N=17) kukaan ei kertonut tunteneensa paljon Kainuun kulttuuritilaisuuksien tarjontaa ennen Kaikukortti-verkostoon liittymistä, mutta lähes puolet (N=8/17) kertoi tunteneensa niitä melko paljon. Vastaajista kolme ei tuntenut lainkaan, yksi tunsu hieman ja viisi vastajaa ”ei paljon eikä vähän”. Kaikukortti-toiminnan myötä Kainuun kulttuuritilaisuuksien tarjontaa tunnettiin selvästi paremmin. Kaikki vastaajat kertoivat tuntevansa ainakin jonkin verran Kainuun kulttuuritilaisuuksien tarjontaa Kaikukortin myötä ja selvä enemmistö (N=12/17) kertoi tuntevansa Kainuun kulttuuritilaisuuksien tarjontaa Kaikukortin myötä erittäin tai melko paljon. (Kaavio 29.)

Kaavio 29 Kainuun kulttuuritilaisuuksien tarjonnan tunnettuus / sote-työntekijät (N=17)

Kulttuuri-, sosiaali- ja terveysalan välisen yhteistyön lisääntyminen ja uudet yhteistyön muodot ovat Kaikukortti-toiminnan pitkän tähtäimen tavoitteita. Tässä kyselyssä selvitettiin kokivatko työntekijät, että heidän työyhteisönsä yhteistyö kulttuurialan kanssa oli lisääntynyt Kaikukortin myötä. Lisäksi selvitettiin, oliko Kaikukortti ehtinyt synnyttää uudenlaista yhteistyötä oman työyhteisön ja kulttuurialan välillä. (Kaavio 30.)

Kaavio 30 Yhteistyö kulttuuritoimijoiden kanssa (N=8).

Näihin kysymyksiin vastasi vain kahdeksan kaikista kyselyyn vastanneista 18 työntekijöistä. Vastausten mukaan vain kaksi sosiaali- ja terveysalan työntekijöistä koki, että heidän työyhteisönsä yhteistyö kulttuurialan kanssa oli lisääntynyt jonkin verran kortin myötä. Samoin vain kaksi vastanneista työntekijöistä (N=8/18) koki, että heidän työyhteisönsä ja kulttuurialan välille oli ehtinyt syntyä jonkin verran uudenlaista yhteistyötä. Useampi vastaaja oli siis joko ”ei samaa eikä eri mieltä” tai ”jokseenkin” tai ”täysin eri mieltä” siitä, että oma yhteistyö kulttuurialan toimijoiden kanssa olisi lisääntynyt tai että Kaikukortti olisi synnyttänyt uudenlaista yhteistyötä oman työyhteisön ja kulttuurialan välillä. Jopa 10 vastaajaa oli jättänyt tähän kysymykseen vastaamatta, mikä voi kertoa siitä, että kysymys ei ollut täsmällinen tai ei ehkä ollut olennainen vastaajan omien työtehtävien kannalta.

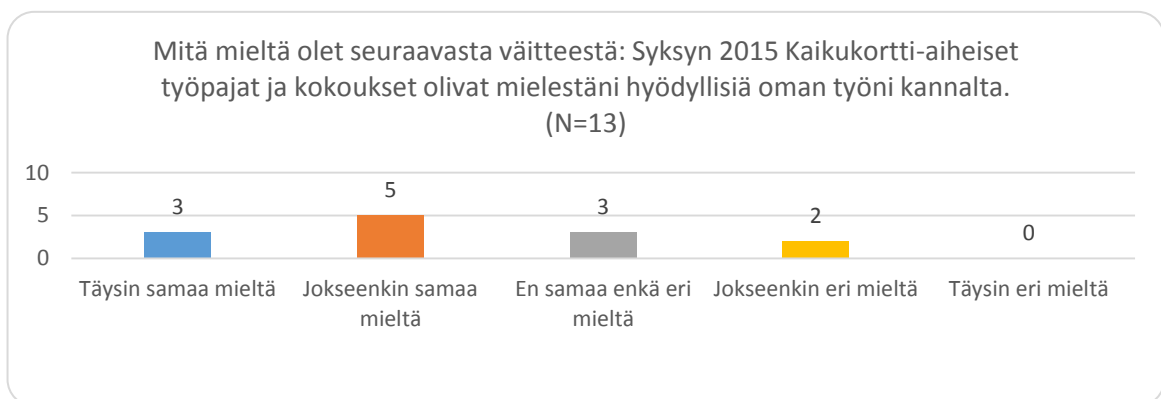
3.2.4 Suunnittelutyöhön osallistuminen

”Tiedonkulku erinomaista. Palaverit/kokoukset antoisia, aikataulutettuja ja täyttä asiaa!! Ystävällinen ja huomaavainen kohtelu kaikille mukana oleville.”

Kainuun Kaikukortti-kokeilua suunniteltiin syksyllä 2015 ja alkukeväästä 2016 kahdessa isossa työpajassa tulevien Kainuun Kaikukortti-verkoston edustajien sekä alueellisten ja valtakunnallisten asiantuntijoiden kanssa sekä kahdessa kokouksessa Kainuun Kaikukortti-verkoston kanssa. Kaikukortti-verkosto antoi

paljon arvokasta työaikaansa Kaikukortti-toiminnan suunnittelulle ja Kaikukortti-mallin kommentoinnille.

Kyselyssä selvitettiin, koettiin Kaikukortti-aiheiset työpajat ja kokoukset hyödyllisiksi vastaajan työn kannalta (kaavio 31). Kaikukortti-aiheiseen työpajaan tai kokouksiin oli osallistunut 11 vastaajaa kaikista kyselyyn vastanneista 18 henkilöstä. kysymyksiin suunnittelutyöstä vastasi kuitenkin 13 henkilöä, joten 2 vastaajaa tarkoitti ehkä Kaikukortti-toiminnan alkamisen jälkeen järjestettyjä palautekokouksia. Enemmistö kysymykseen vastanneista (N=8/13) sosiaali- ja terveystyöntekijöistä koki Kaikukortti-aiheiset työpajat ja kokoukset hyödyllisinä oman työn kannalta, mutta kaksi vastaajaa oli joksikin eri mieltä siitä, että ne olivat hyödyllisiä.

Kaavio 31 Mitä mieltä olet seuraavasta väitteestä: Syksyn 2015 Kaikukortti-aiheiset työpajat ja kokoukset olivat mielestäni hyödyllisiä oman työni kannalta. (N=13)

Kainuun Kaikukortti-kokeilun suunnittelukokouksia oli useita ympäri Kainuuta. Kainuun Kaikukortti-verkosto tapasi toisiaan Kaikukortti-kokeilun suunnittelutyön lisäksi kahdessa palautekokouksessa kokeilun aikana. Hankkeen koordinoinnissa pidettiin tärkeänä, että mahdollisimman moni saisi mahdollisuuden osallistua johonkin kokoukseen. Yksi työntekijä antoi vapaamuotoisessa vastauksessaan kriittistä palautetta vuoden 2016 tapaamisiin kuluneesta työajasta:

"Itse en ainakaan kokenut hyötyväni siitä, että olin fyysisesti läsnä, johtuen osittain siitä, että en ole tapahtumien järjestäjä. Matkoihin kului kuitenkin aikaa, joka oli pois varsinaisesta työajasta. Se hyvä, että jatkossa on tarkoitus kokoontua harvemmin 😊"

3.2.5 Kehittämisehdotuksia kyselyyn vastanneilta

”Lisää musiikkitarjontaa, etenkin nuorille suunnattuja.”

”Nuoria kiinnostavat elokuvat, olisi hyvä, jos niitä saisi mukaan Kaikukortille.”

Työntekijöillä oli mahdollisuus antaa sanallisesti kehittämisehdotuksia Kaikukortille. Yhdeksän vastaajaa antoi ehdotuksiaan. Yli puolet ehdotuksista sisälsi toiveita monipuolisemmasta kulttuuritarjonnasta. Tarjonta koettiin paikoin ”suppeaksi”. Eräs vastaaja ehdotti, että olisi mahdollisuus saada ”tapahtumiin kuljetus syrjäseuduilta.”

Ryhmäkäyntien helpottamiseksi toivottiin, että ryhmälle lippuja varatessa ei tarvitsisi ilmoittaa asiakkaiden Kaikukorttien numerosarjoja, vaan vasta lippuja lunastaessa. Toivottiin myös, että ryhmäkäyntejä olisi mahdollisuus järjestää ilman osallistujamäärän rajoittamista. Kommentti liittyy siihen Kaikukortin toimintamallin periaatteeseen, että puhutaan pienryhmistä, joiden kokoa sinänsä ei ole rajattu, mutta niiden ei ole tarkoitus olla suuria ryhmiä.

Kaikukortti-esitteestä toivottiin selkeämpää. Lisäksi kehitysehdotuksia sai kyselyn mainostaminen asiakkaille niin sanotun epävirallisen asiakastietolistan avulla. Yksi vastaaja ehdotti lisää kortinjakelijoita:

”Pienillä paikkakunnilla Kaikukortin jakelijoita voisivat olla sekä kulttuuri- ja sivistyspuoli että palvelulautakunta.”

3.3 Kysely kulttuurialan Kaikukortti-kumppaneille

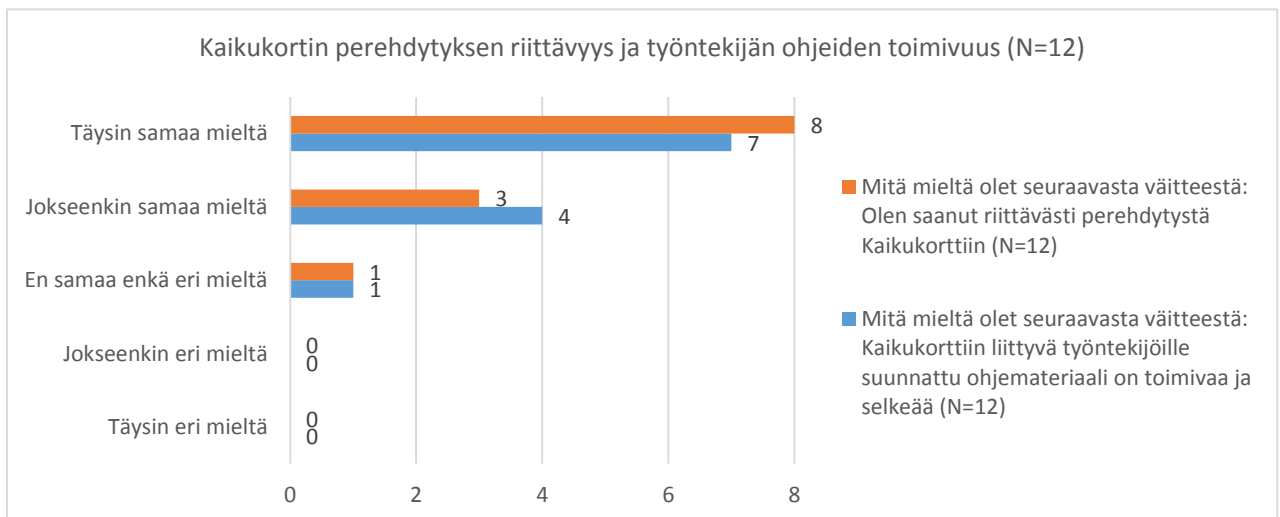
”Kynnys osallistua kulttuuripalveluiden tarjoamaan ohjelmaan madaltuu huomattavasti.”

Kyselyyn vastanneista kulttuurialan työntekijöistä (N=12) yhdeksän oli Kaikukortti-verkoston yhteyshenkilöitä, kaksi muita työntekijöitä Kaikukortin kulttuurikohteessa ja yksi ilmoitti kategoriakseen joku muu. Kainuun Kaikukortti-kokeilun aikana järjestettiin useita kokouksia, joihin kutsuttiin yhteyshenkilöt jokaisesta Kaikukortin kulttuurikohteesta ja Kaikukorttia jakavasta sote-kohteesta. Verkoston sisäistä viestintää hoidettiin tiiviisti yhteyshenkilöiden kautta. Yhteyshenkilöillä on täten keskimäärin eniten tietoa Kaikukortista omassa organisaatiossaan, mikä saattaa vaikuttaa vastauksiin.

3.3.1 Kaikukortin käytettävyys

Kaikukortti-mallista tavoitellaan mahdollisimman toimivaa ja Kaikukortista on pyritty suunnittelemaan helppokäyttöinen työväline Kaikukortti-kumppaneiden työn kannalta (Kulttuurista kaikille -palvelu 2014b, 4). Kaikukortti-toimintaan kuuluu olennaisesti se, että kaikki Kaikukortti-verkoston työntekijät pyritään perehdyttämään mahdollisimman hyvin Kaikukorttia koskeviin toimintatapoihin. Perehdytykseen liittyen työntekijöille mm. tuotetaan kirjalliset ohjemateriaalit Kaikukortti-toiminnasta.

Kyselyssä selvitettiin, ovatko kulttuurialan toimijat saaneet riittävästi perehdytystä Kaikukorttiin ja kokevatko vastaajat ohjemateriaalin toimivana ja selkeänä. Yhtä poikkeusta lukuun ottamatta vastaajat olivat täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että he olivat saaneet riittävästi perehdytystä Kaikukorttiin ja ohjemateriaali oli toimivaa ja selkeää. Vain yksi vastaaja ei osannut sanoa, mitä mieltä edellä mainituista asioista on. (Kaavio 32.)

Kaavio 32 Kaikukortin perehdytyksen riittävyys ja työntekijän ohjeiden toimivuus (N=12)

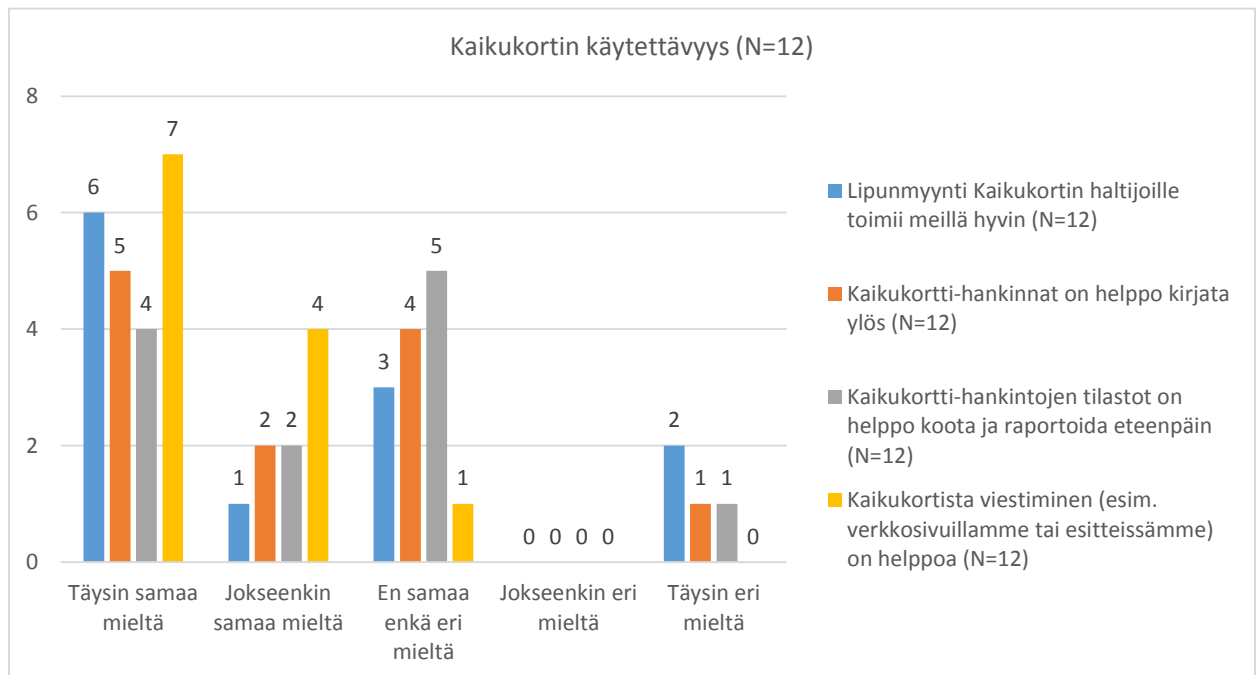
Yksi Kaikukortti-toiminnan arvioinnin kriteeri on se, miten hyväksi ja helpoksi Kaikukortti koetaan käytettävyydeltään. Kaikukortin helppokäyttöisyys työvälineenä on olennaista esimerkiksi siksi, että Kaikukortti-toiminnassa mukana olevat kulttuurialan kumppanit kokisivat Kaikukortin käytön mielekkääksi eivätkä omaa työtään liikaa kuormittavaksi (Haataja 2016, 38).

Kyselyssä selvitettiin Kaikukortin käytettävyyteen liittyen mielipiteitä siitä, toimiiko lipunmyynti kulttuurikohteessa hyvin, onko Kaikukortti-hankinnat helppo kirjata ylös, onko tilastot helppo koota ja raportoida eteenpäin ja onko Kaikukortista viestiminen esimerkiksi verkkosivuilla ja esitteissä helppoa

(kaavio 33). Yli puolet vastaajista (N=7/12) oli sitä mieltä, että lipunmyynti Kaikukortin haltijoille toimii heidän organisaatiossaan hyvin, mutta osa vastaajista ei osannut sanoa, mitä mieltä asiasta on ja kaksi vastaajaa oli täysin eri mieltä asiasta. Samoin yli puolet (N=7/12) vastaajista oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä väitteestä, että Kaikukortti-hankinnat on helppo kirjata ylös. Kuitenkin jopa neljä vastaajaa oli epävarmoja ja yksi vastaajista täysin eri mieltä väitteestä, että Kaikukortti-hankinnat on helppo kirjata ylös.

Kaikukortin käytettävyyteen liittyen puolet vastaajista (N=6/12) oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä väitteestä, että Kaikukortti-hankintojen tilastot on helppo koota ja raportoida eteenpäin. Viisi vastaajaa oli epävarma asiasta ja yksi vastaaja oli täysin eri mieltä väitteen kanssa. (Kaavio 33.)

Viestintä on yksi osa käytettävyyttä. Lähes kaikki vastaajat (N=11/12) oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä väitteestä, että Kaikukortista viestiminen esimerkiksi organisaation verkkosivuilla tai esitteissä on helppoa, vain yksi vastaaja oli epävarma asiasta. (Kaavio 33.)

Kaavio 33 Kaikukortin käytettävyys (N=12)

3.3.2 Kaikukortti-toiminnan hyötyjä ja vaikutuksia

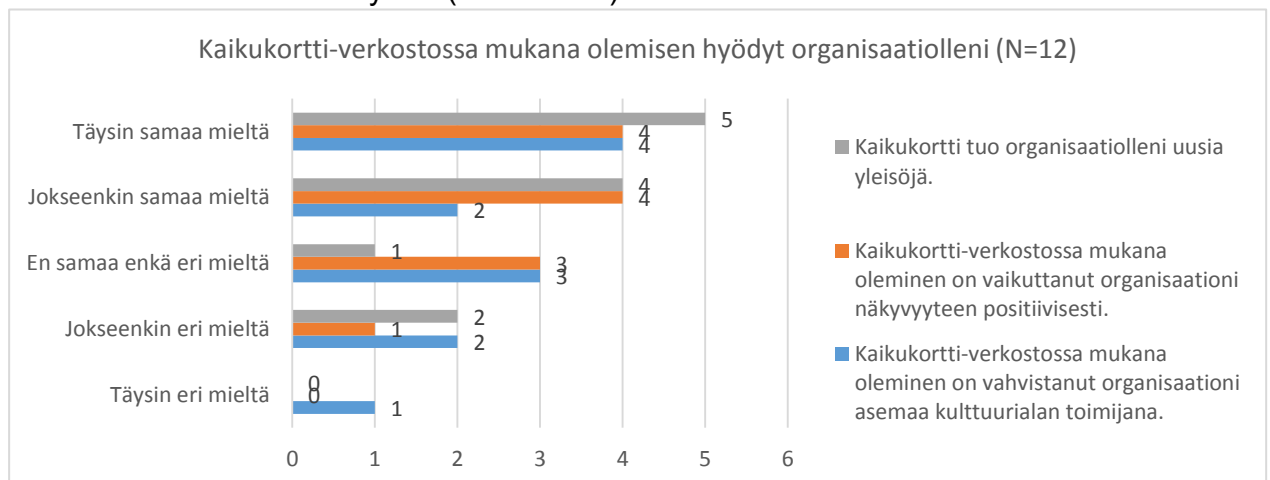
Kaikukortti-toiminnan arvioinnissa on tärkeä selvittää, kokevatko Kaikukortti-verkoston toimijat Kaikukortin hyödylliseksi. Kaikukortti-verkoston kulttuurialan toimijoilta selvitettiin, miten merkityksellisenä tai vaikuttavana he kokivat Kaikukortti-toiminnan. Kyselyssä kartoitettiin Kaikukortti-toiminnan hyötyjä vastaajan työn päämäärien kannalta ja kokemuksia siitä, nähdäänkö Kaikukortti hyödylliseksi kulttuuritoimijan omille asiakkaille.

3.3.2.1 Kaikukortti-toiminnan hyödyt omalle työlle ja organisaatiolle

”On ollut ilo todeta, että kulttuuritarjontamme on herättänyt suurta mielenkiintoa.”

”Kursseille on tullut uusia opiskelijoita.”

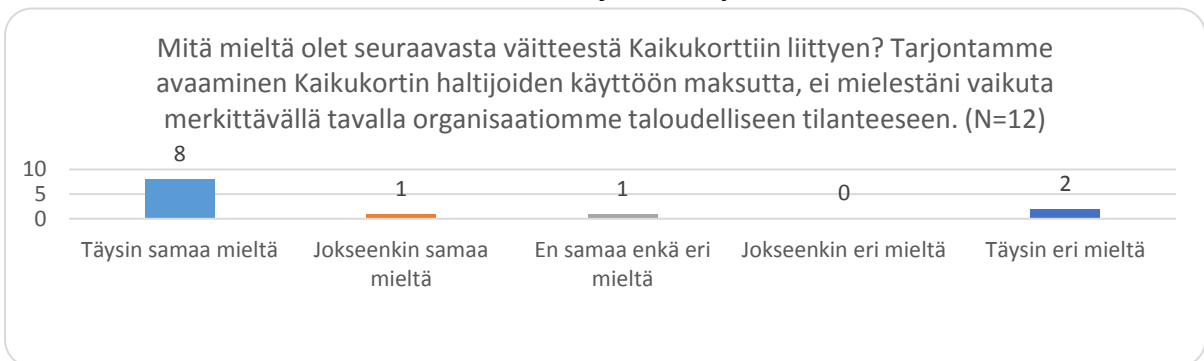
Kaikukortti-toiminnan yhtenä pitkän tähtäimen tavoitteena on vahvistaa kulttuuritoimijoiden asemaa ja tunnettua. Kyselyssä selvitettiin Kaikukortti-verkoston kulttuurialan työntekijöiden mielipidettä siitä, toiko Kaikukortti heidän organisaatiolleen uusia yleisöjä, sekä näkivätkö he Kaikukortti-verkostossa mukana olemisesta hyötyä organisaationsa näkyvyydelle ja asemalle kulttuurialan toimijana (kaavio 34). Enemmistö vastaajista (N=9/12) oli samaa mieltä väitteen kanssa, että Kaikukortti tuo omalle organisaatiolle uusia yleisöjä. Lähes yhtä moni (N=8/12) oli samaa mieltä siitä, että Kaikukortti-verkostossa mukana oleminen olisi vaikuttanut oman organisaation näkyvyyteen positiivisesti. Hieman vähemmän, mutta kuitenkin puolet vastaajista (N=6/12) oli sitä mieltä, että Kaikukortti-verkostossa mukana oleminen oli vahvistanut oman organisaation asemaa kulttuurialan toimijana. Kolme vastaajaa oli eri mieltä siitä, että asema kulttuurialan toimijana olisi vahvistunut Kaikukortin myötä. (Kaavio 34.)

Kaavio 34 Kaikukortti-verkostossa mukana olemisen hyödyt organisaatiolleni (N=12)

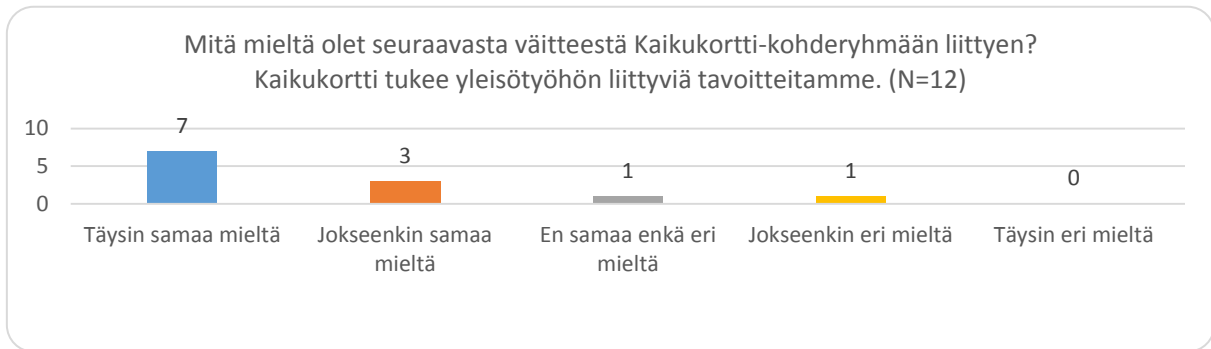
Kaikukortti-toiminnasta pyritään kehittämään mahdollisimman kustannustehokasta Kaikukortti-verkoston kannalta (Kulttuuria kaikille -palvelu 2014a; 2014b). Tavoitteena on, että Kaikukortti-verkostossa mukana oleminen nähtäisiin riittävän hyödylliseksi oman työn kannalta suhteessa mukana olemisesta aiheutuviin kustannuksiin kuten mahdollisiin lippu- tai kurssipaikkatulojen menetyksiin.

Kyselyssä kartoitettiin kulttuuritoimijoiden mielipidettä siitä, mitä mieltä he ovat seuraavasta väitteestä Kaikukorttiin liittyen: Tarjontamme avaaminen Kaikukortin haltijoiden käyttöön maksutta ei mielestäni vaikuta merkittäväällä tavalla organisaatiomme taloudelliseen tilanteeseen (kaavio 35). Enemmistö vastaajista (9/12) oli sitä mieltä, että tarjonnan avaaminen kaikukorttilaisten käyttöön ei vaikuta merkittäväällä tavalla heidän organisaationsa taloudelliseen tilanteeseen, mutta kuitenkin kaksi vastaajaa oli täysin eri mieltä asian kanssa.

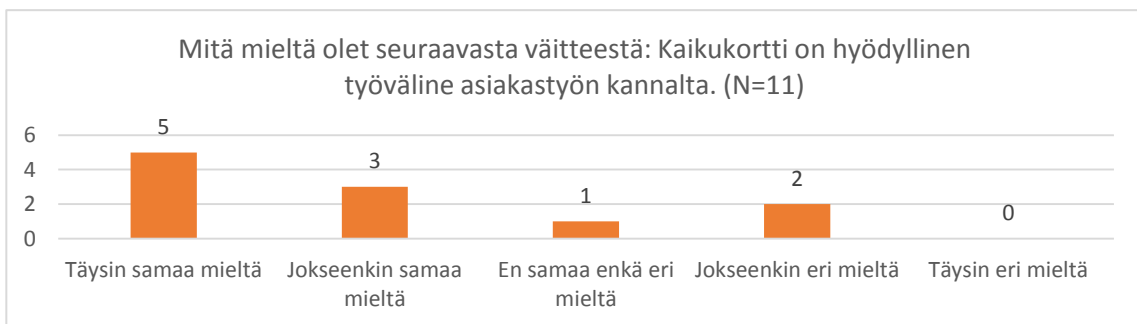
Kaavio 35 Mitä mieltä olet seuraavasta väitteestä Kaikukorttiin liittyen? Tarjontamme avaaminen Kaikukortin haltijoiden käyttöön maksutta, ei mielestäni vaikuta merkittäväällä tavalla organisaatiomme taloudelliseen tilanteeseen. (N=12)

Kulttuuritoimijat tekevät paljon monipuolista yleisötyötä erilaisten kohderyhmien kanssa. Yleisötyön merkityksen arvioidaan kasvavan lähivuosina esimerkiksi siksi, että yleisötyötä pohditaan sisällytettäväksi opetus- ja kulttuuriministeriön kannustinjärjestelmään yhdeksi indikaattoriksi (Sorjonen 2015, 12). Kyselyssä kartoitettiin vastaajien mielipidettä seuraavasta väitteestä Kaikukortti-kohderyhmään liittyen: Kaikukortti tukee yleisötyöhön liittyviä tavoitteitamme (kaavio 36). Selvä enemmistö (N=10/12) vastaajista oli samaa mieltä ja vain yksi jokseenkin eri mieltä väitteen kanssa.

Kaavio 36 Mitä mieltä olet seuraavasta väitteestä Kaikukortti-kohderyhmään liittyen? Kaikukortti tukee yleisötyöhön liittyviä tavoitteitamme. (N=12)

Kaikukortti-toiminnasta tavoitellaan hyödyllistä työvälinettä kulttuuritoimijoiden yleisötyöhön. Vastaajilta kysyttiin mielipidettä väitteestä ”Kaikukortti on hyödyllinen työväline asiakastyön kannalta” (kaavio 37). Enemmistö kysymykseen vastaajista (N=8/11) oli samaa mieltä ja kaksi vastaajaa oli eri mieltä väitteen kanssa. Yksi vastaaja oli jättänyt vastaamatta kysymykseen.

Kaavio 37 Mitä mieltä olet seuraavasta väitteestä: Kaikukortti on hyödyllinen työväline asiakastyön kannalta. (N=11)

Kyselyssä kartoitettiin yleisötyöhön liittyen lisäksi, ovatko kulttuuritoimijat suunnitelleet tai toteuttaneet erityisesti Kaikukortin haltijoille suunnattua yleisötyötä kuten työpajoja tai keskustelutilaisuuksia. Kukaan kyselyyn vastanneista kulttuurialan toimijoista ei kertonut järjestäneensä vielä erityisesti Kaikukortin haltijoille suunnattua yleisötyötä.

Kyselyssä kysyttiin avokysymyksellä kulttuurialan toimijoilta sitä, mitä lisäarvoa Kaikukortti tuo heidän työllensä ja mitä hyötyä he näkevät Kaikukortista omalle organisaatiollensa. Vastaajat nostivat esiin tavoittaneensa Kaikukortin myötä uusia yleisöjä ja asiakkaita.

”Olemme saaneet lisää uusia asiakkaita tilaisuuksiin. Kunta huomioi näin myös ns. vähäosaiset kuntalaiset (hyvää toimintaa).”

Useampi vastaaja mainitsi lisäksi Kaikukortin hyödyt oman organisaation näkyvyydelle ja tunnettuudelle:

”Organisaationi kannalta koen Kaikukortin mahdollisuutena saavuttaa uutta yleisöä ja luoda positiivista ja tavoitettavaa imagoa.”

Kaikukortti-verkoston tapaamisten myötä oli koettu hyödyttävän myös Kainuun kulttuuritoimijoiden keskinäistä verkostoa:

”Kainuun kulttuuritoimijoiden verkosto on tiivistynyt.”

Vastauksissa viitattiin lisäksi *”hyvän tekemiseen”* ja saavutettavuuden lisäämiseen.

Eräs vastaaja kommentoi, ettei *”näe hyötyjä, kun ei ole käyttäjiä”*. Kainuun Kaikukortti-kokeilussa oli muutama yksittäinen kulttuurikohde, jotka eivät ehtineet saada lainkaan asiakkaita kokeilun aikana.

3.3.2.2 Kaikukortti-toiminnan hyödyt omille asiakkaille

”Hyväksymällä Kaikukortin käytön toiminnassamme, koen edistäväni kortin käyttäjien elämänlaatua ja edistäväni hyvinvointia. Taiteen hyvinvointivaikutusten edistäminen on henkilökohtaisesti minulle tärkeä arvo, joka lisää työn mielekkyyttä. Kaikukortti tukee tätä.”

Kaikukortti-toiminnan tavoitteena on muun muassa taloudellisen ja sosiaalisen saavutettavuuden edistäminen. Tavoitteena on *”edistää taloudellisesti heikommassa asemassa olevien henkilöiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia nauttia taiteesta ja kulttuurista ja osallistua kulttuurielämään”* sekä edistää *”taloudellisesti heikommassa asemassa olevien henkilöiden elämänlaatua ja terveyttä sekä osallisuutta yhteiskuntaan.”* (Kulttuuria kaikille -palvelu 2014, 1.) Kyselyssä kartoitettiin vastaajien kokemuksia siitä, miten he näkevät Kaikukortin vaikuttavan palvelunsa saavutettavuuteen. Vastaajilta kartoitettiin myös mitä hyötyä he näkevät Kaikukortista kortinhaltijoiden hyvinvointiin, osallisuuden ja elämänlaadun osalta. Lisäksi kulttuurialan työntekijät saivat vastata omin sanoin, mitä hyötyä he näkevät Kaikukortista kortinhaltijalle.

Kyselyssä selvitettiin ensinnäkin, mitä mieltä vastaaja on siitä väitteestä, että Kaikukortti-verkostossa mukana oleminen lisää oman organisaation saavutettavuutta. Kyselyyn vastanneista kulttuurialan toimijoista kaksi kolmesta (N=8/12) oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä väitteen kanssa.

Kaksi vastaajaa oli jokseenkin tai täysin eri mieltä siitä, että Kaikukortti-verkostossa mukana oleminen lisää oman organisaation saavutettavuutta. Lisäksi kaksi vastaajaa oli epävarmoja väitteen kanssa, eli eivät olleet samaa eivätkä eri mieltä asiasta.

Selvä enemmistö vastaajista (N=9/12) oli sitä mieltä, että Kaikukortti oli edistänyt heidän asiakkaidensa osallisuutta ja elämänlaatua. Epävarmoja oli kaksi vastaajaa, mutta vain yksi vastaaja oli jokseenkin eri mieltä asiasta. Avovastauksissaan muutama kulttuurialan työntekijä kertoi asiakkaiden osallistumisen kynnyksen madaltuneen Kaikukortin myötä:

”Kaikukortti madaltaa kynnystä osallistua sellaiseen kulttuuritoimintaan, johon ei muuten tulisi osallistuneeksi, ja kannustaa hakeutumaan itselle entuudestaan tuntemattomien kulttuuritoimijoiden tarjonnan pariin. Osallistuminen kulttuuripalveluihin parantaa osallistuja elämänlaatua, näin henkilökohtaisesti uskon.”

Useampi työntekijä antoi kiitosta myös Kaikukortti-toiminnan taustalla vaikuttavasta tavoitteesta lisätä taloudellista ja sosiaalista saavutettavuutta:

”Uskon, että helpommin saavutettavat kulttuuripalvelut ovat ilahduttaneet Kaikukortin haltijoita.”
”Kaikukortti parantaa saatavuutta taloudellisesti vaikeina aikoina.”

Kortin uskottiin *”aktivoi[van] käyttämään palveluja”*. Erään vastaajan sanoin:

”Taloudellisesti heikossa asemassa olevat kuntalaiset voivat käyttää myös maksullisia kulttuuripalveluja. Kulttuurista saa iloa ja voimia ja kokee olevansa osa yhteisöä.”

Kainuun kahdeksan kuntaa ovat hyvin erikokoisia keskenään. Pienen kunnan kulttuuritarjonnan vähäinen määrä nähtiin yhtenä osallistumisen esteenä:

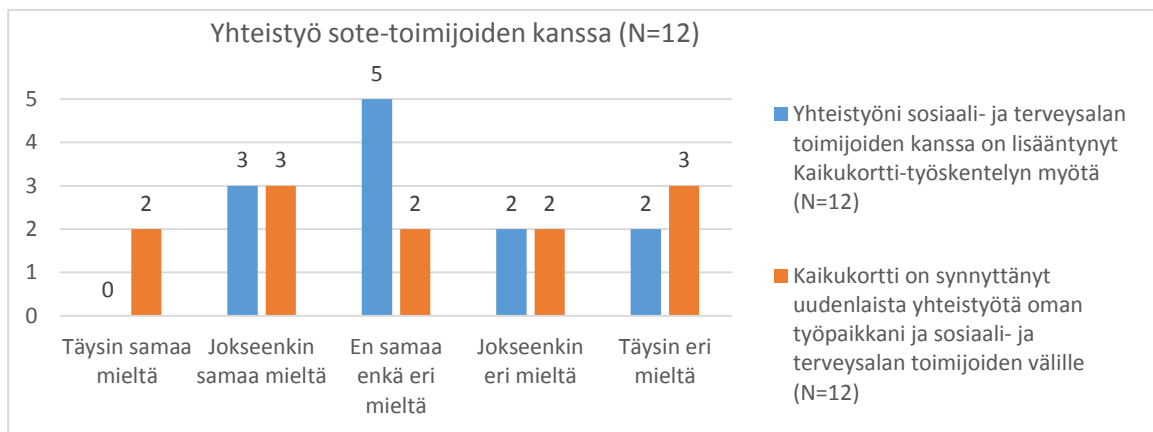
”Kaikukortti toimii paremmin suuremmilla paikkakunnilla, jossa on laajempaa tarjontaa. Kainuussa varsinkin pienillä paikkakunnilla tarjonta on vähäistä ja pitkät välimatkat ovat osallistumisen este.”

3.3.3 Yhteistyö sosiaali- ja terveysalan ja oman alan toimijoiden kanssa

”On ollut hienoa olla mukana valtakunnallisessa hankkeessa. Verkostoituminen ja muihin toimijoihin tutustuminen oman alan ulkopuolelta on ollut hieno asia.”

Kaikukortti-toiminnan yksi tavoite on synnyttää sektorirajat ylittävää yhteistyötä sosiaali- ja terveys- ja kulttuurialan välille (Kulttuuria kaikille -palvelu 2014a, 1). Yksi yhteistyön kriteeri on se, tuntevatko toimijat toisiaan (Haataja 2016, 33). Kyselyssä selvitettiin sitä, kuinka paljon Kainuun Kaikukortti-verkoston kulttuurialan toimijat tunsivat Kainuun sosiaali- ja terveysalan toimijoita ennen verkostoon liittymistä. Lisäksi selvitettiin, miten tilanne on muuttunut Kaikukortti-verkostoon liittymisen myötä. Kysymykseen vastanneista kolme kertoi tunteneensa paljon sosiaali- ja terveysalan toimijoita, mutta enemmistö (N=7/12) kertoi tunteneensa heitä jonkin verran, ja kaksi vastaajaa ilmoitti, ettei tunne heitä lainkaan. Kaikukortin myötä tilanne ei vielä ollut muuttunut sikäli, että yhä kaksi vastaajaa ilmoitti, ettei tunne sosiaali- ja terveysalan toimijoita lainkaan.

Sosiaali- terveys- ja kulttuurialan välisen yhteistyön lisääntyminen ja uudet yhteistyön muodot ovat Kaikukortti-toiminnan pitkän tähtäimen tavoitteita. Kyselyssä selvitettiin kulttuurialan työntekijöiden yhteistyön mahdollista lisääntymistä sosiaali- ja terveysalan toimijoiden kanssa Kaikukortin myötä (kaavio 38). Kolmannes vastaajista (N=4/12) oli täysin tai jokseenkin eri mieltä siitä väitteestä, että heidän yhteistyönsä sosiaali- ja terveysalan toimijoiden kanssa olisi lisääntynyt Kaikukortti-työskentelyn myötä. Kuitenkin kolme vastaajaa oli väitteen kanssa jokseenkin samaa mieltä, joten yhteistyön voidaan katsoa lisääntyneen jonkin verran. (Kaavio 38.)

Kaavio 38 Yhteistyö sote-toimijoiden kanssa (N=12)

Yksi Kaikukortti-toiminnan tavoite on synnyttää kulttuuri-, sosiaali- ja terveysalan välille uusia yhteistyön muotoja (Kulttuuria kaikille -palvelu 2014a, 1). Kyselyssä selvitettiin, onko uudenlaista yhteistyötä syntynyt Kaikukortin myötä (edellä mainittu kaavio 38). Lähes puolet vastanneista (N=5/12) kulttuurialan työntekijöistä oli jokseenkin tai täysin eri mieltä siitä, että

Kaikukortti olisi synnyttänyt uudenlaista yhteistyötä oman työpaikkansa ja sosiaali- ja terveysalan toimijoiden kanssa, mutta saman verran vastaajia oli asiasta jokseenkin tai täysin samaa mieltä, mikä kertoo siitä, että jotain uutta yhteistyötä on jo ehtinyt syntyä varsin lyhyen ajan kokeilun aikana. (Kaavio 38.)

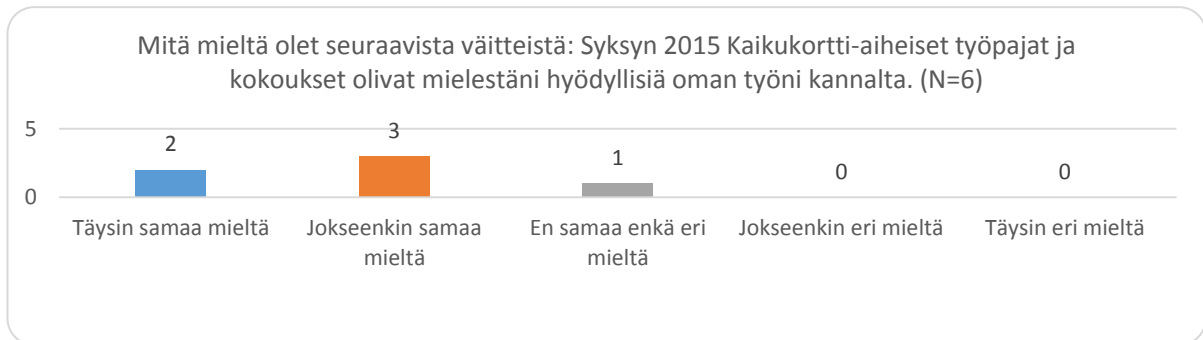
Kyselyssä selvitettiin lisäksi, onko uudenlaista yhteistyötä syntynyt vastaajan organisaation ja jonkun toisen kulttuurialan toimijan kanssa Kaikukortin myötä. Osa vastanneista (N=3/12) kulttuurialan työntekijöistä näki, että Kaikukortti-verkosto on synnyttänyt uutta yhteistyötä kulttuurialan sisällä oman työpaikan ja jonkun toisen kulttuurialan toimijan välille:

”Olen päässyt tutustumaan myös sosiaalialan toimijoihin. Lisäksi Kainuun kulttuuritoimijoiden verkosto on tiivistynyt.”

3.3.4 Suunnittelutyöhön osallistuminen

Kainuun Kaikukortti-kokeilua suunniteltiin syksyllä 2015 ja alkukeväältä 2016 kahdessa isossa työpajassa tulevien Kainuun Kaikukortti-verkoston edustajien sekä alueellisten ja valtakunnallisten asiantuntijoiden kanssa sekä kahdessa kokouksessa Kainuun Kaikukortti-verkoston kanssa. Kaikukortti-verkosto antoi paljon arvokasta työaikaansa Kaikukortti-toiminnan suunnittelulle ja Kaikukortti-mallin kommentoinnille. Kyselyssä selvitettiin, koettiinko Kaikukortti-aiheiset työpajat ja kokoukset hyödyllisiksi vastaajan työn kannalta (kaavio 39). Kuusi kyselyyn vastanneista (N=12) kulttuurialan työntekijöistä oli osallistunut Kaikukortti-aiheiseen työpajaan tai kokoukseen syksyllä 2015 ja he kaikki vastasivat kysymyksiin koskien suunnittelutyötä.

Enemmistö kysymykseen vastanneista (N=5/6) kulttuurialan työntekijöistä koki Kaikukortti-aiheiset työpajat ja kokoukset hyödyllisinä oman työn kannalta ja yksi vastaaja ei osannut sanoa, mitä mieltä asiasta on. Kukaan vastaajista ei ollut eri mieltä väitteen kanssa. (Kaavio 39.)

Kaavio 39 Mitä mieltä olet seuraavista väitteistä: Syksyn 2015 Kaikukortti-aiheiset työpajat ja kokoukset olivat mielestäni hyödyllisiä oman työni kannalta. (N=6)

Yksi kyselyyn vastanneista kulttuurialan työntekijöistä arvioi kriittisesti avovastauksessaan Kaikukortti-verkostoon uponneen työajan määrää:

”Työpajoja ja palaverieita on ollut ihan hirveän paljon. Kulttuuripuolella ei mitään asiaa työstetä tällaisella määrällä kokouksia. Ovatko olleet enemmän tarpeen sosiaalipuolelle?”

3.3.5 Kehittämisehdotuksia kyselyyn vastanneilta

Työntekijöillä oli mahdollisuus antaa sanallisesti kehittämisehdotuksia Kaikukortille. Kaksi vastaajaa antoi ehdotuksiaan. Toisessa ehdotuksessa toivottiin kortin saatavuuden tarkentamista. Toisessa kommentissa annettiin palautetta:

”Osa Kaikukorteista ei tavoita juuri niitä vähävaraisia, joille se on tarkoitettu ja joille kortin toivoisimme päätyvän, vaan niille, jotka ovat nopeita.”

Vastaus jättää epäselväksi sen, olivatko Kaikukortin jakamisen periaatteet vastaajalle selvät. Kaikukorttien on tarkoitus riittää kaikille kohderyhmään kuuluville asiakkaille – Kaikukortin periaatteisiin kuuluu, että se on kohderyhmään kuuluvien asiakkaiden oikeus, eikä harkinnanvarainen etu. Mikäli Kaikukortit loppuvat kortin jakajataholta, voi se tilata kortteja lisää Kaikukortin vastuutahoilta. Vastaaja on saattanut tarkoittaa sitä, että pääsylippuja ja kurssipaikkoja ei välttämättä riitä kaikille halukkaille. Lippujen ja kurssipaikkojen suhteen asiakkaan nopeudella on vaikutusta, sillä maksuttoman lipun tai kurssipaikan saa mikäli niitä on vielä jäljellä.

3.4 Kaikukortti-verkoston kyselyn tulosten yhteenveto ja johtopäätökset

Kaikukortti-toiminnan arviointi pohjaa Kulttuuripassin pilotointi- ja jatkohankeen hankesuunnitelmissa määriteltuihin tavoitteisiin ja arviointikriteereihin (Kulttuuria kaikille -palvelu 2014a; 2014b), kuten Kaikukortin käytettävyyteen ja vaikutuksiin. (Ks. tarkemmin tämä raportti luku 1.2.)

3.4.1 Kaikukorttia jakavien sosiaali- ja terveysalan Kaikukortti-kumppanien kyselyn tulosten yhteenveto ja johtopäätöksiä

Kyselyvastausten perusteella Kainuun Kaikukortti-verkoston sosiaali- ja terveysalan toimijat kokevat, että Kaikukortti on hyödyllinen työväline asiakastyön kannalta. Kaikukortti antaa vastaajien mukaan keinoja tukea paremmin asiakkaita ja edistää asiakkaiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia käyttää kulttuuripalveluja. Lisäksi vastaajien enemmistön mukaan Kaikukortti edistää asiakkaiden osallisuutta ja elämänlaatua. Sosiaali- ja terveysalan kumppanit olivat hieman yksimielisempiä kuin kulttuurialan kumppanit siitä, että Kaikukortti edistää asiakkaan hyvinvointia, näin myös Espoon kyselyssä (Haataja 2016, 45). Kyselyn perusteella Kaikukortin kulttuuritarjontaa pidettiin toisilla paikkakunnilla liian pienenä.

Vastaajien mukaan Kaikukortti tuo lisäarvoa omalle työlle. Lisäarvo omalle työlle nähdään hyvin pitkälle asiakkaan tilanteen helpottumisena ja toisaalta mahdollisuutena tukea asiakasta monipuolisemmin. Enemmistö sosiaali- ja terveysalan vastaajista koki Kaikukortista aiheutuvan työmäärän sopivana ja kortin hyödyntämisen helppona. Osa toimijoista oli jokseenkin eri mieltä siitä, että Kaikukortin hyödyntäminen asiakastyössä olisi helppoa. Kaikukortti-toimintamallissa suositellaan, että kortista kerrottaisiin kaikille kohderyhmään kuuluville asiakkaille. Tämä tavoite ei vielä ole toteutunut Espoon ensimmäisen Kaikukortti-kyselyn (Haataja 2016) tai tämän kyselyn mukaan.

Vastaajista reilu puolet oli selkeästi sitä mieltä, että yhteisön Kaikukortti on hyödyllinen työväline. Kyselyn mukaan jopa seitsemän vastaajaa oli käyttänyt yhteisön Kaikukorttia työssään, kun koko Kainuun vuoden 2016 Kaikukortti-kokeilun aikana yhteisön Kaikukorttia käytettiin yhteensä 18 kertaa. Moni työntekijä ei ollut saanut kuitenkaan houkuteltua asiakkaita mukaan ryhmäkäynteihin ja osa vastaajista ei uskonut käyttävänsä yhteisön

Kaikukorttia jatkossakaan. Eräs vastaajista pohti ryhmäkäyntien onnistumista ja korosti etukäteissuunnittelun merkitystä ryhmäkäynneille.

Osa Kaikukortti-verkoston työntekijöistä voi käyttää työnantajan autoa siihen, että työntekijä osallistuu kulttuuritarjontaan yhdessä asiakkaan tai pienryhmän kanssa. Tällaisia ryhmäkäyntejä oli Kainuun Kaikukortti-kokeilun aikana muutama. Yhteiset ryhmäkäynnit voisivat helpottaa myös niitä kortinhaltijoita, joilla on vaikeuksia liikkua julkisilla kulkuvälineillä. Liikkumisen haasteista ja liian suurista matkakustannuksista on raportoitu myös Espoon Kaikukortti-verkostossa. Espoossa on toimiva joukkoliikenne, mutta matkalippujen hinnat ovat muodostuneet esteeksi joillekin kortinhaltijoille.

Kainuun Kaikukortti-verkoston kanssa pidetyissä palautekokouksissa tuotiin esille, että sote-työntekijöiden työajat eivät välttämättä anna mahdollisuutta osallistumiseen yhdessä asiakkaiden kanssa, kun kulttuuritilaisuudet tapahtuvat usein ilta-aikaan. Kainuun Kaikukortti-kokeilussa Kaikukortti-malliin lisättiin se mahdollisuus, että työntekijän lisäksi myös joku korttia jakavan toimipaikan vapaaehtoinen, kuten esimerkiksi opiskelija, voi käyttää yhteisön Kaikukorttia. Työnantajan tuki työajan joustolle olisi yksi mahdollisuus lisätä ryhmäkäyntejä. Myös Espoossa on yhteisön Kaikukortin käyttö ollut alkuun melko vähäistä (Haataja 2016, 32–33), mutta määrät ovat kasvaneet vähitellen (Kulttuuria kaikille -palvelu 2017b).

Jatkossa on syytä miettiä enemmän keinoja ryhmäkäyntien tukemiseksi ja liikkumisen tukemiseksi, jotta osallistumisen esteitä voitaisiin vähentää. Ryhmäkäyntien etukäteissuunnittelun ja liikkumisen helpottamisen lisäksi on tärkeää esimerkiksi kehittää yhteisiä taide- ja kulttuurilähtöisiä menetelmiä, joiden avulla voidaan tukea sosiaali- ja terveysalan kumppaneiden Kaikukortti-työskentelyä ja madaltaa asiakkaiden mahdollisia kynnyksiä osallistumiseen. Myös Kainuun Kaikukortti-verkoston kanssa pidetyissä palautekokouksissa korostettiin sitä, että esimerkiksi aikuissosiaalityössä on ryhmätoiminnan kehittämiseksi uusia mahdollisuuksia toimeentulotuen siirryttyä Kela:lle.

Kysely vahvistaa vuonna 2015 toteutetun Espoon Kaikukortti-kokeiluun liittyvän kyselyn tuloksia Kaikukortin hyödyistä asiakkaiden tukemisessa ja oman työn lisäarvona (Haataja 2016, 44). Kysely vahvistaa myös Espoon ja Kainuun Kaikukortti-kokeilujen aikana pidetyissä Kaikukortti-verkoston palautekokouksissa esiin nousseita asioita, kuten kortin merkitystä matalan kynnyksen sosiaalisen kuntoutuksen ja osallistamisen välineenä sekä

mahdollisuutta tarjota konkreettista positiivista ja maksutonta tekemistä asiakkaalle (Espoon palautteesta Linnapuomi 2016, 22).

Kainuun eri kunnat ovat eri asemassa kulttuuripalvelujen, esimerkiksi palvelujen määrän ja kulttuuripalvelujen välimatkan suhteen. Kaikukortti-toiminta pyrittiin suunnittelemaan Kainuussa niin, että maakunnalliset erityispiirteet huomioidaan. Kaikukortti käy Kainuussa yli kuntarajojen. Välimatkat olivat kortinhaltijoiden kyselyn mukaan monille kuitenkin este osallistua Kaikukortilla toisen kunnan alueelle, koska julkisen liikenteen määrä on pientä ja toisaalta liikkuminen maksaa, eikä kortinhaltijalla ole omaa autoa käytössä (ks. luku 2.3.3). Sote-työntekijöiden kyselyn mukaan niillä paikkakunnilla, joilla on pienempi kulttuuritarjonta, koetaan myös vähemmän hyötyä Kaikukortista. Kulkemisen helpottuminen muiden paikkakuntien Kaikukortti-tarjonnan äärelle voisi lisätä asiakkaiden kiinnostusta Kaikukorttia kohtaan ja myöten lisätä myös työntekijöiden kokemia hyötyjä Kaikukortista.

Toisaalta myös tarjonnan lisääminen on yksi keino lisätä Kaikukortin houkuttelevuutta asiakkaille. Vastaajat toivoivat Kaikukortin kulttuuritarjontaan lisää etenkin nuoria kiinnostavia elokuvia ja musiikkia, näin myös Espoossa (Haataja 2016, 38). Myös esitteen selkeyden lisääminen sai toiveita, joten Kainuun Kaikukortin asiakasesitettä selkeytettiin vuodeksi 2017 mm. lisäämällä siihen sisällysluettelo.

Sosiaali- ja terveysalan toimijoista reilu puolet jätti vastaamatta kysymykseen, hyödyttääkö Kaikukortti omalle työlle itse asetettuja päämääriä ja siihen, onko oma työyhteisö ottanut Kaikukortin hyvin osaksi perustyön menetelmiä. Vastaukset jättävät avoimeksi sen, koettiinko kysymykset epätasmalliseksi tai epäolennaiseksi vastaajan omien työtehtävien kannalta. Yksi syy voi olla ainakin se, että voi olla vaikea vastata koko työyhteisön puolesta. On myös mahdollista, että kulttuuriin ja kulttuuriseen hyvinvointiin liittyvät tavoitteet eivät toistaiseksi ole selkeästi kirjattuja sosiaali- ja terveysalan työn tavoitteisiin, vaikka asiakkaiden kulttuuristen oikeuksien ja kulttuurista saatavan hyvinvoinnin kannalta se olisikin tärkeää (myös Lehikoinen & Rautiainen 2016). Olisi mielenkiintoista selvittää asiaa tarkemmin.

Uuteen toimintatapaan tottuminen vie luonnollisesti aikaa, mutta olisi tärkeä kartoittaa tarkemmin, mitkä seikat mahdollisesti vaikeuttavat Kaikukortin hyödyntämistä asiakastyössä. Yksi syy voi olla se, että osa vastaajista koki, että Kaikukortti ei sovi asiakkaalle tai asiakastilanteeseen. Vastaajien mukaan

kuormittava työmäärä tai kiire vaikuttaa siihen, etteivät työntekijät muista mainita Kaikukorttia asiakkailleen. Samoin on luontevaa, että Kaikukortista ei keskustella, jos asiakkaan muu elämäntilanne on niin vaikea, että asiakastapaamisessa ei jää tilaa Kaikukortille. Kaikukortin puheeksi ottaminen voi jäädä väliin myös silloin, jos työntekijä tietää asiakkaan terveydentilan niin huonoksi, ettei tämä voi osallistua sillä hetkellä kulttuuripalveluihin. Unohtaminen on tavallista myös kaikessa uudessa toiminnassa. Kaikukortti on kuitenkin asiakkaan oikeus ja osan Kainuun ja Espoon Kaikukortti-kyselyiden vastaajista mukaan jopa vaikeita asiakastilanteita helpottava työväline, kun voi *”antaa jotain ilman mitään ehdollistamista”* (Haataja 2016, 35–36).

Olisi tärkeä varmistaa, että Kaikukortista on saatavilla tietoa näkyvissä paikoissa korttia jakavissa toimipisteissä. Espoossa sosiaalisen kuntoutuksen tiimissä Kaikukortin haltija, joka on itse kuntouttavassa työtoiminnassa, on toiminut vertaistukena ja Kaikukortti-lähettiläänä kertomassa Kaikukortista ja sen kulttuuritarjonnasta kortin kohderyhmälle (Lipponen 2018). Vastaavia lähettiläitä voisi olla muuallakin Kaikukortti-verkostoissa, kuten etsivässä nuorisotyössä, Klubitaloilla ja kuntouttavassa työtoiminnassa tai muissa sellaisissa kortin jakajapaikoissa, joissa järjestetään ryhmämuotoista toimintaa.

3.4.2 Kulttuurialan Kaikukortti-kumppanien kyselyn tulosten yhteenveto ja johtopäätöksiä

Tässä kyselyssä kysyttiin kulttuuritoimijoilta siitä, edistääkö Kaikukortti asiakkaiden osallisuutta, elämänlaatua tai oman palvelun saavutettavuutta, ja onko Kaikukortti hyödyllinen työväline asiakastyön kannalta.

Kyselyvastausten perusteella Kainuun Kaikukortti-verkoston kulttuurialan työntekijöiden enemmistö kokee, että Kaikukortti on hyödyllinen työväline asiakastyön kannalta, ja että se edistää sen käyttäjien osallisuutta ja elämänlaatua. Enemmistön vastaajista mukaan Kaikukortti edistää oman palvelun saavutettavuutta.

Enemmistö kyselyyn vastanneista kulttuurialan toimijoista oli sitä mieltä, että Kaikukortti on helposti käytettävä. Käytettävyys tarkoittaa tässä sitä, että lipunmyynti Kaikukortin haltijoille toimii hyvin, että Kaikukortti-hankinnat on helppo kirjata ylös ja koota sekä raportoida eteenpäin, ja että Kaikukortista viestiminen esimerkiksi omilla verkkosivuilla tai esitteissä on helppoa.

Helppoisiksi koettiin Kaikukortista viestiminen. Eniten epävarmoja tai eri mieltä oltiin siitä, että lipunmyynti toimisi hyvin, tai että Kaikukortti-hankinnat olisi helppo kirjata ylös, tilastoida ja raportoida eteenpäin.

Espoon kyselyssä kartoitettiin kulttuuritoimijoiden mielipidettä siitä, onko Kaikukortti-verkostossa mukana olemisesta riittävästi hyötyä suhteessa mukana olemisesta aiheutuviin kustannuksiin (Haataja 2016, 42). Kysymyksen tarkentamista pidettiin jatkossa tärkeänä, jotta kehittämistoimet kohdistuisivat oikeisiin asioihin. Kokemus kustannuksista voi olla esimerkiksi työaikaan liittyvää ja hyöty esimerkiksi toiminnan arvoihin liittyvää, kuten yhdenvertaisuuden edistämistä, uusia yleisöjä, verkostoitumista, tunnettuuden kasvua, ja niin edelleen (emt.). Tässä Kainuun Kaikukortti-kyselyssä kysyttiin ensimmäisen kerran suoraan Kaikukortin vaikutuksista organisaation talouteen. Enemmistön mukaan Kaikukortin ei koettu vaikuttaneen merkittävästi kulttuuritoimijan organisaation talouteen, mutta kaksi vastaajaa oli täysin eri mieltä asiasta.

Kaikukortti-verkoston kulttuurialan työntekijöiden enemmistö koki, että Kaikukortti-verkostossa mukana oleminen on tuonut organisaatiolle uusia yleisöjä ja tukenut yleisötyöhön liittyviä tavoitteita jo melko lyhyen Kaikukortti-kokeilun myötä. Niin ikään enemmistö vastaajista koki, että Kaikukortti on vaikuttanut oman organisaation näkyvyyteen positiivisesti ja vahvistanut oman organisaation asemaa kulttuurialan toimijana. Osa kulttuurialan organisaatioista ei ehtinyt saada Kaikukortti-asiakkaita kyselyyn mennessä, ja he kokivatkin vähemmän hyötyä Kaikukortti-verkostossa mukana olemisesta.

Espoon kyselyssä hieman pienempi määrä vastaajia näki Kaikukortista hyötyjä omalle organisaatiolle (Haataja 2016, 42) kuin Kainuussa. Kuitenkin sekä Espoon että Kainuun kyselyissä tuotiin esille saavutettavuuden edistäminen yhtenä toiminnan etuna (Espoosta emt., 43). Saavutettavuuden edistäminen kytketään yleensä yleisötyöhön (Sorjonen 2015, 12). Kyselyiden pohjalta on pääteltävissä, että taloudellista ja sosiaalista saavutettavuutta tukeva Kaikukortti-toiminta kulkee parhaassa tapauksessa rinta rinnan kulttuuritoimijan omien yleisötyöhön ja saavutettavuuteen liittyvien tavoitteiden kanssa.

Osa kulttuurialan toimijoista käyttää lipunmyynnissä kausityöläisiä ja Kaikukortti-verkoston palautekokouksissa on myös kerrottu, että kiireessä Kaikukortin numerosarjan kirjaaminen voi olla lipunmyyjille hankalaa.

Tilastointiin ei ollut alkuun saatavilla mallilomaketta, mutta vuoden 2017 aikana tehtiin kulttuuritoimijoille esimerkkilomake, jolla pyrittiin helpottamaan lipunmyyntiä ja tilastointia. Olisi kuitenkin tärkeää jatkossakin kehittää toimintaa niin, että kulttuurialan toimijoita voitaisiin edelleen helpottaa Kaikukortin käyttämisessä alennusmenetelmänä. Käytettävyyttä kysyttiin tässä kyselyssä tarkemmin kuin Espoon ensimmäisessä kyselyssä, jossa enemmistö koki Kaikukortin käyttämisen alennusmenetelmänä helppona (Haataja 2016, 39).

Hyvään käytettävyyteen kuuluu myös viestiminen Kaikukortista, minkä vastaajat kokivat helpoksi. Toisaalta moni kyselyyn vastanneista kortinhaltijoista raportoi, että Kaikukortista on vaikea löytää tietoa kulttuuritoimijoiden sivuilta ja tätä palautetta Kulttuuria kaikille -palvelu on saanut useita kertoja asiakkailta sekä Kainuusta että Espoosta. Verkostot ovat suuria ja toiminta uutta, joten tieto ei välttämättä kulje aina organisaatioiden sisällä ja kaikki toimijat eivät välttämättä ole ehtineet laittaa tietoa verkkosivuilleen. Jatkossa on tärkeä varmistaa, että Kaikukortti-asiakkaat löytävät helposti tietoa Kaikukortin kulttuuritarjonnasta.

Mahdollisten taloudellisten vaikutusten kulttuuriorganisaatioiden toimintaan seuraaminen on tärkeä riskinhallintakeino, jotta Kaikukortti-toiminta säilyy kestäväällä pohjalla. Kulttuuria kaikille -palvelun keräämän palautteen mukaan Kaikukortti-verkosto ei ole toistaiseksi pitänyt tärkeänä sellaisen järjestelmän luomista, jossa kulttuuritoimija saisi korvausta mahdollisista lipputulojen menetyksestä.

Mahdollisten taloudellisten vaikutusten ehkäisemisen vuoksi kulttuuritoimijalla oli Kainuun Kaikukortti-kokeilussa mahdollisuus poikkeustilanteessa rajata tarjontaa yhdessä sovittujen pelisääntöjen mukaisesti, mutta suurimman osan omasta tarjonnasta tuli kuitenkin olla Kaikukortin piirissä. Kulttuuritoimijalla oli myös mahdollisuus asettaa yhdessä sovittu, vähintään 5 prosentin yläraja Kaikukortin haltijoille per esitys tai vähintään 2 prosentin yläraja per kurssipaikka. Kulttuuritoimijoiden kokemuksia ylärajan suuruudesta kerättiin verkoston palautekokouksissa.

Kokemus tulonmenetyksistä voi olla mahdollisten lipputulojen menetysten lisäksi esimerkiksi työaikaan liittyvää, mutta sitä emme erikseen kysyneet paitsi Kaikukortti-kokeilun suunnittelutyöhön liittyen (ks. luku 3.3.4). Kulttuuritoimijoiden kokemusta siitä, miten paljon he kokevat Kaikukortin

vievän työaikaa voisi jatkossa kartoittaa esimerkiksi verkoston palautekokouksissa.

Kulttuurialan kyselyssä oli muutama kommentti Kaikukortin kohderyhmän tai kortin saatavuuden tarkentamiseen liittyen (luku 3.3.5). Kommentit liittyivät mahdollisesti siihen, että alkuun Kaikukortti-verkoston kanssa sovittiin, että Kaikukorttia voi jakaa matalalla kynnyksellä, eli niillekin kohderyhmiin kuuluville, jotka eivät ole Kainuun Kaikukortti-verkoston sosiaali- ja terveysalan toimijoiden omia asiakkaita. Tämä liittyi siihen, että Kaikukortti-verkostossa oli tietoa siitä, että palvelujen ulkopuolella on ihmisiä, jotka kuuluvat kortin kohderyhmään. Näin toimittiin alkuun noin neljä kuukautta, mutta Kulttuuria kaikille -palvelu sai palautetta siitä, että korttia olivat hakeneet mahdollisesti myös jotkut ei-kohderyhmään kuuluvat henkilöt. Tästä syystä verkoston kanssa sovittiin kesken kokeilun elokuussa 2016, että kortteja jaetaan vain omille asiakkaille.

Myös kyselyn eräästä avovastauksesta voi lukea huolta siitä, että Kaikukortti jaetaan jollekin, joka ei kuulu kortin kohderyhmään. Tämä huoli nousi esille satunnaisesti myös Kaikukortti-kokeilun palautekokouksissa, näin myös Espoon Kaikukortti-kokeilussa (Haataja 2016). On tärkeää varmistaa jatkossakin, että kulttuuritoimijat voivat luottaa siihen, että Kaikukortin haltijat kuuluvat kaikki todellisuudessa kortin kohderyhmään (ks. myös Linnapuomi 2016, 21–22). Toisaalta osa kortin kohderyhmään kuuluvista henkilöistä on palvelujen ulkopuolella. Onkin tärkeää myös pyrkiä lisäämään Kaikukortti-verkostojen sosiaali- ja terveysalan kumppaneita, jotta kortti tavoittaisi yhä enemmän kohderyhmään kuuluvia henkilöitä.

Jos kulttuurialan organisaatio ei ollut ehtinyt saada vielä Kaikukortti-asiakkaita, kokemus Kaikukortti-verkostossa olemisen hyödyistä oli luonnollisesti vähäinen. Pula asiakkaista voi johtua esimerkiksi siitä, että jotkut kansalaisopistot tarjosivat kokeilussa rajatusti yhden tai pari lyhytkurssia Kaikukortin piiriin. Voi olla monia syitä, miksi kyseiset kurssit eivät saaneet opiskelijoita, kuten ongelmat tiedonkulussa Kaikukortin kurssitarjontaan liittyen, riittämätön kiinnostus tai asiakkaiden muut kuin taloudelliset osallistumisen esteet. Myös uuden toimintatavan tunnetuksi tuleminen voi viedä aikansa. Moni opisto laajensi Kaikukortin piiriin kuuluvaa tarjontaansa vuodelle 2017 ja on kiinnostavaa seurata, lisääkö tämä asiakkaiden osallistumista ja toisaalta kulttuuritoimijoiden kokemuksia hyödyistä.

Jotta kulttuuripalvelut tulisivat kortinhaltijoille tutummiksi, on tärkeä panostaa vielä enemmän siihen, että kortin jakajat tuntevat hyvin Kaikukortti-verkoston kulttuuripalveluja. Lisäksi Kaikukortin yleisessä markkinoinnissa voisi nostaa esiin enemmän verkoston kulttuuritoimijoita. Erilaiset seminaarit ja viestintäkampanjat, kuten Kaikukortin osallistuminen Uusimaa-viikolle esittelemällä ”some-videoilla” Espoon Kaikukortti-toimijoita keväällä 2017 ovat yksi keino.

3.4.3 Kaikukortti-kokeilun muista tavoitteista

Perehdytys Kaikukortti-toimintaan

Kyselyn mukaan Kainuun Kaikukortti-verkoston sosiaali- ja terveysalan sekä kulttuurialan toimijat kokevat enimmäkseen saaneensa riittävästi perehdytystä Kaikukortti-toimintaan. Perehdytys koettiin riittäväksi myös Espoon Kaikukortti-kokeilussa (Haataja 2016, 30, 39).

Kaikukortti-verkostoihin kuuluvien sosiaali- ja terveysalan sekä kulttuurialan työntekijöiden perehdytys on olennaisen tärkeä osa Kaikukortti-toiminnan juurruttamista. On myös tärkeää varmistaa, että Kaikukortti-perehdytyksiin pääsisi mahdollisuuksien mukaan osallistumaan koko henkilökunta mukaan lukien kulttuurialan kausityöntekijät ja osa-aikainen lipunmyyntihenkilöstö.

Kainuun Kaikukortti-kokeilun aikana perehdytykseen oli mahdollista panostaa Kulttuuripassin jatkohankkeen puitteissa. Toiminnan kestävyys kannalta on tärkeä varmistaa perehdytys myös jatkossa kaikille työntekijöille, mutta luoda perehdytykseen myös uusia ja kevyempiä keinoja. Perehdytyksen voisi jatkossa hoitaa esimerkiksi niin, että vanhat kumppanit saavat kevennetyn kertauksen ja uudet kumppanit ja työntekijät perusteellisemman perehdytyksen toimintaan. Perehdytysmateriaali on hyvä olla saatavilla verkossa. Perehdytyksen kehittämiseen liittyen Kulttuuria kaikille -palvelu tuotti kesällä 2017 Kainuun sote:n toiveiden mukaisesti perehdytysvideon Kaikukortista sote-alan työntekijöitä varten.² Kulttuuria kaikille -palvelu tulee tuottamaan valtakunnalliset perehdytys-diat, joita voi hyödyntää perehdytyksessä paikallisten Kaikukortti-verkoston työntekijöiden ohjeiden

.....

² Perehdytysvideo Kaikukortti pähkinänkuoressa sosiaali- ja terveysalan toimijoille on saatavilla YouTubeissa osoitteessa http://bit.ly/Kaikukortti_perehdytys_sote_2017.

ohella. Jotta Kaikukortti tavoittaa kohderyhmää, tulee esimerkiksi Kaikukortin jakajien perehdytyksessä painottaa asiakkaan oikeutta Kaikukorttiin ja toisaalta luoda esimerkiksi malli-tilanteita kortista kertomiseen.

Kaikukortti-kokeilun suunnittelutyö ja yhteiskehittäminen

Kaikukortti-toimintaa on suunniteltu yhteiskehittämällä mm. Espoon ja Kainuun Kaikukortti-verkoston ja kohderyhmän kanssa. Kainuun Kaikukortti-kokeilun suunnittelutyöhön ja kokouksiin osallistuminen koettiin kyselyn perusteella enimmäkseen hyödyllisenä vastaajien oman työn kannalta.

Ison maakunnallisen kokeilun yksi haaste on eri kuntien väliset pitkät välimatkat. Kaikukortti-toiminnan pyöriessä yhden kunnan alueella, kuten Espoossa, on verkostonkin helpompi tavata kasvotusten. Jotta Kainuun Kaikukortti-kokeilun suunnitteluun olisi ollut helppo osallistua, järjesti Kulttuurialan kaikille -palvelu kokouksia eri puolella Kainuuta, jotta idea yhteiskehittämisestä voisi toteutua ja mahdollisimman moni osallistua edes johonkin kokoukseen. Osaan kokouksista oli mahdollista osallistua etäyhteyden kautta. Kokeilun haasteena oli tasapainotella sen välillä, että kokouksia olisi riittävästi ja etteivät kokoukset kuormittaisi liikaa työntekijöitä. ”Tiheä” kokoustaminen vei joidenkin vastaajien mukaan liikaa työaikaa. Myönteisenä tekijänä oli kuitenkin se, että verkostolla oli useampia mahdollisuuksia tutustua ja vaikuttaa sekä neuvotella Kaikukortti-toimintamallin periaatteista, mikä voi edesauttaa Kaikukortti-toimintaan sitoutumista.

Yhteistyö sosiaali- ja terveys ja kulttuurialan välillä

Kulttuuripassin pilotointi- ja jatkohankkeiden yksi tavoite oli lisätä sosiaali- ja terveys- ja kulttuurialan yhteistyötä luomalla Kaikukortti-verkostoja. Kainuussa luotiin laaja 8 kuntaa, maakunnallisen soten, sekä yksityisten kulttuuripalvelujen ja sosiaali- ja terveysalan järjestöjen verkosto, jossa oli vuoden 2016 kokeilun aikana yli 60 toimijaa.

Kaikukortti-toiminnassa tavoitellaan yhteistyön lisääntymistä kulttuuri- ja sosiaali- ja terveysalojen välillä. Kyselyn mukaan kokemuksia yhteistyön lisääntymisestä oli toistaiseksi vain joillakin vastaajilla. Toisaalta osa vastaajista koki sosiaali- ja terveysalan ja kulttuurialan välisen yhteistyön lisääntyneen jo hieman Kaikukortti-toiminnan suunnittelutyön ja kokeilun aikana, eli varsin lyhyen ajan kuluessa. Kokouksissa oli paljon käytännön

asioita, kuten Kaikukortti-toimintamallin kehittäminen, joten vapaamuotoiseen seurusteluun ja verkostoitumiseen ei ehkä jäänyt paljoa aikaa.

Kaikukortti on uutta toimintaa ja kestää aikansa, että se juurtuu luonnolliseksi osaksi kulttuuri-, sosiaali- ja terveysalan toimintoja. Yhteiset vuosittaiset palautekokoukset tai vastaavat ”viralliset” tapaamiset ovat jatkossakin tärkeitä tapoja tukea Kaikukortti-verkostoihin kuuluvien kulttuurialan ja sosiaali- ja terveysalan toimijoiden yhteistyötä sekä Kaikukortti-toiminnan juurruttamista rakenteisiin ja alueille. Kulttuurialan ja sosiaali- ja terveysalan toimijoilla ei välttämättä ole samoja syitä olla mukana Kaikukortti-toiminnassa, joten kummallekin osapuolelle voi olla hyötyä siitä, että he kuulevat toistensa syistä olla mukana Kaikukortti-toiminnassa.

Kokousten kehittäminen yhteistyötä tukevampaan suuntaan olisi tärkeää. Jatkossa olisi hyvä miettiä myös muita keinoja sektorirajat ylittävän yhteistyön helpottumiseksi ja lisäämiseksi. Espoon Kaikukortti-kokeilun kyselyn yhteydessä ehdotettiin vapaamuotoisen tapaamisen järjestämistä, vaikkapa illanviettoa tai taide- ja kulttuuriaiheiseen tapahtumaan osallistumista yhdessä (Haataja 2016, 45–46).

3.4.4 Kaikukortti-verkoston kyselyn toteuttamisesta

Kaikukortti-verkoston kyselyyn vastanneita (yhteensä 30 henkilöä, joista 12 sosiaali- ja terveysalan toimijaa ja 8 kulttuurialan toimijaa) oli noin puolet vähemmän kuin Kainuun Kaikukorttiverkostossa on kumppaniorganisaatioita (38 sosiaali- ja terveysalan toimijaa ja 28 kulttuurialan toimijaa). Jokaiselle kumppaniorganisaatiolle oli nimetty yhteyshenkilö, joka sai mm. kutsut kokouksiin ja jonka kanssa verkoston sisäistä viestintää hoidettiin. Yhteyshenkilöitä oli kokeiluvuonna yhteensä noin 45 ja kyselyyn vastanneista yhteyshenkilöitä oli 23, eli noin puolet heistä vastasi kyselyyn. Osalla verkoston toimijoista, vajaalla 20, oli yhteinen yhteyshenkilö, joten voidaan olettaa, että kyselyssä on tavoitettu ainakin yhteyshenkilö keskimäärin noin joka toisesta kumppaniorganisaatiosta, joten kyselyn kattavuus oli siltä osin melko hyvä.

Kaikukortin juurtumisen ja tunnettuuden kartoittamiseksi on tärkeää saada kokemuksia myös muilta Kaikukortti-toiminnassa mukana olevilta henkilöiltä kuin Kaikukortti-toiminnan yhteyshenkilöiltä. Tässä kyselyssä seitsemän vastaajaa kolmestakymmenestä oli muita kuin Kaikukortti-verkoston

yhteyshenkilöitä. Sähköpostitse jaettavaan kyselyyn on selvästi hieman haastava saada osallistujia. Kainuun Kaikukortti-kokeilussa oli paljon kasvokkaisia tapaamisia sekä tiivis sähköpostin vaihto ja paljon puheluita, joten palautetta tuli kerättyä runsaasti myös muilla tavoin pitkin kokeilua. Kysely oli yksi lisämahdollisuus – ja anonyymi mahdollisuus kerryttää tietoa. Espoon ensimmäisessä kyselyssä tavoitettiin yhtä monta vastaajaa (N=14), kuin Kaikukortti-verkostossa oli tuolloin kumppaniorganisaatioita (Haataja 2016, 46), joten kyselyn kattavuus oli siellä parempi. Määrällisesti Kainuussa ja Espoossa tavoitettiin saman verran verkoston työntekijöitä.

Jatkossa on tärkeää kannustaa Kaikukortti-yhteyshenkilöitä ja Kaikukortti-verkostojen jäsenorganisaatioissa työskenteleviä esimiehiä markkinoimaan kyselyä koko työyhteisölle, joka on tekemisissä Kaikukortti-toiminnan kanssa. Kyselyn toistaminen on tärkeää, jotta Kaikukortti-verkostolla on jatkossakin anonyymi mahdollisuus antaa palautetta toiminnasta sen lisäksi, että he voivat antaa myös suoraa palautetta esimerkiksi Kaikukortti-verkoston yhteyshenkilöiden kokouksissa ja sähköpostitse. Kysely toistettiin Kainuussa syksyllä 2017 (Haataja, tulossa). Nämä kaksi kyselyä oli mahdollista toteuttaa Kulttuuripassin jatkohankkeen puitteissa. Kyselyt sitovat resursseja, joten jatkossa hyvin paljon kevyempi kysely puolustaisi paikkaansa.

4. Lopuksi

Tässä kyselyssä arvioitiin Kaikukortti-toiminnan vaikutuksia selvittämällä, onko hankesuunnitelmassa esitettyjä tavoitteita saavutettu.

Kortinhaltijoille ja Kaikukortti-verkostolle suunnatuissa kyselyissä pidettiin tärkeänä tutkia vaikutusten ja vaikuttavuuden arvioinnin ohella sitä, miten merkityksellisenä Kaikukortti-toiminta koetaan. Esimerkiksi Päivi Känkänen (2015) on todennut sosiaali- ja terveystalouteen suunnattujen taidelähtöisten menetelmien osalta tarpeelliseksi arvioida vaikutusten arvioinnin rinnalla merkityksellisyyttä ja merkityksiä. Kainuun Kaikukortin haltijoille ja Kaikukortti-verkostolle suunnatuissa kyselyissä selvitettiin kortinhaltijoiden ja Kaikukortti-kumppaneiden ajatuksia ja kokemuksia melko alkuvaiheessa olevasta Kaikukortti-toiminnasta. Kortinhaltijoiden kokemuksia pyrittiin tarkastelemaan pidemmällä aikavälillä niin, että kyselyssä kartoitettiin joiltakin osin asioita taaksepäin ajassa.

Vaikka aineistot olivat pienet, eikä niiden perusteella voida tehdä yleistyksiä Kaikukortin haltijoiden tai Kaikukortti-verkoston kokemuksista, antavat ne tarpeellista ja tärkeää laadullista tietoa Kaikukortti-toimintaan liittyvistä kokemuksista, merkityksistä ja vaikutuksista sekä kortinhaltijoille että Kaikukortti-verkostolle (ks. merkityksellisyyden ja merkityksien arvioimisen tarpeellisuudesta esim. Känkänen 2015). Kyselyn tulokset ovat suuntaa antavia ja ne vahvistavat Espoon ja Kainuun Kaikukortti-toiminnan palautekokouksissa kerättyä tietoa, joten niitä voi hyvin hyödyntää Kaikukortti-toiminnan kehittämistyössä. Tässä kyselyraportissa osoitetaan Espoon Kaikukortti-kokeilun kyselyn tavoin (Haataja 2016), että Kaikukortti-toiminta on hyödyllistä, tarpeellista, toivottua ja vaikuttavaa, ja lisäksi se koetaan merkitykselliseksi.

Kaikukortti-toiminnan vaikutusten ja vaikuttavuuden arviointi jatkuu. Kaikukortti-kyselyt toistettiin Espoossa syksyllä 2016 (Linnapuomi 2018, tulossa) ja Kainuussa syksyllä 2017 (Haataja 2018, tulossa) jolloin aikaa oli kulunut enemmän Kaikukortti-toiminnan alueellisesta aloittamisesta. Kyselyt antoivat mahdollisuuden antaa palautetta toiminnasta anonyymisti. Kaikukortti-verkosto on voinut lisäksi antaa suoraa palautetta esimerkiksi Kaikukortti-verkoston yhteyshenkilöiden kokouksissa ja sähköpostitse. Hankkeen puitteissa on ollut mahdollista toteuttaa kyselyt kaksi kertaa kummallakin pilottialueella, mutta jos kyselyt uusittaisiin säännöllisin väliajoin, olisi mahdollista toteuttaa pidemmän aikavälin arviointia (ks. vaikutusten ja vaikuttavuuden arvioinnista Veikkolainen 2013). Toisaalta kyselyiden tekeminen, vastaaminen ja raportointi on tässä mittakaavassa iso panostus. Jatkossa olisi hyvä kehittää kyselylomaketta kevyemmäksi toteuttaa ja vastata. Internetkyselyitä puoltaa helppous ja anonyymi mahdollisuus vastata. Verkossa tapahtuvat kyselyt ovat lisäksi nopeita ja edullisia toteuttaa, koska niissä ei tarvita haastattelijaa, mutta internet-kyselyiden ongelmana on esimerkiksi suuri väärinymmärtämisen mahdollisuus (Heikkilä 2014, 17–18) ja vastaajien valikoituvuus. Olisi tärkeä löytää keinoja kerätä tietoa Kaikukortti-toiminnan merkityksistä ja vaikutuksista esimerkiksi paikallisissa Kaikukortti-verkostoissa, jolloin kyselyn tekijä voi jalkautua kohteisiin ja tavoittaa paremmin sekä kortinhaltijoita että Kaikukortti-verkostoa. Olisi hyödyllistä, jos Kaikukortti-toimintaa tutkittaisiin lisäksi esimerkiksi opiskelijoiden tekemin teema- tai syvähaastatteluin.

Kaikukortti-toiminnan merkityksen määrittää viime kädessä asiakas eli kortinhaltija. Kyse on yhdenvertaisuudesta, tasa-arvosta, saavutettavuudesta

ja kulttuuripalveluista kaikkien perusoikeutena. Sekä Espoon että Kainuun kyselyiden perusteella on Kaikukortin haltijoille jo itsessään kortin saaminen ollut elämään myönteisesti vaikuttava asia. Sekä Espoon että Kainuun kyselyissä ja molempien alueiden Kaikukortti-kokeilujen aikana kerätyn palautteen perusteella kortinhaltijat ovat myös toivoneet jatkoa Kaikukortille.

Espoon ja Kainuun Kaikukortti-verkostojen kyselyiden perusteella on tärkeä pyrkiä tavoittamaan lisää kohderyhmään kuuluvia henkilöitä. Tämä tarkoittaa paitsi Kaikukortti-toiminnan vakiintumista alueilla niin, että Kaikukortti-verkoston asiakkaat kuulevat oikeudestaan Kaikukorttiin, mutta myös Kaikukortti-verkoston kortin jakelijoiden määrä kasvattamista niin että olisi mahdollista tavoittaa uusia, myös nykyisen Kaikukortti-verkoston ulkopuolella olevia sekä mahdollisuuksien mukaan myös palvelujen ulkopuolella olevia kohderyhmään kuuluvia henkilöitä.

Suomessa on käynnissä suuri soteuudistus. Kuntien vastuulla on jatkossa asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen maakuntien tuella (Alueuudistus 2017). ArtsEqual-hankkeen varajohtaja Kai Lehikaisen (2017) mukaan kulttuuriin ja taiteisiin osallistuminen tulee huomioida sosiaali- ja terveysalan palveluissa muutosten yhteydessä (ks. myös Lehikoinen ja Rautiainen 2016). Maakuntia ja kuntia kannustetaan laatimaan kulttuurihyvinvoinnin suunnitelma ja seuraamaan toteutusta (Lehikoinen ja Rautiainen 2016; Lehikoinen 2017). Taiteen edistämiskeskus (2018) onkin myöntänyt prosenttiperiaatteen laajenemisen kärkihankkeella avustuksia edistämään taiteen hyvinvointivaikutuksia. Avustusten saajista esimerkiksi Pohjois-Savon Sairaanhoidopiiri toteuttaa kuuden maakunnan kulttuurihyvinvointisuunnitelman ja Kainuun liitto laatii alueellisen kulttuurihyvinvointisuunnitelman (emt.).

Kaikukortti on yksi melko helposti omaksuttava yhdenvertaisuutta ja terveyttä ja hyvinvointia edistävä työkalu. Kaikukortti-toiminnan tavoitteena on tukea kuntien ja maakuntien työtä hyvinvoinnin edistämiseksi ja kortti voi toimia yhtenä työkaluna kulttuuritoiminnan ja kulttuurihyvinvoinnin saamiseksi mukaan mm. kuntien hyvinvointikertomuksiin, terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen HYTE-työryhmiin, kuntien hyvinvoinnin ja terveyden indikaattoreihin sekä maakunnalliseen soteen (Kulttuuria kaikille -palvelu 2017a, ks. myös Lehikoinen ja Rautiainen 2016).

Espoon kulttuuristrategiassa kulttuurin saavutettavuuden edistäminen on yksi keskeisistä tavoitteista, ja Kaikukortti-toiminta on jo vakiintunut työvälineeksi, jossa yhdistyvät kulttuurin ja sote-alan tavoitteet hyvinvoinnin edistämiseksi (Sarjakoski 2018). Kajaanin sivistysjohtaja Mikko Saaren (2018) mukaan Kaikukortti-toiminta on kaupungin kulttuurihyvinvointistrategian tavoitteiden mukaista toimintaa konkreettisella tasolla, ja Kajaanissa Kaikukortti on otettukin mukaan esimerkiksi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan (Kajaanin kaupunki 2017, 8).

Tämän raportin tuloksista ja konkreettisista kehittämisideoista on toivottavasti hyötyä kaikille tahoille, jotka tekevät käytännössä työtä yhdenvertaisuuden edistämiseksi esimerkiksi pyrkimällä lisäämään palvelunsa taloudellista ja sosiaalista saavutettavuutta taiteen ja kulttuurin kentällä. Lisäksi sosiaali- ja terveysalan tahot, jotka kohtaavat taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevia asiakkaita, kokevat toivottavasti raportin hyödylliseksi. Kyselyiden tarjoama laadullinen tieto voi toimia apuna kuntien hyvinvointikertomuksissa, kuntien kulttuurihyvinvointisuunnitelmissa sekä kuntien ja maakuntien hyte-työssä kulttuurihyvinvointi-indikaattoreina muiden Kaikukortti-toiminnan tilastojen ohella.

Kulttuuria kaikille -palvelun tuore Kaikukortti Kaikuu -hanke (11/2017–12/2019) jatkaa Kaikukortin kehittämistyötä valtakunnallisesti. Hankkeen tavoitteena on levittää Kaikukorttia uusille toiminnasta kiinnostuneille alueille Suomessa, ylläpitää ja mallintaa Kaikukortin valtakunnallista tukipalvelua ja kehittää Kaikukortille ostojen sähköinen rekisteröintijärjestelmä ja sähköinen tilastointityökalu. Kaikukorttia kokeillaan parhaillaan Lappeenrannassa ja Savonlinnassa, ja Kaikukortti on tulossa kokeiluun vuoden 2018 aikana ainakin Karkkilassa, Oulussa ja Kemissä. Espoon ja Kainuun Kaikukortti-kokeilujen kokemusten, tilastojen ja arvioinnin, kuten kyselyiden, perusteella kortti kannattaa ottaa käyttöön muuallakin Suomessa.

Lähteet

- Alueuudistus (2017) Maakunnat ja kunnat edistävät hyvinvointia ja terveyttä. Hallituksen reformi. Maakuntauudistus. Saatavilla: <http://alueuudistus.fi/soteuudistus/hyvinvoinnin-edistaminen>. Viitattu 16.11.2017.
- Brandenburg von, Cecilia (2008) Kulttuurin ja hyvinvoinnin välisistä yhteyksistä. Näköaloja taiteen soveltavaan käyttöön. Opetusministeriön julkaisuja 2008:12.
- Eskelinen, Niko & Sironen, Jiri (toim.) (2017) Köyhyys – syitä ja seurauksia. Suomen köyhyyden ja syrjäytymisen vastainen verkosto EAPN-Fin. Päivitetty painos teoksesta: Sironen, Jiri & Saastamoinen, Ulla (toim.) (2014) Köyhyys – syitä ja seurauksia. Suomen köyhyyden ja syrjäytymisen vastainen verkosto EAPN-Fin, Helsinki.
- Finlex (1976) Kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskeva kansainvälinen yleissopimus. Saatavilla: http://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1976/19760008/19760008_2. Viitattu 22.6.2017.
- Finlex (1999a) Henkilötietolaki 22.4.1999/523. Saatavilla: <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1999/19990523>. Viitattu 21.6.2017.
- Finlex (1999b) Suomen perustuslaki 11.6.1999/731. Saatavilla: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>. Viitattu 21.6.2017.
- Finlex (2016) Valtioneuvoston asetus vammaisten henkilöiden oikeuksista tehdyn yleissopimuksen ja sen valinnaisen pöytäkirjan voimaansaattamisesta sekä yleissopimuksen ja sen valinnaisen pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta. Saatavilla: <http://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/2016/20160027>. Viitattu 22.6.2017.
- Haataja, Mira (2016) Kaikukortti-kysely. Kaikukortin haltijoiden ja Kaikukortti-kumppaneiden kokemuksia Kaikukortti-toiminnasta sekä kehittämisideoita. Espoon Kaikukorttikokeilu 1.4.–31.12.2015. Kulttuuria kaikille -palvelu / Yhdenvertaisen kulttuuri puolesta ry. Saatavilla: http://www.cultureforall.info/doc/tutkimukset_ja_raportit/Kyselyraportti_Espoon_Kaikukorttipilotti.pdf. Viitattu 7.6.2017.
- Haataja, Mira (2018) Kainuun vuoden 2017 Kaikukortti-kyselyn raportti, tulossa.
- Heikkilä, Tarja (2014) Kvantitatiivinen tutkimus. Tarja Heikkilä ja Edita Publishing Oy 2014. Saatavilla: www.tilastollinentutkimus.fi/1.TUTKIMUSTUKI/KvantitatiivinenTutkimus.pdf. Viitattu 24.4.2018.
- Hiilamo, Heikki (2015) Köyhyys. Luento Helsingin yliopistolla 28.1.2015. Muistiinpanot.
- Hyyppä, Markku T. (2002) Elinvoimaa yhteisöstä. Sosiaalinen pääoma ja terveys. PS-kustannus, Jyväskylä.
- Hänninen, Sakari & Palola, Elina & Kaivonurmi, Maija (toim.) (2010) Mikä meitä jakaa? Sosiaalipolitiikkaa kilpailuvaltiossa. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Helsinki.

- Isola, Anna-maria & Larivaara, Meri & Mikkonen, Juha (toim.) (2007) Arkipäivän kokemuksia köyhyydestä. Kustannusosakeyhtiö Avain, Keuruu.
- Isola, Anna-maria & Turunen, Elina & Hänninen Sakari & Karjalainen, Jouko & Hiilamo, Heikki (2015) Syrjäytynyt ihminen ja kunta. Tutkimusjulkaisu-sarjan julkaisu nro 84. KAKS - Kunnallisalan kehittämissäätiö, Sastamala.
- Kainu, Markus & Niemelä, Mikko (2014) Taloudelliset elinolot ja elämänvaiheet Euroopassa. Teoksessa Eurooppalaiset elinolot, (toim.) Mikko Niemelä, Helsinki: Kelan tutkimusosasto, 8–44.
- Kajaanin kaupunki (2017). Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2017–2018. Saatavilla: http://www.kajaani.fi/sites/default/files/tasa-arvo-_ja_yhdenvertaisuussuunnitelma_2017-2018.pdf. Viitattu 13.4.2018.
- Karjalainen, Jouko (2016) Köyhät aina keskuudessamme. Alustus tapahtumassa Kaikuja-aamiaistilaisuus – keskustelua Kaikukortista ja kulttuurista 3.5.2016 Kaapelitehtaalla. Kuka kuuntelee köyhää? Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Diat ja muistiinpanot.
- Kulttuuria kaikille -palvelu (2017a) Elämyksiä kulttuurista! – Kaikukortilla maksutta sisään. Kaikukortin valtakunnallinen yleisesite kevät 2017.
- Kulttuuria kaikille -palvelu (2017b) Espoon Kaikukortti-tilastot 2017. Julkaisematon.
- Kulttuuria kaikille -palvelu (2017c). Kulttuuripassin jatkohanke. Saatavilla: http://www.kulttuuriakaikille.fi/kaikukortti/kulttuuripassin_jatkohanke. Viitattu 16.11.2017.
- Kulttuuria kaikille -palvelu (2015) Kulttuuripassin pilotointi- ja jatkohanke. Saatavilla: http://kulttuuriakaikille.fi/tietoa_meista_hanke_kulttuuripassin_pilotointi_ja_jatkohanke. Viitattu 12.12.2015.
- Kulttuuria kaikille -palvelu (2014a) Avustettavaa hanketta koskeva suunnitelma. Hanke: Kulttuuripassin pilotointihanke. Suorittaja: Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry / Kulttuuria kaikille -palvelu (Helsinki.). Aika: 9/2014–12/2015. Liite 1, 4 sivua. Julkaisematon.
- Kulttuuria kaikille -palvelu (2014b) Hankesuunnitelma. Hanke: Kulttuuripassin jatkohanke. Suorittaja: Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry / Kulttuuria kaikille -palvelu (Helsinki.). Aika: 12/2014–12/2017. Liite 1, 4 sivua. Julkaisematon.
- Lehikoinen, Kai (2017): Kulttuurilla yli elinkaaren. Luento 18.4.2017 seminaarisarjassa Syrjäytymisen ehkäisemisen mestarikurssi, osa 4: Syrjäytymisen ehkäiseminen eläkeiässä. Suomen Akatemian Strategisen tutkimuksen neuvosto. Kooste luennoista saatavalla osoitteessa: http://tasaarvostn.fi/wp/wp-content/uploads/2017/04/STN_A4_esite_seminaari4_eprint.pdf. Viitattu 21.6.2017.
- Lehikoinen, Kai & Rautiainen, Pauli (2016) Kulttuuristen oikeuksien toteuttaminen osaksi sote-palveluja. ArtsEqual Policy Brief 1/2016. Saatavilla: www.artsequal.fi/documents/14230/26193/Sote-sektori+suositus. Viitattu 21.6.2017.
- Liikanen, Hanna-Liisa (2003) Arts meet life – The Arts in Hospital initiative and cultural activities in the everyday life and festivities of care units in Eastern Finland. Helsingin yliopisto, Sosiaalipoliitiikan laitos.

- Liikanen, Hanna-Liisa (2010) Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia – ehdotus toimintaohjelmaksi 2010–2014. Opetusministeriön julkaisuja 2010:1.
- Linnapuomi, Aura (2016) Kulttuuripassin pilotointihankkeen loppuraportti. Kulttuuria kaikille -palvelun julkaisuja 2/2016. 1. painos. Kulttuuria kaikille - palvelu / Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry. Saatavilla: www.kulttuuriakaikille.fi/tietoa_meista_julkaisut_julkaisusarja. Viitattu 21.6.2017.
- Linnapuomi, Aura (2018) Espoon vuoden 2016 Kaikukortti-kyselyn raportti, tulossa.
- Lipponen, Saara 2018: Mira Haatajan puhelinkeskustelu Espoon kaupungin ryhmätoimintojen koordinaattori Saara Lipposen kanssa 22.3.2018.
- Muistiliitto (2017) Vapaaehtoinen kaveri muistisairaalle henkilölle. Saatavilla: <http://www.muistiliitto.fi/fi/tuki-ja-palvelut/tukea-arkeen/muisti-kaveri/>. Viitattu 31.8.2017.
- Pelastakaa lapset (2017) Tule vapaaehtoiseksi. Saatavilla: <https://www.pelastakaa-lapset.fi/auta-lapsia/tule-vapaaehtoiseksi>. Viitattu 31.8.2017.
- Punainen Risti (2017). SPR ystävöiminta. RedNet, Punaisen Ristin sivusto vapaaehtoisille. Saatavilla: <https://rednet.punainenristi.fi/ystavatoiminta>. Viitattu 31.8.2017
- Roser, Max & Ortiz-Ospina, Esteban (2016) World Poverty. Saatavilla: <https://ourworldindata.org/world-poverty/>. Viitattu 31.8.2017.
- Saari, Mikko (2018) Kajaanin Kaikukortti-vastuuhenkilö, Kajaanin sivistysjohtaja Mikko Saari, sähköpostiviesti Mira Haatajan kanssa 24.4.2018.
- Sarjakoski, Helena (2017) Espoon Kaikukortti-vastuuhenkilö, erityisasiantuntija Helena Sarjakosken sähköpostiviesti Mira Haatajalle 31.8.2017.
- Sarjakoski, Helena (2018) Espoon Kaikukortti-vastuuhenkilö, erityisasiantuntija Helena Sarjakosken sähköpostiviesti Mira Haatajalle 7.3.2018.
- Sorjonen Hilppa (2015) Johdanto: Tutkimuksen tausta. Teoksessa Hilppa Sorjonen & Outi Sivonen: Taide- ja kulttuurilaitosten yleisötyön muodot, laajuus ja tuloksellisuus. Cuporen verkkojulkaisuja 27. Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiö – Cupore. Huhtikuu 2015, s 11 –13.
- Sironen, Jiri & Järvinen, Anna (toim.) (2017) Köyhyysvahti. Suomen köyhyysraportti 2017. Suomen köyhyyden ja syrjäytymisen vastainen verkosto EAPN-Fin. Saatavilla: <http://www.eapn.fi/wp-content/uploads/2017/11/Koyhyysvahti-2017-web.pdf>. Viitattu 13.12.2017.
- Sironen, Jiri & Saastamoinen, Ulla (toim.) (2014) Köyhyys – syitä ja seurauksia. Suomen köyhyyden ja syrjäytymisen vastainen verkosto EAPN-Fin, Helsinki.
- Sokka, Sakarias & Kangas, Anita & Itkonen, Hannu & Matilainen, Pertti & Räisänen, Petteri (2014) Hyvinvointia myös kulttuuri- ja liikuntapalveluista. Tutkimusjulkaisu-sarjan julkaisu nro 77. KAKS – Kunnallissalan kehittämissäätiö, Sastamala.
- Taiteen edistämiskeskus (2018) Taike edistää taiteen hyvinvointivaikutuksia 300 000 eurolla. Taiteen edistämiskeskuksen uutinen 22.1.2018. Saatavilla: <http://www.taike.fi/fi/uutinen/-/news/1208358>. Viitattu 13.4.2018.
- Therborn, Göran (2013) Eriarvoisuus tappaa. Tatu Henttonen (suom.) Alkuteos The Killing Fields of Inequality. Tampere: Vastapaino.

- Tietosuoja (2017) EU:n tietosuojauudistus. Tietosuojavaikuttetun toimisto.
Saattavilla: <http://www.tietosuoja.fi/fi/index/euntietosuojauudistus.html>. Viitattu 13.12.2017.
- Tilastokeskus (2015a) Tuloerot ja köyhyysriski Suomessa EU:n keskitasoa pienemmät. Saattavilla: http://www.stat.fi/til/tjt/2013/04/tjt_2013_04_2015-05-25_tie_001_fi.html. Viitattu 10.5.2016.
- Tilastokeskus (2015b). Aura Linnapuomin haastattelutapaaminen Helsingin Tilastokeskuksessa Kari Djerfin ja Petri Godenhjelmin kanssa 22.1.2015.
- Unesco (1982) Kulttuurinen moninaisuus ja ihmisoikeudet, 5 artikla –
Sivistykselliset oikeudet kulttuurisen moninaisuuden mahdollistajina. Unescon kulttuurista moninaisuutta koskeva yleismaailmallinen julistus. Saattavilla: http://www.minedu.fi/OPM/Kansainvaliset_asiat/kansainvaliset_jaerjestoet/unesco/so_pimukset/kulttuurisenmoninaisuudenjulistus. Viitattu 19.4.2016.
- Veikkolainen, Arsi (2013) Kolmas lähde ja vaikuttavuuden arviointi. Teoksessa Katri Kekäläinen, Sofia-Charlotta Kakko & Vaikuttava sirkus -hanke (toim.)
Opas sirkuksen hyvinvointivaikutusten tutkimukseen. Tutkivan teatterityön keskuksen julkaisu, Tampere.
- Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto (2003) Otosmenetelmät. KvantiMOTV.
Saattavilla: www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/otos/otantamenetelmat.html.
Viitattu 26.4.2016.
- Yhdistyneet kansakunnat (1948) Ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus, 27 §. Saattavilla:
http://www.ohchr.org/EN/UDHR/Documents/UDHR_Translations/fin.pdf.
Viitattu 22.6.2017.

Liitteet

Liite 1. Kyselylomake Kainuun Kaikukortin haltijoille

Hyvä Kaikukortin haltija!

Kaikukorttia kokeillaan vuoden 2016 aikana Kainuussa. Tämän kyselyn tavoitteena on saada tietoa siitä, miten käyttökelpoisena koet Kaikukortin, ja mitä Kaikukortti sinulle merkitsee. Sinulta saadut vastaukset ja palaute ovat ensiarvoisen tärkeitä Kaikukortti-toiminnan kehittämisen kannalta. Osallistuminen kyselyyn on vapaaehtoista.

Kyselylomakkeen on laatinut, ja kyselyn toteuttaa Kaikukortin kehittämistyötä valtakunnallisesti koordinoiva Kulttuuria kaikille -palvelu. Kulttuuria kaikille-palvelu käyttää kyselyn tuloksia ja aineistoa Kaikukortin kehittämis- ja arvioimistyössä. Vastauksesi käsitellään luottamuksellisesti eikä sinua voi tunnistaa vastaajaksi.

Vastaamiseen menee noin 10 minuuttia. Vastaathan alla oleviin kysymyksiin valitsemalla sinulle sopivin vaihtoehto. Muutamassa kohdassa voit vastata omin sanoin kysymykseen.

Kyselyn lopussa on tietoa kyselyyn liittyvästä arvonnasta.

Palautathan täytetyn kyselyn viimeistään 4.12.2016. Jos täytät paperisen kyselyn jossakin Kaikukorttia jakavassa yhteisössä, voit palauttaa sen henkilökunnalle (esimerkiksi suljetussa kuoressa). Jos haluat, voit lähettää paperisen täytetyn kyselyn suoraan meille viimeistään 4.12.2016 osoitteeseen Kaikukortti-kysely, Tallberginkatu 1 / 48, 00180 Helsinki.

Kiitämme sinua lämpimästi jo etukäteen vastauksistasi!

Tutkimusta koskeviin kysymyksiin vastaa Mira Haataja puhelimitse (0402136339) tai sähköpostitse [mira.haataja\(a\)cultureforall.fi](mailto:mira.haataja(a)cultureforall.fi).

Voit lähettää palautetta osoitteeseen [kaikukortti\(a\)cultureforall.fi](mailto:kaikukortti(a)cultureforall.fi).

Ensimmäinen Kaikukortti-kokeilu toteutettiin Espoon Kaikukortti-kokeilun yhteydessä syksyllä 2015. Kyselyraportti on luettavissa osoitteessa:
www.kulttuuriakaikille.info/saavutettavuus_tutkimukset_ja_raportit_kulttuuriala_yleisesti.

Ystävällisin terveisin

Kulttuuripassin jatkohankkeen hankekoordinaattori Mira Haataja

Kysely Kaikukortin haltijoille

Taustatietosi

Vastauksesi käsitellään luottamuksellisesti eikä sinua voi tunnistaa vastaajaksi.

1. Syntymävuosi _____

2. Sukupuoli

___Mies

___Nainen

___Muu

3. Postinumero_____

4. Mikä seuraavista vaihtoehtoista sopii sinun elämäntilanteeseesi?

- ☐ Työssäkäyvä / yrittäjä
- ☐ Työtön / lomautettu (omasta mielestäsi)
- ☐ Opiskelija / koululainen
- ☐ Työkyvyttömyyseläkkeellä / pitkäaikaisesti sairas
- ☐ Eläkkeellä iän / työvuosien perusteella tai työttömyyseläkkeellä
- ☐ Omaa kotitaloutta hoitava
- ☐ Muu

5. Mistä paikasta sait Kaikukortin?

- ☐ Etsivä nuorisotyö (Hyrnsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo tai Suomussalmi)
- ☐ Kainuun sote:n TYP, Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (Kajaanin, Ylä-Kainuun, Sotkamon tai Kuhmon toimipiste)
- ☐ Kainuun sote:n kuntouttava työtoiminta (Hyrnsalmi, Kajaani, Paltamo, Ristijärvi, Sotkamo tai Suomussalmi)
- ☐ Kainuun sote:n sosiaalitoimisto (Hyrnsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Ristijärvi, Sotkamo, Suomussalmi tai Vuolijoki)
- ☐ Kainuun sote:n kuntouttavat asumispalvelut ja avokuntoutus (Eljaskartano, Kuntoutuskoti Taipale, Sotkamon kuntoutuskoti, Valkaman kuntoutusyksikkö tai Suomussalmen kuntoutuskoti)
- ☐ Puolangan sosiaalitoimisto
- ☐ Puolangan kuntouttava työtoiminta
- ☐ Puolangan Nuorten valmennuspaja Sarka
- ☐ Maahanmuuttajapalvelut, Kajaani
- ☐ Klubitalo Tönäri / Nuorten Ystävät ry
- ☐ Kajaanin työvoimayhdistys ry

Muu: _____

Taustatietosi olivat tässä. Jatka varsinaiseen kyselyyn.

Kaikukortin käyttökelpoisuus

6. Mistä kuultit Kaikukortista ensimmäisen kerran?

- ☐ Mediasta
- ☐ Kaikukortin verkkosivuilta tai esitteistä
- ☐ Ystäviltä tai sukulaisilta
- ☐ Kaikukorttia jakavasta toimipaikasta
- ☐ Kulttuuria kaikille -palvelusta

Muu: _____

7. Mitä mieltä olet seuraavista väitteistä?

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Kaikukorttia on helppo käyttää.					
Olen saanut riittävästi tietoa Kaikukortin kulttuuritarjonnasta.					

8. Kaikukortilla hankittavat liput ovat kokeilun aikana olleet maksuttomia. Kajaani Infon kautta hankittaviin lippuihin on kuitenkin lisätty palvelumaksu (0,50 euroa). Mitä mieltä olet siitä, että Kaikukortilla hankittavien lippujen palvelumaksut täytyy maksaa itse?

___Palvelumaksut eivät haittaa minua lainkaan.

___Palvelumaksut haittaavat minua hieman.

___Palvelumaksut haittaavat minua paljon.

___En osaa sanoa.

Mitä Kaikukortti merkitsee sinulle?

9. Mitkä olivat syysi hankkia Kaikukortti?

Voit valita monta vaihtoehtoa seuraavista. Voit myös vastata omin sanoin.

___Mahdollisuus mielekkääseen tekemiseen.

___Mahdollisuus taide- ja kulttuurielämyksiin.

___Mahdollisuus maksuttomaan ajanvieteeseen.

___Mahdollisuus lähteä ihmisten pariin.

___Mahdollisuus tehdä yhdessä asioita tuttavien tai ystävien kanssa.

___Minulle tarjottiin Kaikukorttia.

Muu: _____

10 A. Kävitkö kulttuuritilaisuuksissa Kaikukortin saamista edeltävän 12 kuukauden aikana?

Kulttuuritilaisuuksilla tarkoitamme muun muassa konsertteja, teatteriesityksiä, näyttelyitä ja elokuvia.

___Kyllä. Vastaathan sekä kysymykseen 10 B että 10 C.

___Ei. Siirry kysymykseen 10 C.

10 B. Kuinka monta kertaa kävit kulttuuritilaisuuksissa Kaikukortin saamista edeltävän 12 kuukauden aikana?

___Yhden kerran

☐ Kaksi kertaa

☐ 3 - 5 kertaa

☐ 6 - 10 kertaa

☐ 1-3 kertaa kuukaudessa

☐ Kerran viikossa tai useammin

☐ En muista lukumäärää

10 C. Entä oletko käynyt joskus aiemmin kulttuuritilaisuuksissa?

☐ Kyllä

☐ Ei

11. Kaikukortin on voinut saada 4.4.2016 alkaen. Mistä lähtien Kaikukortti on ollut sinulla käytössä?

☐ Huhtikuusta alkaen

☐ Toukokuusta alkaen

☐ Kesäkuusta alkaen

☐ Heinäkuusta alkaen

☐ Elokuusta alkaen

☐ Syyskuusta alkaen

☐ Lokakuusta alkaen

12. Kuinka monta kertaa olet käyttänyt Kaikukorttia tänä vuonna 2016?

☐ Kerran

☐ kaksi kertaa

☐ 3 – 5 kertaa

☐ 6 kertaa tai useammin

☐ En vielä kertaakaan

13. Uskotko, että Kaikukortti tulee lisäämään kulttuuritilaisuuksissa käyntiesi määrää tai kansalaisopiston kursseille osallistumistasi?

☐ Kyllä.

☐ Ei.

☐ En osaa sanoa.

14. Mitä mieltä olet seuraavista väitteistä? Valitse yksi kohta jokaiselle riville.

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
--	---------------------	-------------------------	--------------------------	-----------------------	-------------------

Kaikukortin kulttuurikohteiden tarjonta on mielestäni kiinnostavaa.					
Minulle on tärkeää, että Kaikukortilla voi myös harrastaa kansalaisopistoissa.					
Kaikukorttiverkostossa on tänä vuonna 2016 riittävästi kulttuurikohteita mukana.					
Sosiaaliset kontaktini ovat lisääntyneet ainakin hieman Kaikukortin myötä.					
Koen kuuluvani vahvemmin johonkin yhteisöön Kaikukortin myötä.					
Kaikukortti on vaikuttanut myönteisesti elämänlaatuuni					
Uskon, että Kaikukortti tulee vaikuttamaan myönteisesti elämänlaatuuni					

15. Mitkä tekijät mahdollisesti estävät sinua käyttämästä Kaikukorttia?

Voit valita monta vaihtoehtoa seuraavista. Voit myös vastata lyhyesti omin sanoin.

- ☐ Liian pitkä matka.
- ☐ Julkisia liikennevälineitä on huonosti tarjolla.
- ☐ Matkakustannukset ovat liian suuret.
- ☐ Minulla ei ole autoa, jota voisin hyödyntää.
- ☐ En löydä tietoa Kaikukortin kulttuuritarjonnasta riittävän helposti.
- ☐ Lipun hankkiminen Kaikukortilla on hankalaa.
- ☐ Minulla ei ole sopivaa seuraa jonka kanssa voisin käydä yhdessä.
- ☐ Kulttuuritilaisuuksiin osallistuminen tuntuu vieraalta ajatukselta.
- ☐ Tarjonnan väärä ajankohta (esim. aukioloajat).
- ☐ Tarjontaa ei ole omalla kielelläni.

- ☐ Kaikukortin kulttuuritarjonta ei kiinnosta minua.
- ☐ Kaikukortin kulttuuritarjonta ei ole kannaltani riittävän esteetöntä ja saavutettavaa.
- ☐ Minua kiinnostava kulttuuritarjonta oli loppuunmyyty.
- ☐ Kaikukortilla ei ollut enää saatavilla lippuja minua kiinnostavaan kulttuuritarjontaan.
- ☐ Huono terveydentila.
- ☐ Ajan puute.
- ☐ En osaa sanoa.
- ☐ Ei mikään.

Muu: _____

16. Oletko osallistunut Kaikukortilla pienryhmäkäynteihin tai kahdenkeskiseen käyntiin yhdessä työntekijän kanssa?

- ☐ Kyllä, olen osallistunut.
- ☐ Ei, en ole osallistunut.
- ☐ En, mutta haluaisin osallistua Kaikukortilla pienryhmäkäyntiin työntekijän kanssa.

17. Kaikukortti on kokeilussa voimassa kalenterivuoden. Aiotko hankkia jatkossa Kaikukortin?

- ☐ Kyllä, aion hankkia jatkossa Kaikukortin.
- ☐ En aio hankkia jatkossa Kaikukorttia.
- ☐ En osaa sanoa aionko hankkia jatkossa Kaikukortin.

18. Tuleeko sinulle mieleen jokin ominaisuus, jonka haluaisit lisätä Kaikukorttiin?

Voit kirjoittaa oman vapaamuotoisen vastauksen tähän.

Kysely loppui tähän. Kiitos paljon osallistumisestasi!

Voit antaa tässä meille vapaamuotoisesti palautetta Kaikukortista.

Voit antaa palautetta myös sähköpostiosoitteeseen kaikukortti(a)cultureforall .fi

Liite 2. Kysely Kainuun Kaikukortti-kumppaneille

Hyvä Kainuun Kaikukortti-verkoston toimija!

Kaikukorttia kokeillaan vuoden 2016 aikana Kainuussa. Tämän kyselyn tavoitteena on saada tietoa siitä, miten käyttökelpoisena työvälineenä koet Kaikukortin, ja mitä Kaikukortti-työskentely sinulle merkitsee. Sinulta saadut vastaukset ja palaute ovat ensiarvoisen tärkeitä Kaikukortti-toiminnan kehittämisen kannalta. Osallistuminen kyselyyn on vapaaehtoista.

Kyselylomakkeen on laatinut, ja kyselyn toteuttaa Kaikukortin kehittämistyötä valtakunnallisesti koordinoiva Kulttuurikaikille -palvelu. Kulttuurikaikille -palvelu käyttää tutkimuksen tuloksia ja

aineistoa Kaikukortin kehittämis- ja arvioimistyössä. Vastauksesi käsitellään luottamuksellisesti eikä sinua voi tunnistaa vastaajaksi.

Vastaamiseen menee noin 10 minuuttia. Vastaathan alla oleviin kysymyksiin valitsemalla sinulle sopivin vaihtoehto. Muutamassa kohdassa voit vastata omin sanoin kysymykseen. Lopuksi paina lähetä-kuvaketta.

Vastaathan kyselyyn mieluiten heti, mutta viimeistään 15.12.2016.

Kyselyn lopussa on tietoa kyselyyn liittyvästä arvonnasta.

Kiitämme sinua lämpimästi jo etukäteen vastauksistasi!

Tutkimusta koskeviin kysymyksiin vastaa Mira Haataja puhelimitse (0402136339) tai sähköpostitse mira.haataja(a)cultureforall.fi.

Voit lähettää palautetta osoitteeseen kaikukortti@cultureforall.fi.

Ensimmäinen Kaikukortti-kysely toteutettiin Espoon Kaikukortti-kokeilun yhteydessä syksyllä 2015. Raportti kyselystä on saatavilla osoitteessa:
www.kulttuuriakaikille.info/tietoa_meista_julkaisut_julkaisusarja.

Ystävällisin terveisin

Kulttuuripassin jatkohankkeen hankekoordinaattori Mira Haataja

Kysely Kainuun Kaikukortti-verkostolle

*Pakollinen

1. Työskenteletkö sosiaali- ja terveysalalla vai kulttuurialalla. *

Valintasi ohjaa sinut vastaamaan joko sosiaali- ja terveysalan tai kulttuurialan työntekijöille tarkoitettuihin kysymyksiin.

☐ Sosiaali- ja terveysalalla

☐ Kulttuurialalla

Näiden sivujen kysymykset 2 - 21 on tarkoitettu Kainuun Kaikukortti-verkoston sosiaali- ja terveysalan toimijoille.

2. Oletko Kaikukortti-verkoston yhteyshenkilö vai muu työntekijä Kaikukorttia jakavassa kohteessa? *

Valitse yksi vaihtoehto.

☐ Olen Kaikukortti-verkoston yhteyshenkilö.

☐ Olen muu työntekijä Kaikukortti-kohteessa.

Muu: _____

Kaikukortin käytettävyys

3. Mitä mieltä olet seuraavista väitteistä:

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Kaikukortti on hyödyllinen työväline asiakastyön kannalta.					
Kaikukortin hyödyntäminen työvälineenä asiakastyössä on helppoa.					
Olen saanut riittävästi perehdytystä Kaikukorttiin.					
Kaikukorttiin liittyvä työntekijöille suunnattu ohjemateriaali on toimivaa ja selkeää.					
Kaikukortista viestiminen (esim. verkkosivuillamme ja esitteissä) on helppoa.					

4. Kaikukortti vie työaikaani

___liikaa

___sopivasti

___en osaa sanoa

Mitä Kaikukortti-työskentely merkitsee sinulle?

5. Kuinka monille asiakkaillesi kerrot Kaikukortista?

___Kerron Kaikukortista kaikille asiakkailleni. Siirry kysymykseen 7.

___Kerron Kaikukortista joillekin asiakkailleni. Siirry kysymykseen 6.

___En kerro Kaikukortista asiakkailleni. Siirry kysymykseen 7.

6. Jos et kerro kaikille asiakkaillesi Kaikukortista, mitkä ovat syyt siihen? Voit vastata omin sanoin.

7. Jos et kerro koskaan asiakkaillesi Kaikukortista, mitkä ovat syyt siihen?

Voit vastata omin sanoin: _____

8. Kuinka paljon tunsit Kainuun kulttuuritilaisuuksien tarjontaa ennen Kaikukortti-verkostoon kuulumista?

Erittäin paljon

En lainkaan

1 2 3 4 5

9. Kuinka paljon tunnet Kainuun kulttuuritilaisuuksien tarjontaa Kaikukortin myötä?

Erittäin paljon

En lainkaan

1 2 3 4 5

10. Oletko järjestänyt Kaikukortin haltijoille ryhmäkäyntejä Kaikukortin piirissä olevaan kulttuuritarjontaan ja hyödyntänyt samalla yhteisön Kaikukorttia?

☐ Kyllä, olen järjestänyt Kaikukortin haltijoille ryhmäkäyntejä Kaikukortin piirissä olevaan kulttuuritarjontaan ja hyödyntänyt samalla yhteisön Kaikukorttia. Siirry kysymykseen 12.☐ En ole järjestänyt Kaikukortin haltijoille ryhmäkäyntejä Kaikukortin piirissä olevaan kulttuuritarjontaan. Siirry kysymykseen 11.

11. Jos et ole käyttänyt yhteisön Kaikukorttia ryhmäkäynteihin, mitkä olivat ensisijaiset syyt siihen?

☐ Työnkuvaani ei kuulu ryhmäkäynnit.☐ Työssäni ei ole aikaa ryhmäkäynteihin.☐ En ole kiinnostunut kulttuuritilaisuuksista.☐ En ole saanut houkuteltua asiakkaita mukaan.

Muu: _____

12. Aiotko järjestää jatkossa Kaikukortin haltijoille ryhmäkäyntejä Kaikukortin piirissä olevaan kulttuuritarjontaan ja hyödyntää samalla yhteisön Kaikukorttia?

☐ Kyllä, aion järjestää jatkossa Kaikukortin haltijoille ryhmäkäyntejä Kaikukortin piirissä olevaan kulttuuritarjontaan ja hyödyntää samalla yhteisön Kaikukorttia.☐ En aio järjestää Kaikukortin haltijoille ryhmäkäyntejä Kaikukortin piirissä olevaan kulttuuritarjontaan.☐ En osaa sanoa

13. Yhteisön Kaikukortti on hyödyllinen työväline

Täysin samaa mieltä

Täysin eri mieltä

1 2 3 4 5

14. Onko joku työpaikkaasi edustava vapaaehtoinen (esim. opiskelija) järjestänyt Kaikukortin haltijoille ryhmäkäyntejä ja hyödyntänyt samalla yhteisön Kaikukorttianne?

☐ Kyllä☐ Ei☐ En osaa sanoa

15. Mitä mieltä olet seuraavista väitteistä Kaikukorttiin ja sen kohderyhmään liittyen:

Valitse 1 vaihtoehto joka riville.

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Kaikukortti on työväline, joka antaa keinoja tukea asiakasta paremmin.					
Kaikukortti edistää tiukassa taloudellisessa tilanteessa olevien asiakkaiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia käyttää kulttuuripalveluja.					
Kaikukortti on mielestäni edistänyt asiakkaitteni osallisuutta ja elämänlaatua.					

16. Mitä mieltä olet seuraavista väitteistä Kaikukorttiin liittyen: Valitse 1 vaihtoehto joka riville.

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Kaikukortti-verkostossa oleminen hyödyttää työlleni asettamiani päämääriä.					
Työyhteisömme on ottanut Kaikukortin hyvin osaksi perustyömme menetelmiä.					
Työyhteisömme yhteistyö kulttuuritoimijoiden kanssa on lisääntynyt Kaikukortti-verkostoon liittymisen myötä.					
Työyhteisömme ja kulttuurialan välille on syntynyt uudenlaista yhteistyötä					

Kaikukortti-verkostoon liittymisen myötä.					
---	--	--	--	--	--

17. Osallistuitko johonkin Kaikukortti-aiheiseen työpajaan tai kokoukseen syksyllä 2015?

__Kyllä. Siirry seuraavaan kysymykseen 18.

En. Siirry kysymykseen 19.

18. Mitä mieltä olet seuraavista väitteistä?

Valitse 1 vaihtoehto joka riville.

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Syksyn 2015 Kaikukortti-aiheiset työpajat ja kokoukset olivat mielestäni hyödyllisiä oman työni kannalta.					
Syksyn 2015 suunnittelutyöhön osallistuminen oli antoisaa.					
Syksyn 2015 työpajoissa ja kokouksissa käytetyt työskentelymenetelmät olivat mielestäni toimivia.					

19. Mitä lisäarvoa Kaikukortti tuo työhösi?

Jos koet Kaikukortin tuovan jotain lisäarvoa työhösi, olisimme kiitollisia, jos kertoisit siitä meille vapaamuotoisesti. _____

20. Mitä hyötyä näet Kaikukortista organisaatiollenne?

Jos koet Kaikukortin olevan hyödyksi organisaatiollenne, olisimme kiitollisia, jos kertoisit siitä meille vapaamuotoisesti. _____

21. Ehdota, miten voisimme kehittää Kaikukorttia. _____

Näiden sivujen kysymykset (22-35) on tarkoitettu kulttuurialan toimijoille.

22. Oletko Kaikukortti-verkoston yhteyshenkilö vai muu työntekijä Kaikukortti-kohteessa? *

Valitse yksi vaihtoehto.

__Olen Kaikukortti-verkoston yhteyshenkilö.

__Olen muu työntekijä Kaikukortti-kohteessa.

Muu: _____

Kaikukortin käytettävyys

23. Mitä mieltä olet seuraavista väitteistä:

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Olen saanut riittävästi perehdytystä Kaikukorttiin.					
Kaikukorttiin liittyvä työntekijöille suunnattu ohjemateriaali on toimivaa ja selkeää.					
Lipunmyynti Kaikukortin haltijoille toimii meillä hyvin.					
Kaikukortti-hankinnat on helppo kirjata ylös.					
Kaikukortti-hankintojen tilastot on helppo koota ja raportoida eteenpäin.					
Kaikukortista viestiminen (esim. verkkosivuillamme tai esitteissämme) on helppoa.					
Kaikukortti on hyödyllinen työväline asiakastyön kannalta.					

Mitä Kaikukortti-työskentely merkitsee sinulle?

24. Kuinka paljon tunsit sosiaali- ja terveysalan toimijoita ennen Kaikukortti-verkoston kuulumista?

__Tunsin paljon sosiaali- ja terveysalan toimijoita ennen Kaikukortti-verkoston kuulumista.

__Tunsin jonkin verran sosiaali- ja terveysalan toimijoita ennen Kaikukortti-verkoston kuulumista.

__En tuntenut lainkaan sosiaali- ja terveysalan toimijoita ennen Kaikukortti-verkoston kuulumista.

25. Kuinka paljon tunnet sosiaali- ja terveysalan toimijoita Kaikukortti-verkoston myötä?

___Tunnen paljon sosiaali- ja terveysalan toimijoita Kaikukortti-verkoston myötä.

___Tunnen jonkin verran sosiaali- ja terveysalan toimijoita Kaikukortti-verkoston myötä.

___En tunne lainkaan sosiaali- ja terveysalan toimijoita Kaikukortti-verkoston myötä.

26. Kuinka paljon tunnet sosiaali- ja terveysalan toimijoita Kaikukortti-verkoston myötä?

___Tunnen paljon sosiaali- ja terveysalan toimijoita Kaikukortti-verkoston myötä.

___Tunnen jonkin verran sosiaali- ja terveysalan toimijoita Kaikukortti-verkoston myötä.

___En tunne lainkaan sosiaali- ja terveysalan toimijoita Kaikukortti-verkoston myötä.

27. Mitä mieltä olet seuraavista väitteistä Kaikukortti-kohderyhmään liittyen?

Valitse 1 vaihtoehto joka riville.

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Kaikukortti tuo organisaatiolleni uusia yleisöjä.					
Kaikukortti tukee yleisötyöhön liittyviä tavoitteitamme.					
Kaikukortti-verkostossa mukana oleminen lisää palvelumme saavutettavuutta.					
Kaikukortti edistää sen käyttäjien osallisuutta ja elämänlaatua.					

28. Mitä mieltä olet seuraavista väitteistä Kaikukorttiin liittyen? Valitse 1 vaihtoehto joka riville.

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Kaikukortti-verkostossa mukana oleminen on vaikuttanut organisaationi					

näkyvyyteen positiivisesti.					
Kaikukortti-verkostossa mukana oleminen on vahvistanut organisaationi asemaa kulttuurialan toimijana.					
Tarjontamme avaaminen kaikukorttilaisten käyttöön maksutta, ei mielestäni vaikuta merkittäväällä tavalla organisaatiomme taloudelliseen tilanteeseen.					
Yhteistyöni sosiaali- ja terveysalan toimijoiden kanssa on lisääntynyt Kaikukortti-työskentelyn myötä.					
Kaikukortti on synnyttänyt uudenlaista yhteistyötä oman työpaikkani ja sosiaali- ja terveysalan toimijoiden välille.					
Kaikukortti-verkosto on synnyttänyt uutta yhteistyötä oman työpaikkani ja jonkun toisen kulttuurialan toimijan välille.					

29. Oletteko suunnitelleet tai toteuttaneet erityisesti Kaikukortin haltijoille suunnattua yleisötyötä kuten työpajoja tai keskustelutilaisuuksia?

☐ Kyllä

☐ Ei

☐ En osaa sanoa.

30. Osallistuitko johonkin Kaikukortti-aiheiseen työpajaan tai kokoukseen syksyllä 2015?

☐ Kyllä. Siirry seuraavaan kysymykseen 31.

___En. Siirry kysymykseen 32.

31. Mitä mieltä olet seuraavista väitteistä? Valitse 1 vaihtoehto joka riville.

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Syksyn 2015 Kaikukortti-aiheiset työpajat ja kokoukset olivat mielestäni hyödyllisiä oman työni kannalta.					
Syksyn 2015 suunnittelutyöhön osallistuminen oli antoisaa.					
Syksyn 2015 työpajoissa ja kokouksissa käytetyt työskentelymenetelmät olivat mielestäni toimivia.					

32. Mitä hyötyä näet Kaikukortista sen haltijoille?

Jos koet Kaikukortin olevan hyödyksi sen haltijoille, olisimme kiitollisia, jos kertoisit siitä meille vapaamuotoisesti. _____

33. Mitä lisäarvoa Kaikukortti tuo työhösi?

Jos koet Kaikukortin tuovan jotain lisäarvoa työhösi, olisimme kiitollisia, jos kertoisit siitä meille vapaamuotoisesti. _____

34. Mitä hyötyä näet Kaikukortista toiminnallenne?

Jos koet Kaikukortin olevan hyödyksi organisaatiollenne, olisimme kiitollisia, jos kertoisit siitä meille vapaamuotoisesti. _____

35. Ehdota, miten voisimme kehittää Kaikukorttia. _____

Lopuksi

Yhteinen sivu sosiaali- ja terveysalan sekä kulttuurialan toimijoille.

Lämmin kiitos osallistumisestasi kyselyymme! Voit antaa tässä meille vapaamuotoisesti palautetta Kaikukortista.

Voit lähettää palautetta myös sähköpostilla osoitteeseen kaikukortti(a)cultureforall.fi.